

2018

ÅRSRAPPORT

Foto framside: Bård Mamelund

Innhald

Forord	3
GENERELL INFORMASJON	4
1. Konsernet og verksemda	4
2. Viktige hendingar i 2018	7
3. Finansiell kalender 2019	7
4. Nøkkeltal for konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres	8
ÅRSRAPPORT	9
5. Årsmelding 2018	9
6. Resultatrekneskap	26
7. Balanse per 31. desember 2018	28
8. Endring i eigenkapital	30
9. Kontantstraumoppstilling	31
10. Notar til konsernrekneskapen 2018	33
11. Erklæring frå styret og dagleg leiar	53
Revisjonsberetning 2018	54
ANNA INFORMASJON	57
12. Hovudorganisasjon	57
13. Presentasjon av styret	58
14. Forstandarskap, styre og revisjon	59

2018 – Eit fantastisk år for våre kundar

Eit år kan samanfattast på mange måtar. SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal sikre at privatpersonar og bedrifter i størst mogeleg grad får høve til å realisere sine draumar og skapa verdiar. Det er ikkje lett å gje eksakte tall på kor gode me har vore til dette, men eg meiner følgjande kan gje oss svar:

I bankverksemda veks våre utlån og innskot meir enn marknaden og me har ein netto kundevekst på rundt 3 % i 2018. Det indikerer at me leverer konkurransedyktige vilkår og at våre kundar anbefaler banken vidare til andre. God kundevekst er ein viktig indikator på at me klarar å levere i tråd med vårt føremål. Når me saman klarar dette med låge tap og eit godt resultat så lykkast me i å tilføre banken nødvendig eigenkapital. Det er heilt avgjerande for fortsatt vekst og mogelegheit til å realisere våre kundar sine draumar og ønskje om å skapa verdiar.

I rekneskapsverksemda har me snudd ein negativ omsetningstrend samtidig som me effektiviserer rekneskapsarbeidet for våre kundar. Me har også fylt på med ny kompetanse i organisasjonen. I sum har dette styrkt kvaliteten i våre leveransar og dermed grunnlaget for auka verdi for våre kundar.

I meklarverksemda har me sett ny rekord i talet på selde eigedomar. Me har løyst oppdraga for våre oppdragsgjevarar (seljarar) og funne rett eigedom til kjøparane. Dette har me levert utan ei einaste klage frå seljar og kjøpar. I tillegg har verksemda fått fleire tilsette, leverer eit godt resultat og auka omsetning per tilsett.

Me har i 2018 vore betre enn tidlegare til å samhandle mellom verksemdsområda slik at kunden i større grad lykkast med å realisere sin draum om bustad, hytte, eigen bedrift osv. Me har skapt mange verdiar for eigedomsutviklarar og løyst ulike investeringsbehov for våre privat- og bedriftskundar. Vårt konsept «Frå Gråstein til Gull» er eit godt døme på korleis alle våre verksemdar bidreg til å realisere større verdiar for kundane våre.

Me har tru på å vere fysisk til stades i våre hovudmarknadsområder, samtidig som me effektiviserer kvardagen for våre kundar gjennom gode digitale løysingar. Me hjelper deg på den kontaktflata du ønskjer å bruke oss. Vårt engasjement «saman for ei Grøn Framtid» veks seg sterkare for kvart år og det er svært gledeleg å sjå at stadig fleire kundar ønskjer å ta initiativ i kampen for ei grøn framtid. Dette skal me stå saman om og på denne måten leggje grunnlaget for å realisere draumar og skapa verdiar for våre barn og generasjonane som kjem etter dei.

Vår jobb er meiningsfull og det er svært gledeleg å kunne konstatere at me i 2018 har realisert fleire draumar og skapt større verdiar for våre kundar enn nokon gong tidlegare – samstundes som me leverer eit historisk godt økonomisk resultat. Det skapar tryggleik for våre eigarar, oss tilsette og for våre kundar om at SpareBank 1 Hallingdal Valdres kan vidareføre si viktige rolle i samfunnet.

Knut Oscar Fleten

GENERELL INFORMASJON

1. Konsernet og verksemda

Historikk

Konsernet har ei lang og tradisjonsrik historie med bankverksemd som går attende til 1868. I Hallingdal var starten bankverksemda i Aal Sparebank som tok til i 1870 og Hemsedal Sparebank som opna i 1907. Desse bankane fusjonerte i 1999 og fekk namnet SpareBank 1 Hallingdal. I Valdres starta drifta med Øystre Slidre Sparebank i 1868. Øystre Slidre Sparebank vart innfusjonert i SpareBank 1 Hallingdal i 2012 og nytt namn på banken vart SpareBank 1 Hallingdal Valdres.

Rekneskapsverksemda i konsernet har ei historie attende til 1984 som dåverande Sparebankens Regnskapskontor AS som var eit heileigd dotterselskap av Hemsedal Sparebank. I 2002 vart namnet endra til Hemsedal Regnskap AS. I 2012 kjøpte banken alle aksjane i selskapa HallingRegnskap AS og Valdres Regnskap AS. Hemsedal Regnskap AS vart same året innfusjonert i HallingRegnskap AS som deretter endra namn til SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS. Valdres Regnskap AS skifta i 2013 namn til SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS. I 2014 vart selskapet fusjonert inn i SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS og nytt namn på selskapet vart SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS.

Konsernet si meklarverksemd starta i 1999 då banken kjøpte aksjar i Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland som etablerte avdelingskontor i banklokala på Gol. I 2007 kjøpte banken 85 % av aksjane i Terra Eiendomsmegling Geilo AS. Selskapet endra same året namn til Eiendomsmegler 1 Geilo AS. I 2011 kjøpte banken dei resterande 15 % av aksjane. På same tid kjøpte banken alle aksjane i Hemsedal Eiendomsmegling AS som vart innfusjonert i Eiendomsmegler 1 Geilo AS. Gol-kontoret til Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland vart dette året utfisjonert til EiendomsMegler 1 Geilo AS. Selskapet endra deretter namn til EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS.

Visjon, verdier og mål

Konsernet sin visjon er å vere "anbefalt av kunden" i konsernet sitt marknadsområde som er Hallingdal og Valdres. Drifta skal vere tufta på verdiane "engasjert" og "dyktig".

SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal oppnå auka inntening gjennom samarbeid om kundeleveransar på tvers av konsernet sine forretningsområde. Målgruppa er alle kundar med tilknytning til Hallingdal og Valdres. Sparebank er kjerneverksemda, men verdikjeda skal styrkast gjennom formidling av forsikring, eidedomsmeikling, rekneskap og økonomisk rådgjeving.

I Hallingdal Valdres skal konsernet vere den mest attraktive arbeidsplassen med dei beste og mest nøgde medarbeidarane. Dei skal ha høg endringskapasitet og vilje og evne til kontinuerleg læring.

Konsernet tek ei aktiv rolle for å skapa ei grøn framtid og skal vere ei verksemd som innanfor eigne bransjar er i førarsetet med sitt miljøengasjement i eigen drift og i utvikling av tenester som stimulerer kundane til gode miljøtiltak.

Konsernet har ei målsetting om å ha god kapitaldekning og levere gode resultat som gir eit godt utbytte til eigarane.

Forretningsområde

SpareBank 1 Hallingdal Valdres er i dag eit konsern med verksemd innanfor fleire område. Sparebankverksemda med bankdrift som omfattar finansiering, betalingsformidling, plassering og formidling av forsikringsprodukt er kjernen i konsernet og konsernstrukturen tek utgangspunkt i gjeldande lovverk for sparebankar.

Konsernet driv i tillegg verksemd innanfor områda rekneskapsføring, eidedomsmeikling, investeringsverksemd og lokalt samfunnsengasjement. I tillegg kjem meir interne område som fellesfunksjonar og eidedomsutvikling av eigne lokale.

Desse verksemdene blir drive gjennom eigne dotterselskap som er SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS innanfor rekneskapsføring. Eidedomsmeikling blir drive av selskapet EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS. Drift av eidedomar skjer gjennom dotterselskapa SpareBank 1 Hallingdal Eidedomsutvikling AS og SpareBank 1 ValHall Eidedom AS og investeringar gjennom SpareBank 1 Hallingdal Invest AS.

Det lokale samfunnsengasjementet viser seg spesielt gjennom konsernet sine eigarar, SpareBankstiftelsen Hallingdal og SpareBankstiftelsen Øystre Slidre som årleg deler ut gåver og stønad for mange millionar til lag og foreiningar i Hallingdal og Valdres. I 2018 utgjorde dette om lag 7,5 mill. kroner. I tillegg er banken si sponsorverksemd betydeleg. Konsernet har også teke initiativet til stiftelsen «Kimen til vekst» som kan gå inn med kapital i nye verksemdar.

Marknadsområde

Konsernet sitt marknadsområde er Hallingdal og Valdres. I Hallingdal ligg tyngdepunktet i kommunane Ål, Gol og Hemsedal, medan i Valdres er tyngdepunktet kommunane Øystre Slidre og Nord-Aurdal. Dei ulike selskapa har alle ambisjonar om vere marknadsleiarar innanfor sine respektive område. EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS har også ambisjonar om å vere den leiande meklaren i Noreg på fritidseidedomar i fjellet.

Kontorstruktur

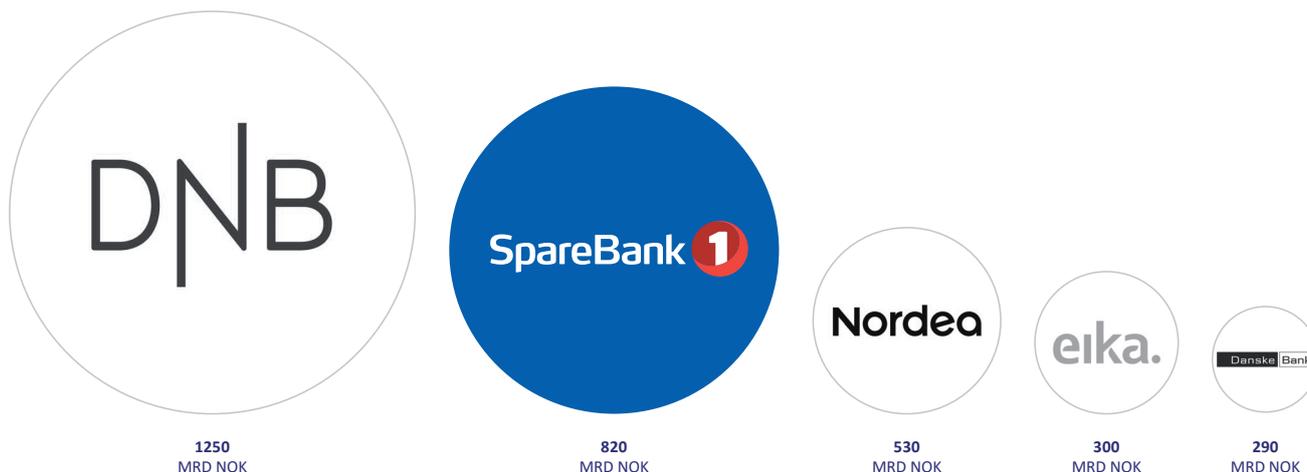
Verksemda er bygd opp omkring dei lokale bankkontora samt eit kundesenter med utvida opningstider. Rådgjevinga skal vere bygd på god lokalkunnskap og høg fagleg kompetanse som gjer verksemda fleksibel og effektiv.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har ikkje hovudkontor. Bankverksemda blir drive frå sju likeverdige fullservice-kontor lokalisert i tettstadene Geilo, Ål, Gol, Hemsedal, Fagernes, Heggenes og Beitostølen.

Dotterselskapet SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS er lokalisert i Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Fagernes, Heggenes og Beitostølen. EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS er lokalisert på Geilo, Ål, Gol, Hemsedal, Fagernes, Heggenes og Beitostølen.

SpareBank 1-alliansen

SpareBank 1-alliansen vart etablert i 1996 og er eit bank- og produktsamarbeid der SpareBank 1-bankane i Noreg samarbeider gjennom dei felleseigde selskapa SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Banksamarbeidet DA.

SpareBank 1-alliansen er den nest største finansgrupperinga i Noreg målt i utlån til kundar. Alliansen består av 14 sjølvstendige bankar som er fullverdige leverandørar av finansielle produkt og tenester til privatpersonar, bedrifter og organisasjonar.

Kundane skal oppleve at SpareBank 1-alliansen er best på nærleik, lokal forankring og kompetanse. Totalt har alliansen ca. 7.500 medarbeidarar, der ca. 1.400 er tilknytt SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Banksamarbeidet med dotterselskap.

SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Banksamarbeidet utgjer Alliansesamarbeidet. Føremålet med Alliansesamarbeidet er å levere attraktive produkt og tenester med fokus på gode kundeopplevingar. Dette styrkar SpareBank 1-bankane si konkurransekraft og lønsemd, slik at dei kan halde fram med å vere sterke og sjølvstendige. Alliansesamarbeidet sin visjon er: Attraktiv for kundane og bankane.

SpareBank 1 Gruppen AS er eit forsikringsdominert finanskonsern og morselskap til fleire dotterselskap som utviklar og leverer produkt til bankane i SpareBank 1-alliansen. Enkelte av dotterselskapa leverer også produkt til LO sine forbund og forbundsmedlemer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

SpareBank 1 Gruppen AS er 100 % eigd av SpareBank 1-bankar og Landsorganisasjonen LO med følgjande eigarbrøkar:

SpareBank 1 SR-Bank (19,5 %), SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), Sparebank 1 Østlandet (12,4 %) og Landsorganisasjonen og fagforbund tilknytt LO (9,6 %).

SpareBank 1 Gruppen AS eig 100 % av aksjane i følgjande dotterselskap:

- SpareBank 1 Forsikring AS (pensjon)
- ODIN Forvaltning AS
- LOfavør AS
- Conecto AS
- SpareBank 1 Portefølje AS
- Confide AS (dotterselskap av SpareBank 1 Portefølje AS)
- SpareBank 1 Factoring AS
- SpareBank 1 Spleis AS
- Fremtind Forsikring AS

Desse selskapa utviklar og leverer produkt til alliansebankane, som tilbyr desse til sine kundar i lokalmarknaden. Alliansebankane er distributørar av produkt og tenester frå selskapa i SpareBank 1 Gruppen.

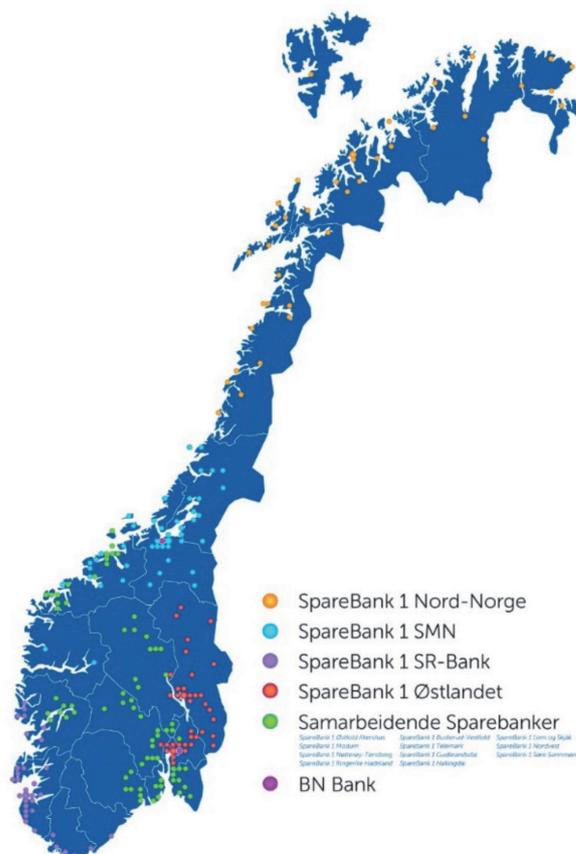
SpareBank 1 Banksamarbeidet DA er eid av SpareBank 1 SR-Bank (18 %), SpareBank 1 Nord-Norge (18 %), SpareBank 1 SMN (18 %), Samarbeidende Sparebanker AS (18 %), SpareBank 1 Østlandet (19 %) og SpareBank 1 Gruppen (10 %).

SpareBank 1 Banksamarbeidet DA eig 100 % av aksjane i følgjande dotterselskap:

- EiendomsMegler 1 Norge AS
- SpareBank 1 Kundesenter AS
- SpareBank 1 Verdipapirservice AS

SpareBank 1 Banksamarbeidet leverer forretningsplattformer og felles forvaltnings- og utviklingstenester til alliansebankane som kundar, og bidreg til at felles utvikling og felles aktivitetar gir eigarbankane stordrifts- og kompetansefordelar. Selskapet eig og forvaltar også alliansen sine immaterielle rettar under felles merkevarenamn - SpareBank 1.

SpareBank 1 Banksamarbeidet utviklar og leverer felles IT/mobilløysingar, merkevare- og marknadsføringskonsept, forretningskonsept, kompetanse, analyser, prosessar, beste-praksis-løysingar og innkjøp.

Desse **14** sjølvstendige bankane er saman om SpareBank 1-alliansen

- SpareBank 1 BV
- SpareBank 1 Gudbrandsdal
- SpareBank 1 Hallingdal Valdres
- SpareBank 1 Lom og Skjåk
- SpareBank 1 Modum
- SpareBank 1 Nord-Norge
- SpareBank 1 Nordvest
- SpareBank 1 Ringerike Hadeland
- SpareBank 1 SMN
- SpareBank 1 SR-Bank
- SpareBank 1 Søre Sunnmøre
- SpareBank 1 Telemark
- SpareBank 1 Østfold Akershus
- SpareBank 1 Østlandet

Av dei sjølvstendige sparebankane i SpareBank 1-alliansen er det både:

✓ Børsnoterte bankar

✓ Eigenkapitalbevisbankar

✓ Aksjesparebank

2. Viktige hendingar i 2018

Her er eit utval av hendingar i konsernet gjennom året. Lista er ikkje fullstendig, men gir eit innblikk i større og mindre hendingar.

Januar:

- Banken lanserer varmepumpelån i samarbeid med selskapet ABK AS.

Mars:

- Regnskapshuset lanserer nyheit om at selskapet kan taksere landbrukseigedomar.

April:

- SpareBank 1 lanserer eigen mobilbank for barn som har namnet Spink.
- 15 nye stillingar blir lyst ut i konsernet samtidig for å synleggjere konsernet sin ambisjon om å vere ein attraktiv og spanande arbeidsplass.

Juni:

- Hallingmarken fyller 50 år. Under opninga deler banken ut kr 50.000 til jubilanten.

Juli:

- Juli blir ein bra salsmånad for Fjellmegleren. Blir seld 41 eigedomar i ein vanlegvis stille feriemånad.

August:

- Over 80.000 kundar har gitt rating til SpareBank 1 sin mobilbank i App Store. Vår mobilbank har best rating samanlikna med andre norske mobilbankar.

September:

- Øystre Slidre Sparebank fyller 150 år. Dette vart markert på Tingvang saman med opninga av Ungdommens kulturhus Gapahuken. I samband med 150-årsmarkeringa vart det gitt ei gåve frå banken på kr 400.000 til bygging av nytt amfi og kr 50.000 til kulturskulen.
- Regnskapshuset lanserer tenesta Styresekretær.
- Samarbeidet om datadrivne kampanjar med SpareBank 1 Gudbrandsdal, SpareBank 1 Modum og SpareBank 1 Lom og Skjåk blir styrka ytterlegare med tilsetjing av ein ny analytiker og ein ny innhaldsmarknadsførar. Bankane deler no til saman 4 stillingar med analyseressursar.
- Avdeling kunderelasjon blir etablert i banken. Avdelinga flyttar inn i nyoppussa lokale i LK-senteret på Gol. Avdelinga vil ha stort fokus på datadrivne kampanjar.
- Årets kundetur gjekk denne gongen til Albania og Makedonia.

Oktober:

- Banken deler ut noko av årets julegåve på forskot til Unicef og den viktige jobben dei gjer i Indonesia i etterkant av jordskjelvet som ramma hardt.
- Banken er med som støttespelar for bruktmesse i Valdres Storhall. Messa har fokus på gjenbruk og miljø.
- Barnekonseptet Labb og Line blir avslutta og Sparebanden blir introdusert for våre kundar på Sparebankdagen.

November:

- Beitosprinten er sesongopning for langrennseliten og blir gjennomført med konsernet som ein av hovudsponsorane. Besøk av Therese Johaug og Johannes Høsflot Klæbo i våre lokale på Beitostølen under avdukinga av SpareBank 1-spurten med TV2 til stades.

Desember:

- Andre del av julegåva blir gitt til Røde Kors og det arbeidet dei gjer i samband med svoltkatastrofen og underernæring hjå barn i Jemen.
- Fjellmegleren sel 739 eigedomar i 2018. Dette er 107 fleire eigedomar enn året før.

3. Finansiell kalender 2019

12. februar

Styremøte offisiell rekneskap for 2018.

7. mars

Forstandarskapsmøte og fastsetting av årsoppgjær utbytte.

12. mai

Resultat 1. kvartal

13. august

Resultat 2. kvartal

12. november

Resultat 3. kvartal

4. Nøkkeltal for konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres

Konsern	2018	2017	2016	2015	2014
Resultatrekneskap (tusen kroner)					
Netto renteinntekter	184.348	173.685	154.416	154.211	151.597
Netto provisjons- og andre inntekter	211.656	201.837	188.993	167.299	191.142
Driftskostnader	226.294	213.330	218.785	201.381	211.828
Resultat før tap	169.710	162.192	124.624	120.129	130.911
Tap på utlån og garantiar	5.408	8.983	9.148	6.332	14.375
Årsoverskot	136.441	122.755	94.505	88.966	104.068
Balanse (tusen kroner)					
Brutto utlån	8.845.591	8.326.962	7.582.727	6.979.894	6.653.033
Overførte lån til kredittforetak	2.454.499	2.270.639	2.092.551	1.887.200	1.763.483
Brutto utlån inkl. overføring til kredittforetak	11.300.090	10.597.163	9.675.278	8.867.094	8.416.516
Individuelle nedskrivningar og nedskrivning på grupper av utlån	50.823	48.038	46.457	44.616	48.889
Individuelle nedskrivningar på lån med misleghald (jf. note 3b)	9.348	7.794	10.016	13.842	18.889
Individuelle nedskrivningar på lån som er tapsutsette (jf. note 3b)	1.875	1.166	141	377	-
Innskot frå kundar	7.582.395	7.281.099	6.580.720	5.978.157	5.638.366
Forvaltningskapital	10.737.513	10.160.841	9.169.285	8.689.978	8.546.357
Nøkkeltal (%)					
Rentenetto	1,76	1,80	1,73	1,79	1,88
Driftskostnader	2,17	2,21	2,45	2,34	2,63
Kostnadsprosent	57,1	56,8	63,7	62,6	61,8
Tapsprosent utlån	0,06	0,11	0,12	0,09	0,22
Misleghald (brutto)	0,43	0,33	0,90	1,10	1,32
Misleghald (netto)	0,32	0,24	0,77	0,90	1,04
Innskotsdekning	85,7	87,4	86,8	85,6	84,7
Totalrentabilitet	1,31	1,27	1,06	1,03	1,29
Eigenkapitalavkastning etter skatt	9,89	9,61	7,91	7,84	9,75
Kapitaldekningsprosent	21,41	19,69	16,67	17,56	16,67
Kjernekapitalprosent	18,53	18,95	16,67	17,56	16,67
Rein kjernekapital	18,28	18,95	16,67	17,56	16,67
Uvekta kjernekapitalandel i prosent	9,64	10,15	10,08	10,23	
LCR i prosent, norske kroner	180,00	173,00	111,00	89,00	
LCR i prosent, totalt	180,00	173,00	112,00	89,00	
Vekst i innskot, prosent	4,1	10,6	10,1	6,0	18,9
Vekst i brutto utlån, prosent	6,2	9,8	8,6	4,9	3,1
Vekst i brutto utlån inkl. overføring kredittforetak, prosent	6,6	9,5	9,1	5,4	5,1

Definisjonar

Rentenetto

- Netto renteinntekter i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital

Driftskostnader

- Personalkostnader, IT-kostnader, ordinære avskrivningar og andre driftskostnader i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital

Kostnadsprosent

- Driftskostnader i % av netto inntekter

Tapsprosent utlån

- Årets tapsavsetningar på utlån og garantiar i % av brutto utlån

Misleghaldsprosent

- Netto misleghalde engasjement (over 90 dagar) i prosent av brutto engasjement

Totalrentabilitet

- Resultat etter tap og skatt i % av gjennomsnittleg forvaltningskapital

Eigenkapitalavkastning etter skatt

- Resultat av ordinær drift etter skatt i % av gjennomsnittleg eigenkapital

Kapitaldekning

- Netto ansvarleg kapital i % av berekningsgrunnlaget (sjå note 15). Frå 2018 blir tal etter konsolidering av føretak i samarbeidande gruppe nytta.

Kjernekapitaldekning

- Kjernekapital i % av berekningsgrunnlaget (sjå note 15). Frå 2018 blir tal etter konsolidering av føretak i samarbeidande gruppe nytta.

Rein kjernekapitaldekning

- Rein kjernekapital i % av berekningsgrunnlaget (sjå note 15). Frå 2018 blir tal etter konsolidering av føretak i samarbeidande gruppe nytta.

Uvekta kjernekapitalandel (leverage ratio)

- Rein kjernekapital eller kjernekapital i forhold til verdien av alle egedelar og ikkje balanseførte forpliktingar utan at egedelane er risikovekta.
- Uvekta **kjernekapitalandel** blir rapportert per utgangen av kvartalet.
- Frå 2018 blir tal etter konsolidering av føretak i samarbeidande gruppe nytta.

LCR (Liquidity Coverage Ratio)

- Banken sine likvide egedelar målt i forhold til netto likviditetsutgang 30 dagar fram i tid i ein gitt stressituasjon.
- Frå 31.12.2017 er LCR-kravet minst 100 %.

ÅRSRAPPORT

5. Årsmelding 2018

SpareBank 1 Hallingdal Valdres var i 2017 den 31. største av totalt 134 banker i Noreg. Banken har ikkje noko hovudkontor, men har fullservicekontor på Geilo, Ål, Gol, Hemsedal i Hallingdal og Beitostølen, Heggenes og Fagernes i Valdres.

Banken utstedte i 2012 eigenkapitalbevis der Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre er eigarar av desse etter fusjonen mellom SpareBank 1 Hallingdal og Øystre Slidre Sparebank same året.

Banken fører rekneskapen etter norske rekneskapsreglar, NGAAP (Norwegian Generally Accepted Accounting Principles). Dette er reglar som er nedfelt i rekneskapslova frå 1998 og God regnskapsskikk i Norge

Verksemdsområde og marknad

I konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres inngår morbanken og dotterselskapa innanfor eigedomsmekling, rekneskapsføring, bygningsdrift og investeringar. I tillegg er banken deltakar i to felleskontrollerte verksemdar, Samarbeidende Sparebanker AS og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS. Meir detaljar om dotterselskap og felleskontrollerte selskap i note 2.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin primære geografiske marknad er avgrensa til dalføra Hallingdal og Valdres, men innslaget av bankkundar busett i Oslo/Akershus er også betydeleg. Konsernet er totalleverandør av produkt og tenester innanfor følgjande forretningsområde:

- Betalingsformidling
- Finansiering
- Forsikring
- Sparing og plassering
- Eigedomsmekling
- Rekneskapsføring

Konsernet har som målsetting å vere ein betydeleg aktør innanfor alle forretningsområda i marknadsområdet og har lokalt ein leiande posisjon innan dei fleste områda.

Utvikling i norsk økonomi 2018

Norsk fastlands-økonomi opplevde vidare oppgang i 2018. BNP-veksten for fastlands-Noreg enda i følgje Norges Bank på 2,4 prosent, ein oppgang på fire tidelar frå 2017. Året starta noko betre enn det slutta, etter at andre halvår blant anna vart prega av redusert jordbruksproduksjon etter ein tørr sommar, lågare oljepris og svakare vekstutsikter.

I arbeidsmarknaden bedra situasjonen seg ytterligare gjennom fjoråret. Sysselsettinga auka og arbeidsløysa vart ytterlegare redusert. Inflasjonen steig til dels betydeleg, særleg

som følgje av auka straumprisar. Føretaksinvesteringane auka også i 2018, og Norges Bank sitt regionale nettverk ga uttrykk for god vekst i produksjonen og positive vekstutsikter. For første gong sidan oljeprisfallet i 2014, var investeringar innan petroleum med på eit positivt bidrag, medan bustadinvesteringane vart lågare etter ein periode med solid vekst. Veksten i bustadprisar har utvikla seg moderat gjennom året. Gjeldsveksten i hushald vart også redusert, men samla sett var den høgare enn veksten i inntekter. Dermed steig gjeldstrykket i hushalda ytterlegare.

Auka aktivitet i norsk økonomi, kapasitetsutnytting nær normalt nivå og inflasjon rundt målet var sentrale årsaker til at hovudstyret i Norges Bank bestemte å heve styringsrenta frå 0,50 prosent til 0,75 prosent i september. Dette var den første rentehevinga sidan 2011. Hovudstyret har gitt uttrykk for at ser føre seg ein gradvis renteoppgang framover, men at ein ønskjer å gå varsamt fram i rentesettinga etter ein lang periode med låge renter.

På den pengepolitiske sida vart inflasjonsmålet redusert frå 2,5 prosent til 2 prosent. Endringa vart gjort på bakgrunn av ei forventning om redusert innfasing av oljeinntekter i norsk økonomi samanlikna med føregåande år. Dette gjer at Noreg no har same inflasjonsmål som dei fleste andre samanliknbare land.

Det strukturelle, oljekorrigerede underskotet, som måler den underliggjande pengebruken av oljeinntektene, auka til om lag 221 mrd. kroner. Endringa medførte ein negativ budsjettimpuls inn i økonomien på 0,1 prosent, målt som del av trend-BNP for fastlands-Noreg (7,4 prosent samla sett). I høve til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (oljefondet) utgjorde underskotet 2,6 prosent i 2018, fire tidelar lågare enn handlingsregelen.

Forsikringsfusjon

SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA gjekk 24. september 2018 inn ei avtale om å slå saman forsikringsverksemdene sine. Fusjonen vart godkjent av Finanstilsynet 21. desember med verknad frå 1. januar 2019. Det fusjonerte selskapet har namnet Fremtind Forsikring AS. Planen er å fisjonere dei individuelle personrisikoforsikringane frå SpareBank 1 Forsikring AS (livselskapet) og DNB Livsforsikring AS, samt dei bedriftsbetalte personrisikoforsikringane frå SpareBank 1 Forsikring AS, til det fusjonerte selskapet. Denne delen av transaksjonen er planlagt gjennomført i løpet av første kvartal 2019.

I transaksjonsavtala er det lagt til grunn eit byteforhold på 80 prosent for SpareBank 1 Gruppen AS og 20 prosent for DNB ASA. Dette bytteforholdet baserer seg på framforhandla marknadsverdi av dei to skadeforsikringselskapa, inklusive verdien av personrisikoprodukta i den planlagde fisjonen. DNB ASA skal deretter kjøpe seg opp til ein eigardel på 35 prosent i selskapet. DNB har i tillegg sikra seg ein opsjon på å kjøpe seg vidare opp til 40 prosent eigardel.

I transaksjonen er det nye skadeselskapet verdsett til 19,75 mrd. kroner, inklusive verdien av personrisikoprodukt. Fremtind, utan personrisikoprodukt, er verdsett til 13,5 mrd. kroner. Basert på tall per 31.12.17 og proforma konsernrekneskap, vil fusjonen og DNB sitt oppkjøp frå 20 til 35 % eigardel, samla sett medføre ein auka eigenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå på ca. 4,7 mrd. kroner. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin del av denne auken er ca. 2,5 mrd. kroner. SpareBank 1 Hallingdal Valdres sin del av denne auken (1,51 prosent) utgjere ca. 38 mill. kroner og vil bli rekneskapsført over resultatrekneskapan eller direkte mot eigenkapitalen i første kvartal 2019. Transaksjonen vil ha liten innverknad på kapitaldekninga i konsernet.

SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) vil, før ein tek omsyn til effekten av ei eventuell overføring av personrisikoprodukta, få ein skattefri gevinst på ca. 1,71 mrd. kroner som følgje av salet til DNB ASA. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag aukar tilsvarande denne gevinsten. SpareBank Hallingdal Valdres sin del av eit eventuelt utbytte på 1,71 mrd. kroner (1,51 prosent), utgjere 26 mill. kroner som vil kunne gje ein auke i kapitaldekning på 0,4-0,5 prosentpoeng. Et eventuelt utbytte frå SpareBank 1 Gruppen vil bli gjennomført tidlegast i andre kvartal 2019, men kan også bli utsett til 2020.

Tørkesommaren 2018

Årets sommar går inn i historiebøkene som den tørraste og varmaste i Noreg sidan nasjonale målingar starta i 1900. I perioden frå mai til og med august var temperaturen på austlandet 4,3 grader varmare enn normalen og tørken starta allereie i mai. Dette gjorde at landbruket vart spesielt hardt ramma.

Banken følgde utviklinga tett og var tidleg ute med å setje inn tiltak for å hjelpe bøndene i ei vanskeleg tid. I juli gjekk det ut e-post til banken sine landbrukskundar der føremålet var å kartlegge utfordringar samt å koma med forslag til finansielle

løysingar. I september vart det gjennomført ei undersøking som viste at avlingssvikten var på 25-50 % av eit normalår. Banken var også i tett dialog med landbruksorganisasjonane og kommunane i Hallingdal og Valdres. I etterkant vart det laga ei «krisepakke» til bøndene der tiltak var utsetjing av avdrag på eksisterande lån eller tilbod om rimelege lån til kjøp av dyrefor. Heldigvis opplevde mange bønder ein bra andreslåt som gjorde at situasjonen ikkje vart så ille som frykta.

Utvikling i marknadsområdet Hallingdal og Valdres

Konsernet lever i og med lokalmarknaden. Lokale endringar vil påverke konsernet sitt aktivitetsnivå. Hovudinstrykket er at aktivitetsnivået er høgt i begge dalføre der turistrelatert næring har nok å gjere. Hyttebygginga held fram i minst like høgt tempo som tidlegare. Hotell- og leilegheitsprosjekt er under planlegging og bygging. Dette smittar over på andre næringar og gir ei god sysselsetting. Arbeidsløysa i dei 12 kommunane i Hallingdal og Valdres har vore fallande eller uendra i alle kommunane dei siste 4 åra og per november-18 er den nede på mellom 0,9-1,8 %.

Utvikling i folketalet er ein viktig indikator for utviklinga i vår region. Som distriktskommunar vil utflytting vere ein trussel mot folketalsutviklinga. I fleire år har folketalet helde seg oppe bl.a. gjennom busetting av asylsøklarar. Denne utviklinga snudde i Hallingdal i 2017. I Valdres har folketalet vore fallande dei siste åra og sidan 2014 er reduksjonen på 1,6 %. Hallingdal hadde vekst fram til 2017 då utviklinga snudde. Siste 4 år er nedgangen på 0,1 %. Samla for Hallingdal og Valdres er folketalet redusert med 309 personar eller -0,8 % sidan 2014.

Varehandelen er ei viktig næring for regionen. Samla sett er den aukande, men utviklinga varierer mykje mellom kommunane. Gol og Nord-Aurdal ligg på eit høgt nivå i omsetning per innbyggjar. I 2018 har Nord-Aurdal hatt sterkast vekst og har no ei omsetning i detaljhandelen på over kr 71.000 per innbyggjar per år. Gjennomsnittet for kommunane i Hallingdal og Valdres ligg på kr 43.500, men fordeler seg frå kr 16.500 til 71.000. Dei siste 4 åra er det Flå kommune som kan vise til den største prosentvise auken med over 60 % vekst i omsetning per innbyggjar.

Det er vanskeleg å finne gode tal som viser utviklinga i eit samla reiseliv for regionen. Aktiviteten er samansett og kan best illustrerast gjennom tal på utvalde område. Ser ein på overnattingsstatistikk for hotell og liknande viser den fylkesvise utviklinga i Buskerud og Oppland ein vekst siste fire år i Oppland på 5,7 %, medan Buskerud har ein nedgang på 3,0 %. Desse tala gir nok ikkje noko godt bilete av utviklinga då mykje av gjestedøgna i vårt marknadsområde skjer i private hytter og leilegheiter.

SB 1 Hallingdal Valdres si bankverksemd i 2018

I dette avsnittet er litt av det som skjer innafor fagområda i banken omtala. I løpet av eit driftsår er det normalt at det er endringar i organisering, tilsette, produkt og system.

Forsikringsområdet

Innan forsikringsområdet har banken hatt ein god vekst både på privatmarknaden og bedriftsmarknaden i 2018. For privatmarknaden er total forsikringsportefølje ved utgangen av året på 84 mill. fordelt med 57,5 mill. på skadeforsikring og 26,5 mill. på personforsikring.

For bedriftsmarknaden er skadeforsikringsporteføljen på 21,8 mill. og pensjonsporteføljen på 27 mill. Porteføljen på landbruk har også hatt ein fin vekst og er på 13,6 mill. ved årsskiftet.

Kundane er svært nøgd med å kunne samle bank og forsikring på ein stad.

Sjølvetente løysingar blir heile tida utvikla og kundane kan på eiga hand både rekne pris, kjøpe forsikring, melde skade og gjere endringar i mobil- og nettløysingane. I tillegg har kundane god oversikt over alle forsikringar. Kundesenteret vårt hjelper også både privat- og bedriftskundar med spørsmål om forsikring og pensjon.

Betalingsformidling og digitale tenester

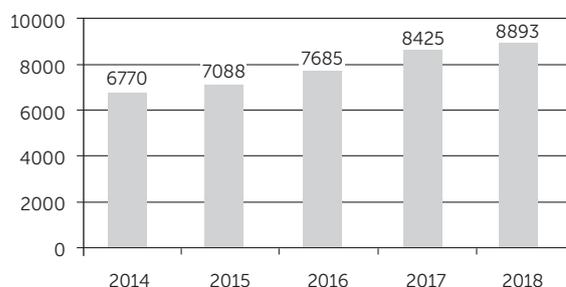
Ein av årets store lanseringar på betalingsområdet var lanseringen av Spink som er ein mobilbank for barn og ungdom. Her får ein god oversikt over kontoar og forbruk. Med Spink får barn og ungdom eit betalingskort og det blir oppretta ein sparekonto. I ein tilknytt app kan ein opprette egne sparemål. Føremålet med å lansere Spink er å lære barn om økonomi på ein trygg måte. Kort og smarttelefonar tek i større grad over for kontantar og det er difor viktig at barn lærer seg gode økonomiske vanar på digitale flater.

Tal frå Nets og BankAxept viser at 2018 vart nok eit rekordår for bruk av kort i Noreg. Både talet på korttransaksjonar og volum vart høgare enn året før. Statistikken viser også at talet på kontaktlause kortbetalingar aukar raskt. Me trur veksten vil forsterke seg ytterlegare i 2019 noko som er ein fordel for både brukarstadane og kundane gjennom mindre tidsbruk på gjennomføring av ein transaksjon.

SpareBank 1 har ambisjon om å ha den beste mobilbank for privatkundar. Ingen andre mobilbanker scorar høgare på vurdering i App Store (Apple sin nettbutikk for nedlasting av appar) enn mobilbanken til SpareBank 1. Gjennom 2018 er mobilbanken vidareutvikla og mange nye funksjonar er lagt til. Blant anna kan ein no ta bilete av ein faktura og overføre betalingsinformasjon til mobilbanken. I tillegg får ein råd om kva for andre produkt og tenester som kan hjelpe ein til å ta gode økonomiske val.

Også på bedriftsmarknaden har det kome mange nye tenester som kjem kundane til gode. Det er no enkelt å starte ei bedrift via banken si heimeside og ein blir enkelt kunde i banken gjennom dei sjølvetente løysingane. Både nettbank og mobilbank for bedrifter er under kontinuerleg utvikling for å vere i framkant og lett å bruke.

Brutto utlån (mill. kr), morbank

Finansieringsområdet

2018 starta med relativt stor utlånsvekst, men veksttakta avtok noko i løpet av året. Særleg mot kundane i privatmarknaden var nok sterk konkurranse forklaringa på at me ikkje klarte å halde same høge vekst gjennom heile året. Likevel enda me ut på eit nivå tilsvarande utlånsveksten på nasjonalt nivå.

Dette året har vore prega av stadige forbetringar i dei digitale løysingane for privatkundar. Dei har ført til at kredittarbeidet kan gjerast meir effektivt for rådgjevarane. For bedriftsmarknaden er det også forbetringar og i 2018 har det kome på plass både digital søknadsløype for AS og moglegheit for å gjere endringar på eksisterande lån frå eigen nettbank. Det er knytt store forventningar til effektivisering av prosessane innanfor bedriftsmarknaden.

Sjølv om misleghald både for privatmarknaden og for bedriftsmarknaden er på eit svært lågt nivå har det vore sett fokus på oppfølging av utsette kundar. Blant anna er det utarbeidd og implementert ny rutine for engasjementsoppfølging. Dette blir vurdert som viktig arbeid for å kunne stå sterkare rusta dersom vi får auka misleghald framover.

Plasseringsområdet

Aksjesparekonto der ein samlar aksjar, aksjefond og eigenkapitalbevis vart innført i 2017. I løpet av 2018 har om lag 1600 kundar oppretta ein slik konto. Ei overgangsordning med skattefritak ved flytting av verdipapir til ein slik konto vart på slutten av året forlenga av myndighetene til også å gjelde i heile 2019.

I løpet av 2018 er ca. 91 % av alle spareavtaler kjøpt sjølvetent gjennom nettbank eller mobilbank. Dette viser at kundane brukar digitale kanalar også ved sparing. Talet på nye spareavtaler er på eit relativt bra nivå. Dette er avtaler som over tid er viktig for kundane. Nivået på eingongsteikningar i fond har vore langt større enn venta.

Etter lang tid med uendra styringsrente sette Norges Bank opp renta med 0,25 prosentpoeng i september. Dette førte til ei rentjustering i november på både innskot og utlån.

Felles fakturasentral for SamSpar

Fakturasentralen har vore gjennom sitt andre heile driftsår og har i løpet av året handsama vel 36.000 faktura for 10 SpareBank 1-bankar og for Samarbeidende Sparebanker Fellestjenester AS. Eit mål for fakturasentralen har vore å auke andelen av EHF-faktura til bankane. I løpet av året har denne kome over 70 % og gir ei god effektivisering av fakturahandsaminga.

I 2019 reknar ein med å handsame ca. 40.000 faktura etter at alle 10 bankane i SamSpar no nyttar seg av sentralen sine tenester som i tillegg til fakturahandsaming også omfattar vedlikehald av bankane sitt avtalearkiv.

Resultatutvikling

Resultatet for 2018 i morbank

Resultatrekneskapsrapporten for morbanken i 2018 viser eit normalt driftsår som har eit positivt bidrag frå verdipapir og tap på utlån på eit svært lågt nivå.

Årsoverskotet etter skatt for rekneskapsåret 2018 i morbanken vart 131,7 mill. kroner som er ein reduksjon på 2,7 mill. kroner frå 2017. Dette gir ei eigenkapitalavkastning etter skatt på 10,2 % mot 11,2 % i 2017. Resultatet er ein del betre enn venta.

Banken sine netto renteinntekter vart 186,1 mill. kroner som er ein auke på 10,3 mill. kroner frå 2017. Målt i høve til gjennomsnittleg forvaltningskapital (GFK) minkar rentenettoen frå 1,86 i 2017 til 1,81 % i 2018. Inntekter frå overført låneportefølje til kredittføretak blir klassifisert som provisjonsinntekter og ikkje som renteinntekt. Innføringa frå denne porteføljen svarar til ei inntekt på 0,20 % av GFK. Slik sett blir samla inntekter knytt til utlån og innskott samt renteplasseringar 2,01 % av GFK mot 2,06 % i 2017.

Sum netto andre driftsinntekter utgjorde 126,4 mill. kroner. Dette er ein reduksjon på 13,4 mill. frå 2017 og skuldast i hovudsak eit ekstraordinært utbytte frå selskapa Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar) og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS (Bankinvest) på til saman 23,9 mill. kroner i 2017. Realisasjon av andelar i aksjefond har i 2018 gitt 16,8 mill. i inntekter. Utbytte frå SamSpar er i 2018 på 22,2 mill. kroner og gir eit viktig inntektsbidrag frå aktiviteten i SpareBank 1 Gruppen.

I morbanken sin rekneskap utgjør dotterselskapa ein netto kostnad på 5,2 mill. kroner i 2018. Kostnaden kjem frå negative resultat i tre selskap. Banken sine dotterselskap blir innarbeidd i rekneskapsrapporten etter eigenkapitalmetoden. Etter denne metoden blir banken sin del av eigenkapitalen berekna og resultatet inntektsført i samsvar med denne andelen. Alle bankane sine dotterselskap er 100 % eigd av banken. Meir omtale av dotterselskapa lenger bak i årsrapporten.

Netto provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester var i 2018 på 74,3 mill. kroner som er ein auke på 1,2 mill. kroner. For første gongen på mange år ser me ei utflating i provisjonsinntektene innanfor finansiering og forsikring.

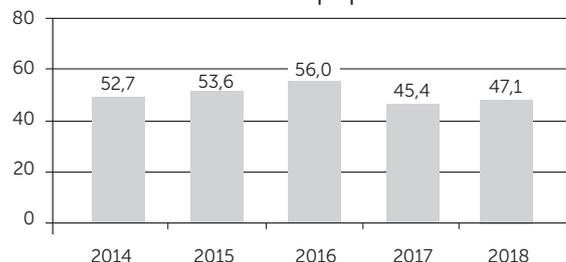
Provisjonane frå SpareBank 1 Boligkreditt AS (boligkreditt) og SpareBank 1 Næringskreditt AS (næringskreditt) er om lag på same nivå som i 2017.

Netto resultat frå finansielle egedelar i banken ga eit positivt resultat i 2018 på 19,1 mill. kroner mot 14,3 mill. kroner i 2017. Inntektsveksten kjem i hovudsak frå kjøp og sal av andelar i aksjefond som har ført til realisering av kursgevinstar. 2018 vart ei krevjande år for verdipapir med ein betydeleg kursnedgang på norske og utanlandske aksjar mot slutten av året. I obligasjonsmarknaden kom det på same tid ein viss auke i kredittpåslaget som førte til kursnedgang på rentepapir. På bakgrunn av dette vart avkastninga på banken si verdipapirportefølje (obligasjonar og verdipapirfond) som ligg hjå ekstern forvaltar i 2018 på beskjedne 0,34 % etter forvaltningshonorar.

Samla driftskostnader er auka frå 143,2 mill. kroner i 2017 til 147,2 mill. kroner i 2018. Auken kjem i hovudsak på løns- og administrasjonskostnader. Det er i året gjennomført ei større samling for heile konsernet. I tillegg aukar kostnadane til sentral drift i alliansen. Dette området inneheld mange ulike kostnader som går direkte inn i tenesteproduksjonen. Samarbeidende Sparebanker AS har bygd opp ein administrasjon i Oslo som utfører oppgåver for alle deltakarbankane. Ein ser at felleskostnader og spesielt kostnader til IT-prosjekt aukar vesentleg. Dette er nok ein trend som vil halde fram dei komande åra.

Andre driftskostnader er på om lag same nivå som i 2017. I året er ein del bankbygg overført frå dotterselskap til morbank. Dette gjer at husleigekostnader vil bli redusert framover medan avskrivningar og driftskostnader vil auke noko. I sum bør ikkje kostnadsbilete bli så mykje endra. Mange av bankane sine lokale har vore gjennom oppussing og tilpassing, men i løpet av 2018 er dette arbeidet i stor grad ferdigstilt sjølv om det stadig vil vere behov for arealmessige tilpassingar til driftsmessige endringar.

Kostnadsprosent morbank
inkl. verdipapir

Figuren viser kostnadsprosenten dei siste 5 åra.

Med litt nedgang i inntektene og auke i kostnadane går banken sin kostnadsprosent opp frå 45,4 % i 2017 til 47,1 % i 2018. Målet i strategisk plan er å koma under 45 % i 2020.

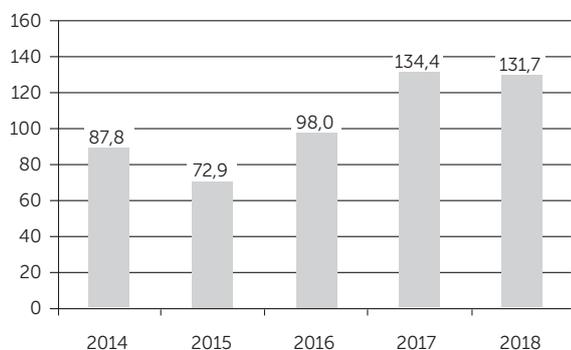
Låne- og garantiporteføljen er gjennomgått og vurdert i samsvar med retningslinjer frå Finanstilsynet. Banken sin administrasjon går kvar måned gjennom privat- og bedriftsmarknaden med konkret vurdering av tapsutsette engasjement. Tapsføring og eventuell nedskrivning blir vurdert og vedteke av styret i samband med kvartalsrekneskapen fire gonger i året. Meir informasjon om desse vurderingane er omtala i nota om generelle rekneskapsprinsipp.

Banken hadde i 2018 eit netto tap på utlån og garantiar på 5,4 mill. kroner. Dette er på eit svært lågt nivå og har nok samanheng med det låge rentenivået som har vore i Noreg dei siste åra. Konstaterte tap på lån og garantiar utgjør 2,3 mill. kroner, medan nedskrivningar på lån og garantiar er auka med 3,6 mill. Det er også inntektsført 0,5 mill. i inngått på tidlegare nedskrivne lån og garantiar. Meir om banken sin tapskostnad i note 3.

Banken sin skattekostnad for 2018 er rekna til 28,0 mill. kroner. Morbanken har i rekneskapsåret 2018 gitt konsernbidrag som utnyttar framførbart underskot i dotterselskap. Meir omtale av dette på side 14.

Årsresultatet i morbanken på 131,7 mill. kroner etter skatt er 2,7 mill. lågare enn rekordresultatet i 2017. Resultatet er godt over styret sine forventningar til året.

Resultat etter skatt (mill. kr), morbank

Resultatet for 2018 i konsernet

Det er morbanken som utgjør dei største resultatpostane i konsernrekneskapen. Dotterselskapa blir konsolidert inn i konsernrekneskapen med både inntekter og kostnader. Transaksjonar mellom selskapa blir eliminert.

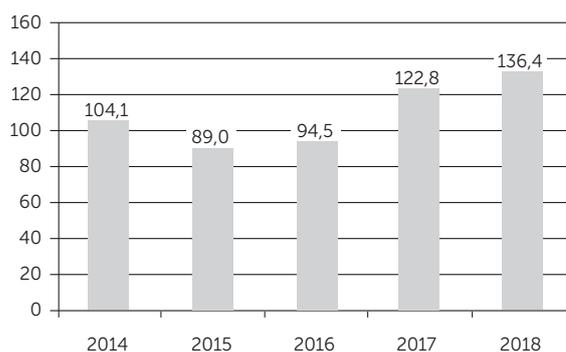
Konsernet sin resultatandel frå dei felleskontrollerte verksemdene Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar) og Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS blir inntektsført i konsernresultatet, og eit eventuelt utbetalt utbytte i året blir eliminert for ikkje å få dobbel verknad.

Resultatet frå SpareBank 1 Gruppen blir innarbeidd etter eigenkapitalmetoden i konsernrekneskapen gjennom

Samarbeidende Sparebanker AS (SamSpar). Banken sin andel av dette utgjør 22,5 mill. kroner, medan tidlegare omtala motteke utbytte på 22,2 mill. kroner blir eliminert slik at netto verknad i konsernrekneskapen er +0,3 mill. kroner i høve til morbankresultatet. SpareBank 1 kjøpte Glitnir Bank hausten 2008 (no BN Bank). SamSpar sin eigardel er lagt inn i selskapet Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS. Banken sin resultatandel frå dette selskapet utgjør 4,4 mill. kroner. Det er ikkje utbetalt utbytte frå BN Bank i 2018. Resultatandelen aukar konsernresultatet tilsvarande (4,4 mill. kroner). Samla bidrag frå desse to felleskontrollerte verksemdene inn i konsernrekneskapen utgjør 4,7 mill. kroner utover som er inntektsført i morbanken sin rekneskap.

Konsernet sine samla inntekter aukar med 20,5 mill. kroner frå 375,5 mill. i 2017 til 396 mill. i 2018. Inntektsutviklinga i dotterselskap er nærare omtala på side 24. Kostnadane er i same tidsrom auka med 13 mill. kroner frå 213,3 mill. til 226,3 mill.

Resultat etter skatt (mill. kr), konsern

Driftsresultatet før skatt i konsernet vart rekordhøge 164,2 mill. kroner, mot 150,3 mill. kroner i 2017.

Resultat etter skatt enda på 136,4 mill. kroner mot 122,8 mill. i 2017. Dette gir ein eigenkapitalrentabilitet etter skatt på 9,9 %.

Balanseutvikling

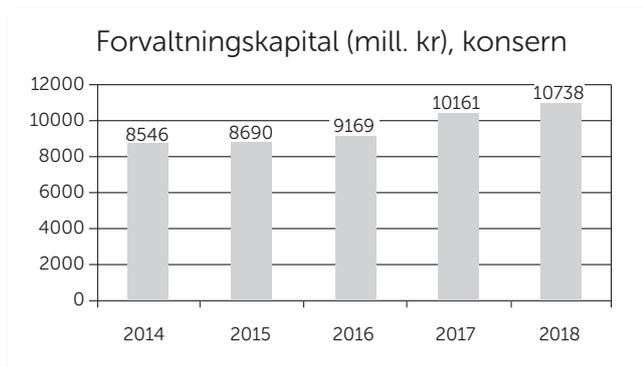
Konsernet hadde ved utgangen av 2018 ein forvaltningskapital på 10,7 mrd. kroner, som er ein auke på 0,6 mrd. kroner eller 5,7 % frå utgangen av 2017. Året er prega av ein balansert, moderat utlans- og innskotsvekst. Brutto utlån auka 519 mill. kroner til 8.846 mill. kroner som er ein auke på 6,2 % i 2018.

Ved årsskiftet hadde banken overført bustadlån til boligkreditt for 2.381 mill. kroner og næringskreditt med 73 mill. Tek ein omsyn til desse overføringane er reell utlansvekst i konsernrekneskapen 6,6 %.

Brutto utlansengasjement som har vore misleghalde i meir enn 90 dagar utgjør 37,6 mill. kroner, mot 27,6 mill. i 2017. Misleghaldet utgjør med det 0,4 % av brutto utlån. Dei samla tapsnedskrivningane er auka frå 48 mill. i 2017 til 50,8 mill. kroner ved utgangen av 2018.

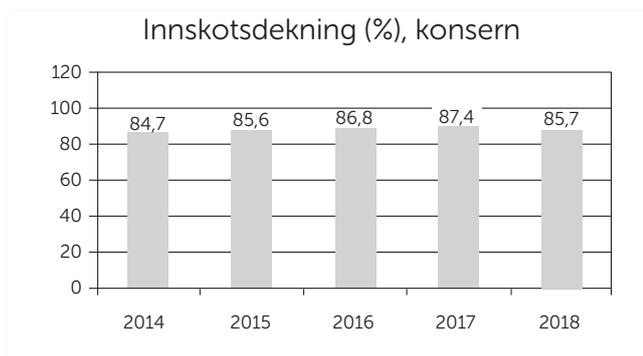
Styret vurderer nedskrivningane til å vere tilstrekkelege i høve til identifiserte tapshendingar som har funne stad fram til årets slutt.

Avsetningsgrad seier noko om i kor stor grad banken har gjort nedskrivningar for tap på lån som allereie er misleghalde eller som er tapsutsett. Ved utgangen av rapporteringsåret var avsetningsgraden for misleghalde engasjement 29,8 % mot 36,7 % i fjor.

Utlån og garantiar fordelt på sektorar og risiko er nærare omtala i note 3a.

Ved årsskiftet hadde konsernet eit innskotsvolum frå kundar på 7.582 mill. kroner. Innskotsveksten siste år var på 301 mill. kroner eller 4,1 %. Dette gir konsernet ei innskotsdekning ved utgangen av 2018 på 85,7 %. Overført volum til kredittføretak er auka med 184 mill. i året, og er med på å avlaste konsernet sitt finansieringsbehov.

Tre dotterselskap har i 2018 hatt eit skattemessig underskot og morbanken foreslår difor å gje eit konsernbidrag til desse selskapa. I tillegg er det foreslått konsernbidrag til eit selskap (Tisleidalen Hyttegrend AS) som er 100 % eigd av banken, men ikkje teke inn som dotterselskap. Selskapet driv utvikling av eit hytteområde med 20 tomter. Konsernbidrag utjamnar

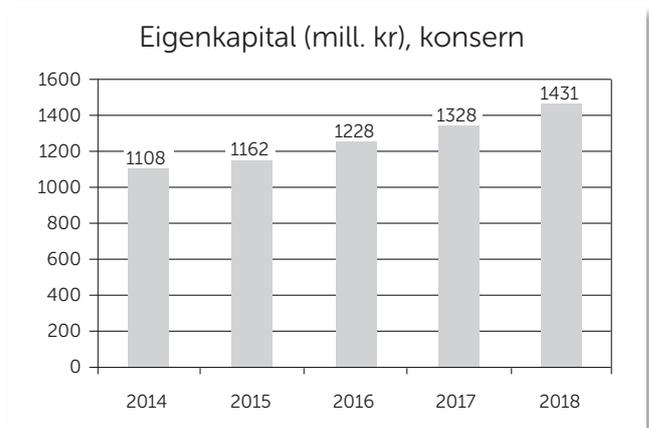
skattebelastninga i konsernet ved at gjevar kan krevje skattemessig frådrag for bidraget, medan mottakar aukar sine skattepliktige inntekter. For morbanken vil netto konsernbidrag auke bokført verdi av aksjane i morbanken sin balanse. Slik sett blir konsernbidrag likestilt med vanleg kapitaltilførsel

Konsernbidrag	Brutto	Skatt	Netto
SpareBank 1			
Hallingdal Invest AS	590.099	147.525	442.574
SpareBank 1			
Regnskapshuset ValHall AS	1.544.000	386.000	1.158.000
SpareBank 1			
ValHall Egedomsutvikling AS	1.032.872	258.218	774.655
Tisleidalen Hyttegrend AS	250.000	62.500	187.500
Sum	3.416.971	854.243	2.562.729

Det er i tillegg til konsernbidrag for å dekke opp skattemessig underskot gitt eit konsernbidrag til SpareBank 1 ValHall Egedomsutvikling AS for å styrke kapitalen i selskapet.

Innskote egenkapital	Brutto
SpareBank 1	
ValHall Egedomsutvikling AS	3.319.247
Sum	3.319.247

Etter forslag til utbytte utgjer konsernet sin egenkapital ved utgangen av året 1.431 mill. kroner. Konsernet sin egenkapitalandel er på 13,3 %.

Disponering av årsoverskot

Utbytte på egenkapitalbevis kan delast ut av sparebanken sitt årsoverskot og må vere i samsvar med forsiktig og god forretningsskikk. Sparebankar kan difor ikkje garantere eit fast framtidig utbytte på egenkapitalbevisa. Storleiken på utbyttet vil avhenge av sparebanken sitt driftsresultat og utbyttepolitikk.

Styret foreslår at overskotet til disposisjon for SpareBank 1 Hallingdal Valdres på kr 131.653.957,- blir disponert slik:

Disponeringar

Utbytte på eigenkapitalbevis (kr 4,07 per bevis)	32.800.000
Overført frå gåvefond	-50.000
Overført til gåver	50.000
Overført til utjamningsfond	86.388.417
Overført til grunnfondskapital	12.465.540
Sum	131.653.957

Eigarstyring og selskapsleiing (Corporate governance)

Eigarstyring og selskapsleiing i SpareBank 1 Hallingdal Valdres omfattar dei mål og overordna prinsipp som konsernet skal styrast og kontrollerast etter for å sikre kapitaleigarane, inn-skytarane, tilsette og andre grupper sine interesser. Dette er nedfelt i eit eige dokument om eigarstyring og selskapsleiing. Konsernet si verksemdsstyring skal sikre ei forsvarleg formuesforvaltning, og gje auka tryggleik for at kommuniserte mål og strategiar blir nådd og realisert.

Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres har som eit resultat av dette vedteke at selskapet skal følgje "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (corporate governance)" av 30. oktober 2014, med dei tilpassingar som følgjer av at selskapet er ein sparebank utan børsnotert eigarkapital, som blir omsett regelmessig.

Risikostyring

Kjerneverksemda til banknæringa er å oppnå verdiskaping gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Konsernet arbeider med å vidareutvikle risikostyringssystem og prosessar i tråd med leiande praksis.

Risiko- og kapitalstyringa i SpareBank 1 Hallingdal Valdres støttar opp under konsernet si strategiske utvikling og måloppnåing, og sikrar samstundes finansiell stabilitet og forsvarleg formuesforvaltning.

Styret handsamar kvartalsvis ein overordna risikorapport. Banken har i 2018 vidareutvikla rammeverket for risikostyring og risikorapportering gjennom ei revidering av policydokument innanfor alle risikoområde. Sentral i risikostyringa er ansvarleg for compliance og ansvarleg for risikostyring. Begge rollene er i samsvar med lova underlagt styret. Avdeling risikostyring og compliance utfører ei rekkje uavhengige kontrollhandlingar.

Intern kontroll er eit prioritert område som er integrert i den daglege drifta. Leiarane har eit kvalitetsansvar og står for oppfølging av medarbeidarane. Det overordna ansvaret for kontrollhandlingane ligg hjå avdeling risikostyring og

compliance. Rapportering skjer kvartalsvis til styret. I 2018 er EY engasjert i interne revisjonsprosjekt. EY er etablert som internrevisor for regnskapsåret 2019. Dette arbeidet er ein viktig del av banken sitt kvalitetssikringsarbeid.

Dei mest vesentlege risikoane er omtala nedanfor.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er definert som faren for tap som følgje av at kundar eller motpartar ikkje har evne eller vilje til å oppfylle sine plikter overfor banken. Kredittrisiko er knytt til mogelege tap på utlån eller garantiar til kundar, i tillegg til tap på plassering i verdipapir med mindre solide utstederar. Kredittrisikoen er banken sitt mest vesentlege risikoområde. Banken har standardiserte rutinar for kredittgjeving, ein etablert fullmaktsstruktur og risikoklassifiserer alle lån.

Kredittkvaliteten i konsernet må karakteriserast som god. Utviklinga i misleghald har dei siste åra vore positiv og er på eit akseptabelt nivå. Brutto misleghald er ved utgangen av året på 0,4 %. Banken legg vekt på kvalitet i kredittsakene, spesielt innanfor bedriftsmarknaden. Kredittrisiko blir tillagt stor vekt i prising av utlån og kredittar.

Utlånsveksten innan bedriftsmarknaden har vore over forventade nivå.

Kredittporteføljen i personmarknaden har hatt ei positiv utvikling. Dette avspeglar seg i nivået på forventade tap i utlånsporteføljen som blir utrapportert kvar månad. Banken har ein stor utlånsportefølge til private busett i Oslo/Akershus-området, og på denne delen av utlånsporteføljen vil eit prisfall på bustader (og dermed mindre verdi på pantesikkerheita) kunne auke kredittrisikoen banken er eksponert for. Prisane på bustader og fritidsbustader i banken sitt primære marknadsområde svingar i mindre grad enn i byar og det sentrale austlandet.

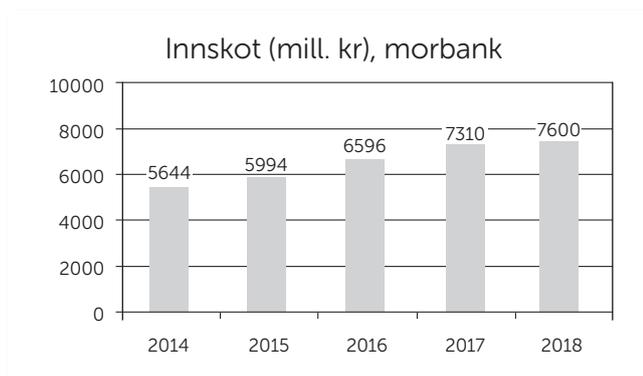
Det er venta ein lokal kredittvekst i tida framover som er om lag på nivå med den generelle kredittveksten i Noreg. Dette gjeld både for bedriftsmarknaden og personmarknaden.

Styret vurderer samla kredittrisiko som tilfredsstillande.

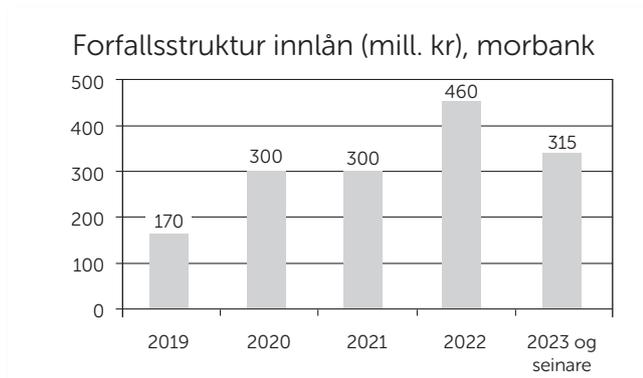
Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikkje er i stand til å refinansiere si gjeld eller ikkje har evne til å finansiere ein auke i eignedelar utan vesentlege ekstrakostnader. Styringa av banken sin finansieringsstruktur tek utgangspunkt i ein overordna policy for likviditetsstyring som årleg blir gjennomgått og vurdert av styret. Banken har ein fundingstrategi som skal gje ein låg likviditetsrisiko gjennom spreiding både i breidde og i lengde. Ei spreiding i breidde går ut på å ha eit balansert forhold mellom innskot frå kundar, langsiktige og kortsiktige innlån, spreiding til ulike marknader og låneinstrument. Spreiding i lengde betyr å ha ein forfallsstruktur med låneforfall til ulike tidspunkt noko som reduserer refinansieringsrisikoen mest mogeleg. Forfallsstrukturen kan variere over tid og blir påverka av prisendringar på banken sine innlån (kredittpåslag/kredittspread). Konsernet sine utlån blir i hovudsak finansiert med kundeinnskot, verdipapirgjeld og sal av låneporteføljer til

SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Sjølvfinansieringsgraden har vore stigande over tid pga. god innskotsvekst. Siste året er innskotsveksten på 4 % vore noko lågare enn utlånsveksten. Innskotsdekninga er i morbanken i 2018 redusert frå 86,6 til 85,5 %.

Kredittmarknaden for finansiering av bankens drift (fundingmarknaden) har stort sett vore god i 2018. Niborrenta har vore stigande gjennom året. Kredittpåslaget var fallande frå starten av året og fram til oktober for så å stige ein del fram mot nyttår. Denne marknaden er sterkt påverka av situasjonen internasjonalt. Kredittpåslaget på innlån har gjennom året auka med ca. 0,05-0,10 prosentpoeng for både 3 og 5-årslån, men renteoppgangen gjer at samla rentekostnader på nye innlån har auka med nærare 0,5 prosentpoeng i 2018. Banken sine innlån er auka noko i året og samla innlån er på vel 1,5 mrd. kroner ved årsslutt. Banken har alle innlån i den norske marknaden fordelt på 5 obligasjonslån, to ansvarlege lån og eit banklån. Ved utgangen av året var unyttta oppgjærskreditt på 40 mill. kroner.

Overføring av bustadlån til SpareBank 1 Boligkreditt AS og næringslån til SpareBank 1 Næringskreditt AS er med på å dempe finansieringsbehovet og dermed likviditetsrisikoen til

banken. I løpet av året er overført volum auka frå 2.271 mill. til 2.454 mill. kroner og utgjør no 21 % av alle utlån. Banken har også til ei kvar tid ei viss mengde bustadlån som ligg klar til overføring i tilfelle eit raskt finansieringsbehov og til å dekke opp eit eventuelt prisfall på bustader.

I tillegg til interne retningslinjer for styring av likviditeten er området også regulert av regulatoriske krav. Sentralt i desse reglane står LCR-kravet (Liquidity Coverage Ratio). Dette er ei måling av banken si evne til å tole ein likviditetsutgang 30 dagar fram i tid ved eit stress i penge- og kapitalmarknaden. LCR-kravet er på 100 %. Banken rapporterer ved utgangen av 2018 ein LCR på 169 % og med det tilfredsstillende banken dette kravet med god margin. For å tilfredstille krava er det viktig at banken held eit høgt nivå på ledig likviditet og denne må vere plassert på ein sikker måte til ei relativt låg avkastning. For banken er det viktig å ha god kontroll på dei ulike faktorane som påverkar LCR-nivået.

Vidare blir det stilt krav til at bankane skal ha ei stabil og langsiktig finansiering (Net Stable Funding Ratio – NSFR). NSFR-kravet blir fasa inn i løpet av nokre år. Desse EU-baserte reglane stiller krav til banken si meir langsiktige finansiering. Banken arbeider med å betre tilpassinga til nye reglar i takt med aukande krav.

Styret vurderer samla likviditetsrisiko som tilfredsstillande.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko, eller kurs- og renterisiko omfattar banken sin risiko knytt til posisjonar i valuta, aksje- og rentemarknaden. Banken har ingen valutarisiko utover det som er knytt til eigen valutabeholdning.

Banken sin renterisiko oppstår hovudsakleg i samband med fastrenteutlån, fastrenteinnskot og fastrenteinnlån. Banken har ei målsetting om å ha liten renterisiko og skal i prinsippet eliminere alle fastrenteposisjonar ved hjelp av rentebytteavtalar slik at balansen i stor grad inneheld postar knytt til flytande rente. Banken sin policy for styring av renterisiko set rammer for kor stor renterisiko banken kan ta. Renterisikoen for alle posisjonar kan uttrykkjast ved å sjå på kor følsam balansen er for renteendringar. Banken har fastsett rammer for renterisiko på kort og lang sikt, dvs. over og under eit år.

Mesteparten av banken sine utlån og innskot har flytande rente, dvs. at renta blir regulert i takt med pengemarknadsrenta og utgjør ingen renterisiko, men banken har fastrentetilbud på utlån med binding i 3, 5 og 10 år. På innskotssida er det tilbod om binding av rente i eit år. Dette gjer at noko av balansen er knytt til fastrenteavtalar og utgjør ein renterisiko. Etterspørselen etter fastrenteutlån har vore litt stigande i 2018 og utgjør no 569 mill. kroner. Av dette er 295 mill. kroner sikra med rentebytteavtalar (SWAP) der banken «sel» fastrenta vidare og «kjøper» flytande rente. Dersom etterspørselen etter fastrentelån held fram auken, vil det være naudsynt å rentesikre ein større del av porteføljen for ikkje å få for stor renterisiko.

I ein litt tråare innlånsmarknad utpå hausten tok banken opp eit fastrentelån som er bytta til flytande rente gjennom rente-bytteavtale. Her er den faste renta «seld» vidare mot «kjøp» av flytande rente. Volumet på denne avtala er 255 mill. kroner.

Banken har ved utgangen av året ei verdipapirportefølje på 626 mill. kroner i marknadsværdi som blir forvalta av ekstern forvaltar. Porteføljen inneheld 6,4 % norske aksjefond, 8,1 % internasjonale aksjefond, 65,4 % norske og utanlandske obligasjonar, 19,2 % norske obligasjonsfond og 0,9 % kontantar. Generelt har verdiutviklinga vore låg det siste året. Verdiutviklinga for norsk aksjefond og internasjonale aksjefond har vore negativ det siste året. Obligasjonsporteføljen har ei moderat avkastning sett i lys av det låge rentenivået. Samla avkastning på heile porteføljen i 2018 vart på 0,3 %. Ved utgangen av året er marknadsværdien på aksjeporteføljen 8,2 mill. kroner over kostpris og bokført verdi, medan obligasjonsporteføljen er 1,1 mill. kroner over kostpris.

Verdipapirporteføljen medfører at banken har ein viss risiko for svingingar i aksje- og obligasjonsmarknaden.

Samla risikoeksponering på området er moderat.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er definert som risiko for feil og manglar som konsekvens av mangelfulle system, rutinar og kompetanse. Konkrete døme kan vere:

- Menneskeleg svikt og manglande kompetanse
- Svikt i IKT-system
- Uklar policy, strategi eller rutinar
- Kriminalitet og interne misleghald

Proessen for styring av operasjonell risiko skal i størst mogeleg grad sikre at ingen enkelthendingar forårsaka av operasjonell risiko skal kunne skade konsernet si finansielle stilling i alvorleg grad.

Konsernet har stort fokus på kvalitet og kontinuerleg forbe­tr­ing. Det blir gjennomført kvartalsvise kontrollhandlingar på kvart verksemdsområde som blir rapportert til administrerande direktør.

I tillegg satsar SpareBank 1-alliansen og banken på kompetanseheving gjennom kontinuerleg tilbod om etterutdanning/ vidareutdanning i samsvar med bransjen sine autorisasjonsordningar og våre interne kompetansekrav og behov.

Eigarrisiko

Eigarrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Hallingdal Valdres blir påført negative resultat frå eigarpostar i strategisk eigde selskap, og/eller må tilføre ny eigenkapital til desse selskapa. Årsaka kan vere kraftig vekst eller kapitalbehov som følgje av underskot for å sikre vidare drift.

Konsernet har i hovudsak eigarrisiko gjennom dei indirekte eigardelane i SpareBank 1 Gruppen AS, og dei direkte eigardelane i SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS samt andre SpareBank 1-selskap. Alle desse

eigardelane er små og under 2 % i alle selskap. Sjå elles note 2 for oversikt over banken sine anleggsaksjar.

Kapitalstyring

Kapitalstyring skal sikre at konsernet har ein ønska storleik på eigenkapitalen vurdert i høve til selskapets storleik, risiko og kapitalkrav. Den skal vidare sikre ein optimal og effektiv bruk av eigenkapitalen, sett i høve til konsernet sine verksemdsområde, risikoprofil og ønska storleik på eigenkapital / ansvarlig kapital. Styret har vedteke eit kapitalmål for konsernet på minimum 18,5 % kapitaldekning i inneverande strategiperiode.

Kapitalstyringa i SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal sikre ein effektiv bruk av kapitalen

sett i forhold til:

- å sikre kreditor for tap (kreditorvern)
- at fastsett minstekrav til kapitaldekning basert på risikoprofil og risikotoleranse blir oppfylt og at det er ein tilstrekkeleg eigenkapitalbuffer sett i forhold til konjunkturforhold og risiko elles blir oppretthalde. ("going concern"-perspektiv)
- konkurransedyktige vilkår i innlånsmarknaden (rating perspektiv)
- å tilfredsstille selskapet sitt krav til eigenkapitalavkastning (konkurransedyktig eigenkapitalavkastning)
- at verksemdene kan utnytte vekstmo­ge­leg­heiter i marknaden (organisk eller via oppkjøp)

Kapitalkravet er eit tredelt system med såkalla pilarar. Pilar 1 omhandlar minstekrav til kapitaldekning og representerer det regulatoriske minstekravet til kapital. Pilar 2 går på at konsernet skal gjennomføre ei årleg vurdering av kapitalbehovet ut frå den samla risikoen som konsernet er eksponert for (ICAAP-prosess) og som det ikkje er sett av kapital for etter reglane for pilar 1. Finanstilsynet vurderer denne prosessen og reknar seg fram til eit krav etter pilar 2 som bankane må tilfredsstille. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har ikkje fått eit slikt krav fastsett av tilsynet enno, og legg difor egne utrekningar til grunn inntil eit krav er fastsatt. Pilar 3 stiller krav til offentleggjering av finansiell informasjon (Pilar 3-rapporten).

I den årlege ICAAP-prosessen ser ein framover og gjer ulike framskrivingar av kapitalbehovet. Framskrivningane tek omsyn til både forventta utvikling dei neste åra, samt ein situasjon med eit alvorleg økonomisk tilbakeslag over fleire år (nedgangsscenario). I dette arbeidet blir stresstestar brukt for å analysere ein situasjon med eit alvorleg økonomisk tilbakeslag. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har i tillegg utarbeidd beredskapsplanar på likviditets- og kapitaldekningsområdet for i størst mogeleg grad å kunne handtere slike kriser om dei skulle oppstå.

Ved utgangen av 2018 har konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres ein netto ansvarleg kapital på 1.372,4 mill. kroner. Banken brukar standardmetoden til å rekne ut kapitaldekninga.

Nedanfor er fastsette kapitalmål og kapitaldekning per 31.12.18 lista opp i tabellform. Oversikten viser kapitaldekning utan innkonsolidering av selskap i samarbeidande gruppe:

Kapitaldekning morbank	Kapitalmål	Pr. 31.12.18
Rein kjernekapitaldekning	15,5 %	18,14 %
Kjernekapitaldekning	16,5 %	18,14 %
Kapitaldekning	18,5 %	20,02 %

Kapitaldekning konsern	Kapitalmål	Pr. 31.12.18
Rein kjernekapitaldekning	15,5 %	19,24 %
Kjernekapitaldekning	16,5 %	19,24 %
Kapitaldekning	18,5 %	21,02 %

Kapitaldekninga ved utgangen av året er over konsernet si målsetting. Kapitaldekninga for morbanken har mindre buffer mot lovkravet etter som den ligg over eit prosentpoeng under nivået for konsernet. Det er også i 2018 tatt opp eit ansvarleg lån på 60 mill. kroner slik at banken no har 2 ansvarlege lån på til saman 120 mill. kroner. Ansvarleg lån blir klassifisert som tilleggskapital og inngår i totalkapitalen. Desse låneopptaka har betra kapitaldekninga med ca. 1,8 prosentpoeng. Det er viktig å følgje kapitalutviklinga tett for å halde seg innanfor eigne måltal. Kapitalprognosane blir ajourført kvartalsvis for å kunne setje i verk tiltak i god tid. Gode resultat vil uansett vere viktig for å byggje opp tilstrekkeleg kjernekapital og dermed danne grunnlag for å kunne finansiere lokal vekst i åra som kjem.

Meir informasjon om konsernet og banken si kapitaldekning er vist i note 15. Der er også kapitaldekning for konsern inkludert konsolidering av føretak i samarbeidande gruppe vist.

Bærekraft

Bærekraft er ein sentral del av vår verksemd. Høg etisk standard og truverdig forretning i samarbeid med kundar, leverandørar, myndigheiter og samfunnet me er ein del av skal kjenneteikne alt me gjer. Dette blir regulert gjennom eit rammeverk i norsk lov og forskrifter samt eigne strategiar og retningsliner. Konsernet har i 2018 nedfelt prinsipp for miljø, etikk, samfunnsansvar og bærekraft i eit eige dokument som ligg på banken sine nettsider www.sb1.no.

Det er mange tilhøve som kjem inn under dette området. Konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres med sine ulike verksemdsområde er ein viktig aktør i lokalsamfunnet der verksemdene ligg. Banken er i stor grad med og finansierer lokal utvikling i form av lån til bustader og næringsverksemd. Banken si evne og vilje til å ta del i nye prosjekt er ein sentral pilar i utviklinga av lokalsamfunnet. Konsernet med alle verksemdsområder er til saman ein betydeleg arbeidsplass i Hallingdal og Valdres. Konsernet er også ein stor skatteytar som tilfører mykje til samfunnet i form av skatteinntekter frå tilsette og selskapet. Eigedomsmeklarverksemda er ein viktig lokal aktør for omsetnaden av bustader og fritidsbustader i

fjellet. Rekneskapsverksemda utfører viktige rekneskapstener for lokalt næringsliv.

Banken tek også på seg eit viktig samfunnsansvar i høve til å inngå sponsoravtaler med lokale lag og foreiningar og på denne måten gir eit viktig bidrag til lokalt kultur- og idrettsarbeid. Banken har tidlegare stått for gåveutdeling til ulike føremål, men etter at eigenkapitalen i banken vart gjort om til eigenkapitalbevis i 2012, er det no eigarane, Sparebankstiftelsen Hallingdal og Sparebankstiftelsen Øystre Slidre som står for dette arbeidet. Stiftelsane får utbytte frå banken som dei kan nytte vidare til gåveutdelingar. Meir informasjon om banken og sparebankstiftelsane sitt samfunnsengasjement er samla i Driv-bloggen (www.driv.sb1.no).

Banken har tatt initiativet til næringsstiftelsen "Kimen til vekst" som kan gje lån til og investere i selskap i Hallingdal og Valdres.

Menneskerettar

I samsvar med krav i likestillingslova og rekneskapslova skal det i årsmeldinga gjerast greie for situasjonen i konsernet når det gjeld likestilling.

Det er ikkje lønsforskjellar mellom kjønna i banken for medarbeidarar i same type stilling, men det vil vere lønsforskjell mellom stillingar ut frå stillingsinnhald og krav til kompetanse.

Arbeidstida er lik for begge kjønn, men kvinner ønskjer i større grad enn menn redusert arbeidstid. Konsernet har såleis ei overvekt av kvinner i deltidsstillingar.

Konsernet oppmuntrar og legg forholde til rette for kompetanseheving og rekruttering av kvinnelege tilsette i ledige leiarstillingar. Forholde blir lagt til rette blant anna gjennom fleksible arbeidstidsordningar, permisjonsordningar og utdanningsavtale. Store moglegheiter for å ta del i og ansvar for prosjekt og fagleg utvikling må og sjåast som eit ledd i konsernet sitt likestillingsarbeid.

Konsernet har i 2018 utøvd sitt virke i samsvar med diskrimineringslova sin formålsparagraf om å fremme likestilling, sikre like høve og å hindre diskriminering som følgje av etnisitet, nasjonalt opphav, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. Leiinga i konsernet er særleg merksam på dette i samband med rekruttering. I eksisterande tilsettingsforhold er merksemda retta mot løns- og arbeidsvilkår, samt høve til forfremming og personleg utvikling for medarbeidarane.

Arbeidstakarrettar og sosiale tilhøve

SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal vere ein attraktiv og inkluderande arbeidsplass for medarbeidarar i alle aldersgrupper og livsfasar. Konsernet legg til rette for at balansen mellom arbeid, heim og fritid blir opplevd som god for alle medarbeidarar. Konsernet ønskjer å hjelpe sine tilsette til å oppretthalde ei god helse gjennom å stimulere til fysisk aktivitet.

Sjukefråveret i banken har normalt sett vore stabilt lågt og godt under gjennomsnittet i bransjen. For 2018 har det samla legemeldte sjukefråveret vore på 2,7 % av total arbeidstid (mot

4,2 % i 2017). Av dette var 2,4 % legemeldt langtidssjukdom (mot 3,6 % i 2017).

Legemeldt sjukefråvær	2018	2017
Morbank	2,7 %	4,2 %
SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS	3,9 %	5,5 %
EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS	2,9 %	0,2 %

Konsernet har ikkje vore utsett for alvorlege ulykker eller ran i 2018.

Banken har eit omfattande og robust rammeverk på organisasjonsområdet som skal sørge for at arbeidstakarane sine rettar blir oppfylt:

- personalhandbok, HMS-handbok, sikkerheitshandbok, IA-avtale
- interne avtalefesta utval – tilsettingsutval og forhandlingsutval
- arbeidsmiljøutval
- møte mellom leiging og tillitsvalde
- verneombod og bedriftshelseteneste
- etiske retningslinjer, rutine for bekymringsmeldingar, rutine for konflikthandtering
- opplæringsprogram for leiarar og rådgjevarar.
- jamlege medarbeidarundersøkingar
- jamlege oppfølgingsamtalar med leiar
- samlingar for nytilsette
- seniorpolitikk

I tillegg gjer banken mange tiltak for at både det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet skal vere bra.

Konsernet sitt HMS-system er vedlikehalde i 2018.

Styret vurderer banken sitt arbeidsmiljø som godt. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har eit eige Arbeidsmiljøutval (AMU) for heile konsernet. Arbeidsmiljøutvalet sine medlemmer og verneomboda er gitt nødvendig opplæring. Konsernet er IA-bedrift (Inkluderande Arbeidsliv), og har medlemsavtale med Hallingdal og Valdres Bedriftshelseteneste (HAVA BHT). Bedriftshelsetenesta har hjulpet konsernet med HMS-arbeidet, bl.a. gjennom deltaking på AMU-møter, gjennomføring av arbeidsplassvurderingar og ergonomiopplæring, og er disponibel i samband med oppfølging av sjukefråvær m.m.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har eit eige sikkerheitsutval, for å sikre nødvendig fokus og koordinering av sikkerheitsarbeidet i banken.

Over mange år har banken vore sterkt delaktig i å få på plass og vidareutvikle utdanningsprogrammet for rådgjevarane innanfor alliansen. Banken er medlem av Finansnæringens Autorisasjonsordninger. I løpet av 2018 har majoriteten av våre rådgjevarar innan personmarknaden vorte Autorisert Kreditrådgjevar. I tillegg har fleire av våre tilsette delteke på vidareutdanningsprogram, i hovudsak innanfor BI-systemet og andre høgskular på aust- /vestlandet.

Det ytre miljø

Konsernet har hatt ein miljøstrategi i strategisk plan for 2018-2020:

Klimautfordringane set fokus på kva enkeltpersonar og bedrifter kan gjere for å bidra til å møte både lovmessige og etiske krav.

Konsernet skal møte miljøutfordringane slik:

- Effektiv ressursbruk og bruk av gode miljømessige løysingar i kvardagen. Dette blir synleggjort i eit eige miljøregnskap.
- Stimulere tilsette til større miljøbevisstheit gjennom ulike tiltak internt.
- Vidareutvikle tenester overfor kundar som stimulerer til gjennomføring av ulike miljøtiltak.
- Utvikle eige miljøkonsept og vere ein pådrivar for at SpareBank 1 gjer noko tilsvarande.

Konsernet er lokalisert i eit distrikt med relativt store reiseavstandar. I tillegg har banken ei desentralisert organisering som gjer at det naturleg genererer ein del reiseverksemd mellom avdelingskontora. Ut frå dette har banken gjort ein del tiltak som skal gje positive effektar for miljøet i den daglege drifta. Eit mål er å redusere reiseverksemda.

Konsernet skal heile tida ha fokus på å minimere den negative miljøpåverknaden gjennom reduksjon av energiforbruk og papir, betre avfallssortering, auka resirkulering og gjenbruk av elektronisk avfall.

For å få betre oversikt over kva påverknad konsernet har på det ytre miljø utarbeider konsernet årleg ein miljørapport for å kunne identifisere utslipp, talfeste forureininga og gjere konsernet i stand til å setje i verk målretta tiltak.

Føremålet er å gje eit grunnlag for å vurdere konsernet i ein miljømessig samanheng, og for å jobbe systematisk med å minske påverknaden på det ytre miljøet.

Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utvikla av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. ISO standard 14064-1 er basert på denne.

Rapporteringa dekkjer forbruk knytt til transport, energi, avfall og flyreiser. Det er eit viktig prinsipp at me skal søke å redusere vår påverknad på miljøet, og gjere målretta tiltak overfor det forbruket med størst miljøbelastning.

For 2018 har konsernet sine viktigaste tiltak vore:

- Fortsatt reduksjon i reiseaktiviteten gjennom bruk av videokonferansesystem og bruk av applikasjonen Skype til nettmøte.
- Lansert lån til finansiering av varmpumpelån til finansiering av varmpumper. Desse produkta kjem i tillegg til sollån og miljølån som er lansert tidlegare.

Energi- og klimarekneskap 2018:

Konsernet får årleg utarbeidd ein energi- og klimarekneskap. Rekneskapen er inndelt i tre nivå (scope) som består av direkte og indirekte utsléppskjelder:

Scope 1: Obligatorisk rapportering inkluderer alle utsléppskjelder knytt til driftsmidlar der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (sjøleigde, leigde eller leasing-køytøy, oljekjellar osv.). Vidare blir eventuelle direkte prosessutslépp (av dei seks klimagassene) inkludert.

Scope 2: Obligatorisk rapportering av indirekte utslépp knytt til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjeld t.d. for leigde bygg. Utsléppsfaktorane som blir nytta for elektrisitet er basert på nasjonale produksjonsmikssar, historisk treårs rullerande gjennomsnitt (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekkjer produksjonen i Sverige, Finland, Noreg og Danmark og reflekterer det felles nordiske marknadsområdet (Nord Pool Spot). I høve til utsléppsfaktorar på fjernvarme blir enten faktisk produksjonsmiks basert på innhenta informasjon frå den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmiks basert på IEA statistikk nytta.

Scope 3: Frivillig rapportering av indirekte utslépp knytt til innkjøpte varer eller tenester. Dette er utslépp som kan knytast til organisasjonen sine aktivitetar, men som går føre seg utanfor selskapet sin kontroll. (derav indirekte). Typisk scope 3-rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoff osv.

Kategori	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp (tCO ₂ e)	Utslipp (fordeling)
Transport				44.7	10.8	7.1%
Diesel (B 5)		4 226.6	liter	44.7	10.8	7.1%
Scope 1 total				44.7	10.8	7.1%
Elektrisitet*				2 074.6	93.4	61.8%
Elektrisitet Nordisk miks		2 074 573.0	kWh	2 074.6	93.4	61.8%
Fjernvarme/kjøling Nordiske lok.				134.2	3.5	2.3%
Fjernvarme Norsk miks		134 202.0	kWh	134.2	3.5	2.3%
El-biler				11.5	0.5	0.3%
Electric car Nordic		67 549.0	km	11.5	0.5	0.3%
Scope 2 total				2 220.3	97.4	64.5%
Flyreiser				-	1.2	0.8%
Fly kontinentalt		-	Ant.reiser	-	-	-
Fly innenlands		-	Ant.reiser	-	-	-
Fly nordisk		17.0	Ant.reiser	-	1.2	0.8%
Forretningsreiser				-	36.0	23.8%
Km-godtgj.bil(NO)		255 075.0	km	-	35.7	23.6%
Km-godtgj.el-bil(NO)		36 202.0	km	-	0.3	0.2%
Avfall				-	5.7	3.8%
Restavfall,forbrenning		11 193.0	kg	-	5.6	3.7%
Papir,gjenvinning		3 520.0	kg	-	0.1	-
Glass,gjenvinning		-	kg	-	-	-
Plast,gjenvinning		197.0	kg	-	-	-
Treavfall,gjenvinning		70.0	kg	-	-	-
Bygningsmaterialer				-	-	-
Gipsplater		-	kg	-	-	-
Scope 3 total				-	42.9	28.4%
Total				2 264.9	151.1	100.0%
*Alternativ beregning utslipp fra el (Markedbasert metode)					599.6	

Årsrapport – Klimagassutslepp (tCO₂e) for 2016-2018

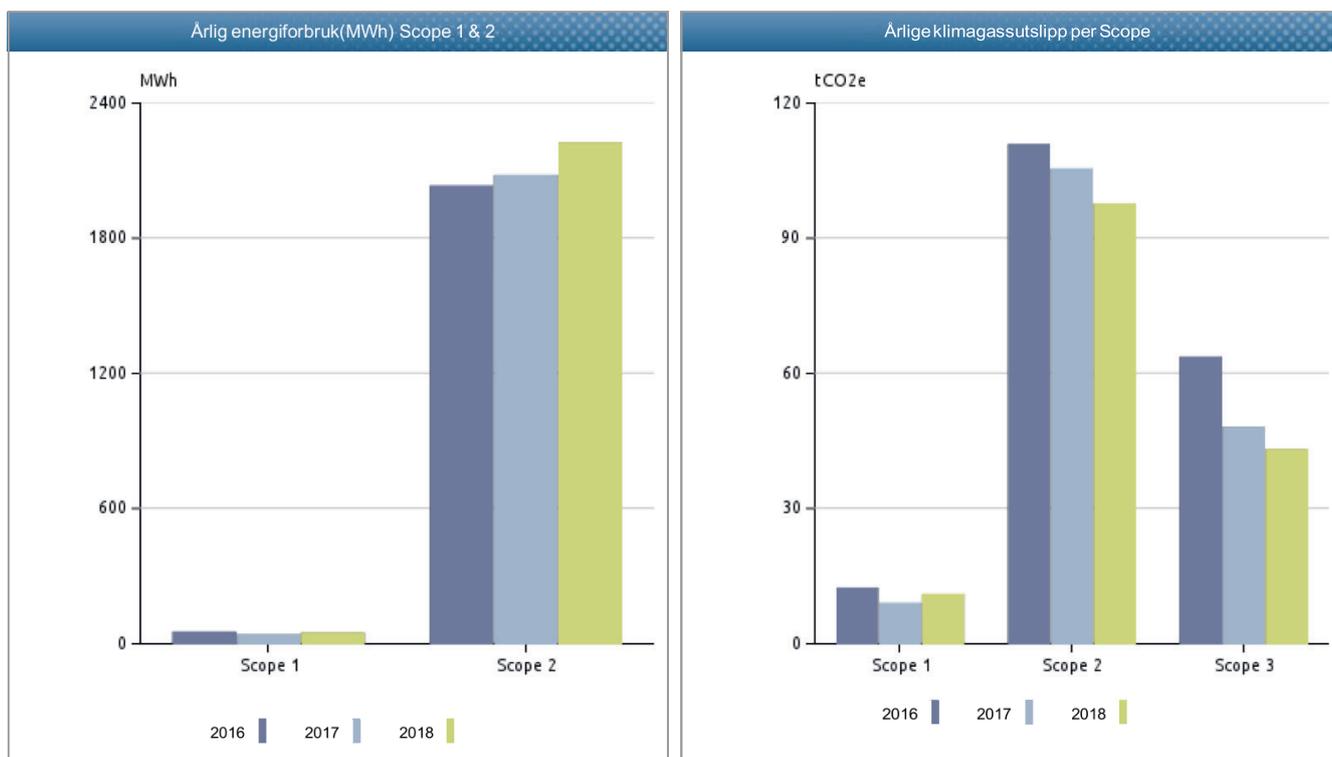
Kategori	Forklaring	2016	2017	2018	% endring fra forrige år
Transport					-
Diesel (B 5)		11.4	8.8	10.8	23.1%
Bensin		0.7			-
Scope 1 Utslipp		12.2	8.8	10.8	23.1%
Fjernvarmekjøling Nordiske lok.					-
Fjernvarme Norsk miks		3.0	2.8	3.5	24.8%
El-biler					-
Electric car Nordic			0.4	0.5	30.7%
Elektrisitet*					-
Elektrisitet Nordisk miks		107.7	102.0	93.4	-8.5%
Scope 2 Utslipp		110.6	105.2	97.4	-7.4%
Flyreiser					-
Fly kontinentalt		0.4	-	-	-
Fly innenlands			2.7	-	-100.0%
Fly nordisk		1.7	-	1.2	100.0%
Avfall					-
Glass,gjenvinning			-	-	-
Papir,gjenvinning		0.1	0.2	0.1	-54.0%
Plast,gjenvinning			-	-	-
Restavfall,forbrenning		7.0	6.3	5.6	-10.9%
Treavfall,gjenvinning			0.1	-	-98.4%
Forretningsreiser					-
Km-godtgj.bil(NO)		54.2	38.0	35.7	-6.0%
Km-godtgj.el-bil(NO)		0.1	0.2	0.3	22.4%
Bygningsmaterialer					-
Gipsplater			0.4	-	-100.0%
Scope 3 Utslipp		63.5	47.9	42.9	-10.3%
Total		186.3	161.9	151.1	-6.6%
Prosentvis endring			-13.1%	-6.6%	
*Alternativ beregning utslipp fra el (Markedbasert metode)		555.6	539.3	599.6	
Prosentvis endring			-2.9%	11.2%	

SpareBank 1 Hallingdal Valdres hadde i 2018 i følge klimarekneskapen totale klimautslepp på 151 tonn CO₂-ekvivalentar (CO₂e). Dette er ein nedgang på 11 tCO₂e frå 2017, eller 6,6 %. Konsernet si største kjelde til klimagassutslepp er elektrisitet som utgjer 93 tonn eller 62 % av totalt utslepp. Deretter kjem bilkøyning med ca. 31 % målt i km-godtgjersle, elektrisitet og drivstoff til firmabilar. Elektrisitetsforbruket har auka det siste året, men her blir utsleppsfaktoren rekna ut etter Nordisk Elektrisitetsmiks for 2018 som baserer seg på produksjonsstatistikk. Denne utsleppsfaktoren går i 2018 ned med 13 % noko som reflekterer at det i Norden er produsert elektrisitet frå kjelder med lågare klimagassutslepp (som vasskraft samanlikna med gasskraft) enn året før. Det er mogeleg å redusere klimautslepp frå elektrisitet ytterlegare ved å kjøpe opphavsgarantiar som viser at brukt elektrisitet berre kjem frå fornybare kjelder. Konsernet har ikkje kjøpt slike garantiar i 2018.

Ein trend er at det er køyrd meir med elbilar i 2018 enn året før. Køyregodtgjersle for elbilar og bilar med fossilt drivstoff er på same nivå som i 2017 med ca. 290.000 km, men det er ei dreining mot at ein større del blir køyrd med elbilar. I 2017 utgjorde dette 26.000 km (9 % av totalen). I 2018 auka talet til 36.000 km (12,4 %). Konsernet sine tre elbilar er også køyrd meir i 2018 enn året før, 67.000 km mot 45.000 km. Dieselforbruket har gått noko opp i året som følgje av høg aktivitet og gjer at samla utslepp frå reiseverksemda er uendra frå 2017 til 2018.

Nøkkeltal – Energi og klimaindikatorar:

Navn	Enhet	2016	2017	2018	% endring fra forrige år
Sum kWh/m2		288.5	295.3	300.8	1.9%
Totalt energiforbruk Scope 1+2 (MWh)		2 076.7	2 112.9	2 264.9	7.2%
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO2e)		186.3	161.9	151.1	-6.6%
Totale tCO2e/årsverk		1.2	1.1	1.0	-7.3%
Total tCO2e/omsetning		0.6	0.5	0.4	-11.7%
Årsverk		153.2	145.2	146.3	0.8%

Konsernet har i 2018 ein auke i totalt energiforbruk med 7,2 %, men totale klimautslipp går ned med 6,6 % som følge av at reinare energi inngår i forbruket. Reknar ein utslipp per årsverk er reduksjonen 7,3 %, medan utslipp i høve til omsetning går ned med 11,7 %.

Me kjenner ikkje til at konsernet har hatt nokon miljøpåverknad ut over forbruket som kan reknast om til CO₂, og har difor ingen rapportering på utslipp til jord, vatn, eller støy.

Meir informasjon om energi og klimarekneskapen er tilgjengeleg i eigen rapport.

Arbeid mot korrupsjon/kvitvasking

I eit konsern der alle verksemdar driv etter konsesjon frå Finanstilsynet er det naturleg at arbeid mot korrupsjon blir flagga høgt. Dette blir i hovudsak gjort i form av etiske retningsliner for selskapa. I tillegg møter ein lovkrav som representerer tiltak mot korrupsjon. T.d. må styremedlemene, dagleg leiar og fagansvarleg i selskap som skal drive eigeidomsmeikling, leggje fram politiattest for å kunne ha stillinga/vervet. Innanfor rekneskapsverksemda må alle som vil oppnå autorisasjon leggje fram politiattest, og i banken må alle tilsette kunne framvise politiattest før ein går inn i ei stilling. Med andre ord er det gode sikkerheitsventilar her.

Alle selskap i konsernet med fast tilsette har utarbeidd etiske retningsliner som skal følgjast. I 2018 har vi fått etablert nye, oppdaterte etiske retningsliner for konsernet. I konsernet sine etiske retningsliner er det eit eige punkt som går på økonomiske fordelar og gåver mm. Dette punktet seier at ingen tilsette eller tillitsvalde kan ta i mot økonomiske fordelar eller gåver frå kundar eller frå andre av konsernet sine forretningsforbindelsar. Unntaket er vanlege merksemdsgåver i samband med jul eller andre spesielle høve. Ved forhandlingar skal den tilsette/tillitsvalde vise særleg aktsemd i høve til dette. Retningslinene regulerer også korleis ein tilsett eller tillitsvald går fram om han eller ho tek i mot ei slik gåve av ikkje ubetydeleg verdi. Dei etiske retningslinene er slått opp på alle matrom i banken, er lett tilgjengeleg på konsernets intranettsider og inngår som ein del av personalhandboka.

Arbeidet mot korrupsjon, kvitvasking og terrorfinansiering blir følgt opp gjennom interne retningsliner og etterleving av lover og forskrifter innanfor desse områda. Det er høgt fokus på opplæring i og etterleving av interne antikvitvaskingsrutinar og -regelverk. Årleg opplæring og oppdatering for alle tilsette på antikvitvaskingsområdet er nedfelt i konsernet sine retningsliner. Det har dei siste åra blitt sett i verk eit omfattande arbeid innan SpareBank 1 på området der fokuset har vore samhandling, sentralisering av kompetanse og felles ressursutnytting.

Banken følgjer same felles retningsliner som andre bankar i SpareBank 1-Alliansen når det gjeld svindelførebyggjande tiltak. Det blir arbeidd kontinuerleg for at tenester på nett og mobil skal vere sikre, og at kundane brukar desse på ein sikker måte. Retningslinene inneheld blant anna rådgjeving for sikker bruk av nettbank og sikker netthandel, generelle nettvett- og kortvettregler, og anbefalte tiltak frå kunden si side for å sikre seg mot ID-tjuveri.

Nokre fakta

Ved utgangen av året hadde konsernet 159 heil- og deltidstilsette. Samla årsverk ved utgangen av året var på 151 (mot 135 i 2017).

Tilsette i konsernet per 31.12.18 fordelte seg med 69 % kvinner og 31 % menn. I morbanken var fordelinga 63 % kvinner og 37 % menn. På leiarnivå er kvinneandelen i konsernet 31 % og i morbanken 22 %. I styret er samansetninga 4 menn og 4 kvinner.

Kjønnsfordeling	Morbank	Konsern
Kvinner	63 %	69 %
Menn	37 %	31 %
Tilsette	86	159
Årsverk	83	151

Gjennomsnittsalderen for tilsette i dotterselskapa er 48 år i SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS, 38 år i EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS og i morbanken 46 år. Gjennomsnittsalderen for kvinnene i morbanken er 45 år, og 48 år for menn. På leiarnivå er gjennomsnittsalderen 51 år for kvinnene og 56 år for menn.

Gjennomsnittsalderen i 2018	Morbank	SB1 Regnskapsh. ValHall AS	EM1 Fjellmegleren
Alle tilsette	46 år	48 år	38 år
Kvinner	45 år	47 år	38 år
Menn	48 år	49 år	40 år
Kvinnelege leiarar	51 år	47 år	-
Mannlege leiarar	56 år	50 år	46 år

I løpet av 2018 har banken fått 9 nye medarbeidarar i fast stilling eller lengre vikariat.

Turnover i morbanken har vore svært låg i 2018. Totalt 5 personar i fast stilling har slutta. Av desse har 2 personar slutta i banken pga. ny stilling i konsernet og 1 person slutta som følgje av naturleg avgang. Reell turnover (med fråtrekk for naturleg avgang) er dermed 2 % (mot 1 % året før). I 2018 var gjennomsnittsansienniteten i morbanken på 14 år.

Banken sine dotterselskap

Alle dotterselskap er heileigde av morselskapet.

Driftsinntekter	2018	2017	Endring
EiendomsMegler 1			
Fjellmegleren AS	48.866	40.782	8.084
HallingRegnskap AS	0	0	0
SpareBank 1 Hallingdal			
Eigedom AS	5.565	6.523	-958
SpareBank 1 Hallingdal			
Invest AS	1	1.101	-1.100
SpareBank 1			
Regnskapshuset ValHall AS	33.921	33.782	139
SpareBank 1 ValHall			
Eigedomsutvikling AS	4.242	4.947	-705
Valdres Regnskap AS	0	0	0
Sum	92.595	87.135	5.460

Dei samla inntektene går noko opp i 2018. I hovudsak ligg inntektsveksten i EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS som kan vise til ein inntektsvekst på 19,8 %.

Resultat før skatt	2018	2017	Endring
EiendomsMegler 1			
Fjellmegleren AS	3.569	5.244	-1.675
HallingRegnskap AS	0	5	-5
SpareBank 1 Hallingdal			
Eigedom AS	624	687	-63
SpareBank 1 Hallingdal			
Invest AS	-2.152	-1.490	-662
SpareBank 1			
Regnskapshuset ValHall AS	-1.617	-2.780	1.163
SpareBank 1 ValHall			
Eigedomsutvikling AS	-4.399	-3.654	-745
Valdres Regnskap AS	0	4	-4
Sum	-3.975	-1.984	-1.991

Samla driftsresultatet før skatt i selskapa er redusert med 2,0 mill. kroner. Tre av selskapa har negative resultat. Størst resultatframgang har SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS med 1,2 mill. Morbanken har gitt konsernbidrag til tre av dotterselskapa med negativt skattemessig resultat jf. oversikt på side 14.

EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS

Selskapet vart stifta i 2000. SpareBank 1 Hallingdal kjøpte i 2007 85 % av aksjane i selskapet. Dei resterande 15 % vart kjøpt i 2011. I 2011 vart EiendomsMegleren Ringerike Hadeland sine avdelingar på Gol og i Hemsedal fisjonert ut og fusjonert inn i selskapet. Banken kjøpte same året selskapet Hemsedal EiendomsMegling AS i Hemsedal. Denne verksemda vart også fusjonert inn i selskapet. Etter denne fusjonen endra selskapet namn til EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS.

Selskapet driv eigedomsmekling i Hallingdal frå kontor på Geilo, Ål, Gol og Hemsedal. I Valdres har selskapet kontor på Fagernes, Heggenes og Beitostølen. Selskapet dekkjer stort sett det same geografiske området som banken. Selskapet har 22 tilsette. Aktiviteten i marknaden har vore svært god i 2018 og selskapet sette omsetningsrekord både i omsette einingar og i provisjonsinntekter. Selskapet selde 739 eigedomar mot 632 i 2017. Provisjonsinntektene hadde ein vekst på 22 % i året. Resultatet etter skatt for 2018 viser eit overskot på kr 2.710.000. I 2017 var overskotet på kr 3.955.000.

SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS

Selskapet driv med utleige og drift av fast eigedom. Selskapet vart stifta i mai 2005. Verksemda har vore avgrensa til å leige ut lokale og driftslausøyre til banken, samt dotterselskapa EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS og SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS på Gol og i Hemsedal. I 2018 er alle eigedomane i selskapet selde til morbank slik at balansen til selskapet er liten ved utgangen av 2018. Det er venta liten aktivitet i selskapet i 2019. Selskapet har ingen fast tilsette. Resultatet etter skatt i 2018 vart eit overskot på kr 470.000. I 2017 var overskotet på kr 553.000.

SpareBank 1 Hallingdal Invest AS

Selskapet har som føremål å investere i verksemdar. Selskapet vart stifta i 1982 som eit eigedomsselskap, men endra namn og føremål i 2006. I 2009 kjøpte selskapet eit tomteområde på Flå der målet er å utvikle det for sal til utbyggjarar. Utbygging av feltet starta i 2012 og til no er det bygd i underkant av 20 bustader. Det er utbyggingsmogelegheiter for ytterlegare 50 einestader eller ca. 100 einingar i rekkehus/leilegheitsbygg. Selskapet har også kjøpt ein eigedom på Kikut på Geilo for utvikling og sal. Selskapet har ingen fast tilsette. Resultatet etter skatt i 2018 vart eit underskot på kr 1.715.000 mot eit underskot på kr 1.155.000 i 2017. Morbanken yter eit konsernbidrag tilsvarande det negative skattemessige resultatet for 2018.

SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS

Selskapet vart stifta i 1998. SpareBank 1 Hallingdal kjøpte alle aksjane i selskapet i mai 2012. Same året vart banken sitt dotterselskap Hemsedal Regnskap AS fusjonert inn i selskapet. I 2014 fusjonerte selskapet med SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS. Ved utgangen av året har selskapet 51 tilsette ved avdelingane på Flå, Nes, Gol, Ål, Hemsedal, Fagernes, Heggenes og Beitostølen. Resultatet i 2018 er i betring, men viser framleis eit underskot etter skatt på kr 1.321.000. I 2017 var underskotet på kr 2.089.000. Morbanken yter eit konsernbidrag for 2018 tilsvarande det negative skattemessige resultatet.

SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS

Selskapet vart stifta i 2009 og var tidlegare eit dotterselskap under SpareBank 1 Hallingdal Invest AS. I 2013 overtok morbanken alle aksjane i selskapet. Selskapet eig forretningsbygg på Heggenes som blir leigd ut til morbank

og dotterselskap. Deler av lokala på Heggenes er bygd om til leilegheiter og blir leigd ut til privatpersonar. Selskapet sitt forretningsbygg på Beitostølen er i 2018 seld til morbanken. Selskapet leiger i tillegg lokale på Fagernes, Gol og Flå som også blir utleigd til verksemdene i konsernet. Selskapet har ingen fast tilsette. Resultat etter skatt i 2018 vart eit underskot på kr 3.843.000. Årsaka til det svake resultatet er tap ved sal av eigedom og nedskrivning av verdi på bygg. I 2017 var underskotet 2.786.000. Morbanken yter eit konsernbidrag til selskapet for 2018.

HallingRegnskap AS og Valdres Regnskap AS

Desse selskapa vart stifta i juni 2013 samstundes med at dei tidlegare selskapa med desse namna endra namn til høvesvis SpareBank 1 Regnskapshuset Hallingdal AS og SpareBank 1 Regnskapshuset Valdres AS, seinare fusjonert til SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall. Dette er "sovande" selskap som er stifta for å beskytte selskapsnamna.

Fortsatt drift

I samsvar med lov om årsrekneskap mv. § 3-3a, stadfestar styret at føresetnadane for fortsett drift er til stades, og årsrekneskapen er sett opp etter denne føresetnaden.

Framtidsutsikter

Rentene har begynt å røre på seg og Norges Bank har signalisert vidare oppgang i åra framover. Kor raskt renta blir sett opp er noko usikkert og vil vere avhengig av korleis den økonomiske veksten utviklar seg. Norges Bank vil være varsam i framtidig rentesetting.

Me ser at den høge aktiviteten i utbygging av fritidsbustader held fram i vårt marknadsområde. Det bør gje gode vekstvilkår for konsernet både innanfor banktenester, økonomi- og rekneskapstenester og ikkje minst for meklarverksemda.

Konsernet har dei siste åra jobba for å bygge ein «grøn» profil – saman for ei grøn framtid. Spesielt innafor banktenester har banken etablert framtidsretta forretningsmodellar med miljørelaterte produkt. På dette området går utviklinga raskt og «grøne» produkt vil få meir og meir fokus. Me har i dag «grøne» utlansprodukt. Me ser no at me også på innlånssida må jobbe for å kunne tilby obligasjonsinvestorar «grøne» obligasjonar. Desse oppnår litt betre pris i marknaden.

Konsernet har dei siste åra hatt ein del inntekter utanom vanlege driftsinntekter i samband med sal av verdipapir, endringar i rekneskapsføring, endringar i pensjon osv. Det ser ut til at det også vil vere tilfelle det komande året. Forsikringsfusjonen mellom SpareBank 1 og DNB er omtala tidlegare i årsrapporten og vil kunne gje eit betydeleg tilskot til inntektene i rekneskapen for 2019 eller 2020.

Styret ønskjer å takke banken sine tilsette for innsatsen gjennom 2018. Solid innsats i alle ledd i organisasjonen har gitt banken eit godt utgangspunkt for 2019. Styret vil også takke kundar, tillitsvalde og andre forbindelsar som er viktige for banken si verksemd og framleis sterke posisjon i marknaden.

Ein syner elles til rekneskapen med noter.

Hallingdal, 31. desember 2018 / 12. februar 2019

Kjell Vidar Bergo (sign.) Kristin Ourom (sign.) Ragnhild Kvernberg (sign.)
styreleiar nestleiar

Odd Holde (sign.) Tore Østlund (sign.) Gro Lundby (sign.)

Vidar Isungset (sign.) Ellen Intelhus (sign.) Knut Oscar Fleten (sign.)
adm. direktør

6. Resultatrekneskap

Tal i tabellar er i heile 1000 kroner

	Note	2018 Morbank	2018 Konsern	2017 Morbank	2017 Konsern
Renteinntekter og liknande inntekter					
Renter og liknande innt. av utlån til og fordr. på kred.inst.		3 594	3 950	2 773	3 084
Renter og liknande innt. av utlån til og fordr. på kundar		286 333	284 162	267 113	264 633
Renter og likn. innt. av certifi., obl. og and. renteb. v.pap.	1	7 331	7 331	6 809	6 809
Andre renteinntekter og liknande inntekter		517	522	404	415
Sum renteinntekter og liknande inntekter		297 775	295 965	277 099	274 941
Rentekostnader og liknande kostnader					
Renter og liknande kostn. på gjeld til kred.institusjonar		4 332	4 456	5 282	5 375
Renter og liknande kostn. på innsk. frå og gjeld til kundar		74 907	74 691	67 942	67 823
Renter og liknande kostn. på utskrivne verdipapir		24 764	24 764	22 236	22 236
Renter og liknande kostn. på ansvarleg lånekapital		2 772	2 772	922	922
Andre rentekostnader og liknande kostnader		4 934	4 934	4 892	4 900
Sum rentekostnader og liknande kostnader		111 709	111 617	101 274	101 256
NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNTEKTER		186 066	184 348	175 825	173 685
Utbytte og andre innt. av v.pap. med var. avkastning					
Inntekter av aksjar, andelar og andre verdipapir med var. avkast.	2	11 044	11 044	7 635	7 635
Inntekter av eigarinteresser i tilknyttta selskap	2	22 190	26 846	44 162	32 327
Inntekter av eigarinteresser i konsernselskap	2	-5 244	-	-3 559	-
Sum utbytte og andre inntekter av v.pap.med var. avkastning		27 990	37 890	48 238	39 962
Provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester					
Garantiprovisjon	5	1 461	1 461	1 426	1 426
Andre gebyr og provisjonsinntekter	6	78 964	78 964	77 991	77 991
Sum provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester		80 425	80 425	79 417	79 417
Provisjonskostnader og kostnader ved banktenester					
Andre gebyr og provisjonskostnader		6 089	6 089	6 290	6 290
Netto verdiendr, gev./-tap på val. og v.papir som er oml.m.					
Nto verdiendr., gev./-tap på sertifikat, obl.og andre renteb. v.pap.		1 441	1 441	1 804	1 804
Nto verdiendr., gev./-tap på aksjar og and. v.pap. med var.avkastn.		16 842	16 842	11 654	11 654
Nto verdiendr., gev./-tap på valuta og finansielle derivater	12	811	811	820	820
Sum nto verdiendr, gev./-tap på val. og v.papir som er oml.m.		19 094	19 094	14 278	14 278
Andre driftsinntekter					
Driftsinntekter faste eigedomar	4	106	2 843	66	1 040
Andre driftsinntekter		4 842	77 493	4 090	73 430
Sum andre driftsinntekter		4 948	80 336	4 156	74 470
SUM ANDRE INNTEKTER		126 368	211 656	139 799	201 837
SUM NETTO DRIFTSINNTEKTER		312 434	396 004	315 624	375 522

	Note	2018 Morbank	2018 Konsern	2017 Morbank	2017 Konsern
Løn og generelle administrasjonskostnader					
Løn	8a	54 925	102 143	54 697	98 065
Pensjonar	9	6 085	8 502	5 918	8 302
Sosiale kostnader		15 164	20 683	13 906	17 420
Administrasjonskostnader		40 616	39 706	38 452	37 860
Sum løn og generelle administrasjonskostnader		116 790	171 034	112 973	161 647
Avskrivningar m.v. av varige dr.middel og immatr. eigned.					
Ordinære avskrivningar	4	4 655	11 591	4 399	12 903
Nedskrivning eigedom		–	1 000	–	1 000
Sum avskrivningar m.v. av varige dr.middel og immatr. eigned.		4 655	12 591	4 399	13 903
Andre driftskostnader					
Driftskostnader faste eigedomar		1 207	10 625	43	5 569
Andre driftskostnader	7	24 584	32 044	25 779	32 211
Sum andre driftskostnader		25 791	42 669	25 822	37 780
SUM DRIFTSKOSTNADER		147 236	226 294	143 194	213 330
DRIFTSRESULTAT FØR TAP		165 198	169 710	172 430	162 192
Tap på utlån og garantiar					
Tap på utlån	3	5 408	5 408	8 983	8 983
Sum tap på utlån, garantiar m.v.		5 408	5 408	8 983	8 983
Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapir som er anleggsmidler					
Gevinst/tap		-142	-142	-1 023	-2 877
Sum nedsk/rev av nedsk og gev/tap på vp som er anl.m.		-142	-142	-1 023	-2 877
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		159 648	164 160	162 424	150 332
Skatt på ordinært resultat	14	27 994	27 719	28 048	27 577
RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT ETTER SKATT		131 654	136 441	134 376	122 755
RESULTAT FOR REKNESKAPSÅRET		131 654	136 441	134 376	122 755
Overføringer og disponeringar:					
Overføringer					
Overført frå gåvefond		-50		-3 000	
Sum overføringer		-50		-3 000	
Disponeringar					
Utbytte på aksjar / grunnfondsbevis		32 800		33 594	
Overført til grunnfondskapital		12 466		12 379	
Overført til gåvefond og/eller gåver		50		3 000	
Overført til utjamningsfond		86 388		88 403	
Overført til anna eigenkapital		–		–	
Sum disponeringar		131 704		137 376	
SUM OVERFØRINGAR OG DISPONERINGAR		131 654		134 376	

7. Balanse per 31. desember 2018

Tal i tabellar er i heile 1000 kroner

EIGEDELAR	Note	2018 Morbank	2018 Konsern	2017 Morbank	2017 Konsern
Kontantar og fordringar på sentralbankar		74 786	74 786	71 664	71 664
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar					
Utlån til og fordr. på kred.inst. utan avtalt løpet.el.opps.frist		507 703	507 727	562 044	561 692
Sum utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar		507 703	507 727	562 044	561 692
Utlån til og fordringar på kundar					
Kasse-/drifts- og brukskredittar		1 158 085	1 158 085	1 156 994	1 156 994
Byggjelån		381 412	381 412	200 622	200 622
Nedbetalingslån		7 353 844	7 306 094	7 067 239	6 969 346
Sum utlån før nedskrivning		8 893 341	8 845 591	8 424 856	8 326 962
- Individuelle nedskrivningar	3	11 223	11 223	10 138	10 138
- Gruppevise nedskrivningar	3	39 600	39 600	37 900	37 900
Sum netto utlån og fordringar på kundar		8 842 518	8 794 768	8 376 818	8 278 924
Overtekne eigedelar	3	14 000	14 000	21 330	21 330
Sertifikat, obligasjonar og andre rentebær. verdipapir m/fast avkastning					
Utstedt av det offentlege – Sertifikat og obligasjonar		9 000	9 000	–	–
Utstedt av andre – Sertifikat og obligasjonar		403 795	403 795	403 196	403 196
Sum sertifikat, obl. og andre rentebærande verdipapir	1	412 795	412 795	403 196	403 196
Aksjar og andre verdipapir m/var. avkastning					
Aksjar, andelar og grunnfondsbevis	2	572 271	572 511	460 586	460 906
Andelar i ansvarlege selskap, kommandittselskap m.v.	2	1 045	1 045	1 045	1 045
Sum aksjar og andre verdipapir m/var. avkastning		573 316	573 556	461 631	461 951
Eigarinteresser i tilknyttta selskap	2	78 071	181 702	78 071	178 113
Eigarinteresser i konsernselskap	2	33 031	–	47 374	–
Immaterielle eigedelar					
Goodwill	4	–	–	–	1 414
Utsett skattefordel	14	4 700	6 405	5 193	6 121
Sum immaterielle eigedelar		4 700	6 405	5 193	7 535
Varige driftsmiddel					
Maskinar, inventar og transportmidlar		8 949	15 852	9 693	16 490
Bygningar og andre faste eigedomar		63 106	76 880	3 618	82 952
Andre varige driftsmidlar		1 502	1 502	2 322	2 322
Sum varige driftsmiddel	4	73 557	94 234	15 633	101 764
Andre eigedelar					
Andre eigedelar		11 912	31 424	4 754	25 629
Sum andre eigedelar		11 912	31 424	4 754	25 629
Forskotsbetalingar og opptente ikkje mottekne inntekter					
Opptente ikkje mottekne inntekter		4 195	44 540	19 783	47 142
Andre forskotsbetalte ikkje påløpte kostnader		1 539	1 576	955	1 901
Sum forskotsbetalingar og opptente ikkje mottekne inntekter		5 734	46 116	20 738	49 043
SUM EIGEDELAR	10,11	10 632 123	10 737 513	10 068 446	10 160 841

GJELD OG EIGENKAPITAL		2018	2018	2017	2017
	Note	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
GJELD					
Gjeld til kredittinstitusjonar					
Lån og inns. frå kred.inst. utan avtalt løpetid eller opps.frist		57	57	9 281	9 281
Lån og inns. frå kred.inst. med avtalt løpetid eller opps.frist		100 000	100 674	100 000	100 714
Sum gjeld til kredittinstitusjonar	10,11	100 057	100 731	109 281	109 995
Innskot frå og gjeld til kundar					
Innskot frå og gjeld til kundar utan avtalt løpetid		6 112 815	6 094 964	5 968 953	5 943 127
Innskot frå og gjeld til kundar med avtalt løpetid		1 487 431	1 487 431	1 337 972	1 337 972
Sum innskot frå og gjeld til kundar	10,11	7 600 246	7 582 395	7 306 925	7 281 099
Gjeld stifta v/utsteding av verdipapir					
Obligasjonsgjeld	13	1 324 278	1 324 278	1 242 101	1 242 101
Sum gjeld stifta v/utsteding av verdipapir	10,11	1 324 278	1 324 278	1 242 101	1 242 101
Anna gjeld					
Anna gjeld		128 371	144 877	86 576	93 472
Sum anna gjeld		128 371	144 877	86 576	93 472
Påløpte kostnader og motteke ikkje opptente inntekter		12 977	13 390	14 035	22 193
Avsetningar for påløpte kostnader og forpliktingar					
Pensjonsforpliktingar	9	19 698	19 802	19 895	19 895
Utsett skatt		-	-	-	742
Andre avsetningar påløpte kostnader / forpliktingar		805	805	3 252	3 252
Sum avsetningar for påløpte kostnader og forpliktingar		20 503	20 607	23 147	23 889
Ansvarlig lånekapital					
Annan ansvarleg lånekapital	13	120 000	120 000	60 000	60 000
Sum ansvarleg lånekapital		120 000	120 000	60 000	60 000
SUM GJELD		9 306 432	9 306 278	8 842 066	8 832 749
EIGENKAPITAL:					
Innskote kapital					
Eigenkapitalbevis		805 700	805 700	805 700	805 700
Overkursfond		11 581	11 581	11 581	11 581
Kompensasjonsfond		1 176	1 176	1 176	1 176
Sum innskote eigenkapital		818 458	818 457	818 458	818 457
Opptent kapital					
Utjammingsfond		372 547	372 547	285 701	285 701
Grunnfondskapital		126 698	126 698	114 181	114 181
Gåvefond		7 989	7 989	8 039	8 039
Fond for vurderingsulikheiter		-	103 631	-	100 042
Anna eigenkapital		-	1 913	-	1 672
Sum opptent eigenkapital		507 233	612 778	407 922	509 635
SUM EIGENKAPITAL		1 325 691	1 431 235	1 226 379	1 328 092
SUM GJELD OG EIGENKAPITAL	10,11	10 632 123	10 737 513	10 068 446	10 160 841
POSTAR UTANOM BALANSEN					
Betinga forpliktingar					
Garantiar	5	458 180	458 180	523 930	523 930

Hallingdal, 31. desember 2018 / 12. februar 2019

Kjell Vidar Bergo (sign.) Kristin Ourom (sign.) Ragnhild Kvernberg (sign.)
styreleiar nestleiar

Odd Holde (sign.) Tore Østlund (sign.) Gro Lundby (sign.)

Vidar Isungset (sign.) Ellen Intelhus (sign.) Knut Oscar Fleten (sign.)
adm. direktør

8. Endring i egenkapital

Morbank:	Innskote kapital			Opptent kapital			Sum
	Eigarandels- kapital	Overkurs- fond	Kompensa- sjonsfond	Grunnfonds- kapital	Utjammings- fond	Gåvefond	
Eigenkapital 1.1.2018	805 700	11 581	1 176	114 181	285 702	8 039	1 226 379
Prinsippendring ført direkte mot egenkapitalen				51	457		508
Endring gåver						-50	-50
Årets resultat				12 466	119 188		131 654
Utbytte					-32 800		-32 800
Eigenkapital 31.12.2018	805 700	11 581	1 176	126 698	372 547	7 989	1 325 691
Eigenkapital 1.1.2017	805 700	11 581	1 176	101 802	197 561	11 039	1 128 859
Prinsippendring ført direkte mot egenkapitalen					-262		-262
Endring gåver						-3 000	-3 000
Årets resultat				12 379	121 997		134 376
Utbytte					-33 594		-33 594
Eigenkapital 31.12.2017	805 700	11 581	1 176	114 181	285 702	8 039	1 226 379

Konsern:	2018	2017
Eigenkapital 01.01.2018	1 328 092	1 227 658
Verdiendring innarbeiding av felleskontrollert verksemd	-1 067	14 535
Disponert av gåvefond	-50	-3 000
Pensjonsforpliktelse ført mot EK bank	508	-262
Utbytte	-32 800	-33 594
Forskjell utsatt skattesats	111	
Årets overskot	136 441	122 755
Eigenkapital 31.12.2018	1 431 235	1 328 092

Fordeling av egenkapitalbevis

Sparebankstiftelsen Hallingdal	7.130.445 bevis	88,50 %
Sparebankstiftelsen Øystre Slidre	926.555 bevis	11,50 %

	01.01.2019	01.01.2018
Eigarandelskapital	805 700	805 700
Overkursfond	11 581	11 581
Utjammingsfond	372 547	285 701
A Sum egenkapitalbevis eigaranes kapital	1 189 828	1 102 982
Grunnfondskapital eks gåver	126 698	114 181
Kompensasjonsfond	1 176	1 176
B Sum samfunnseigd kapital	127 874	115 357
Eigarandelsbrøk (A/(A+B))	90,30 %	90,53 %

9. Kontantstrømoppstilling

	2018	2017	2018	2017
	Morbank	Morbank	Konsern	Konsern
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Renteinnbetalinger, provisjonsinnbetalinger og gebyr fra kunder	368 727	345 438	366 556	342 958
Renteutbetalinger, provisjonsutbetalinger og gebyr til kunder	-73 393	-66 147	-73 177	-66 028
Utbetalinger av renter på andre lån	-35 231	-33 809	-35 355	-33 911
Innbetalinger av renter på andre lån	10 827	10 358	11 188	10 681
Innbetalinger av utbytte	49 069	48 823	44 626	48 823
Innbetalinger fra andre driftsinntekter	4 948	4 156	80 336	74 470
Utbetalinger til andre leverandører for varer og tenester	-26 998	-81 540	-53 313	-94 262
Utbetalinger til tilsette, pensjonsinnretninger, arb.giveravg., skattetrekk m.v.	-76 155	-72 465	-127 267	-118 274
Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-26 926	-17 731	-28 415	-18 443
Netto resultat av handel med verdipapirer for kortsiktige foremål	-102 190	15 692	-102 110	15 691
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	92 678	152 775	83 069	161 705
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
Innbetalinger på tidligere avskrivne fordringer	472	1 449	472	1 449
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	-142	-	-4 798	-
Netto auke utlån til kunder	-466 078	-755 435	-516 221	-769 031
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og konsernbidrag	-6 736	-49 641	-6 736	-39 676
Innbetalinger ved sal av driftsmidler mv.	231	-	231	-
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler mv.	-62 810	-4 577	-5 961	131
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-535 063	-808 204	-533 013	-807 127
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
Netto auke innskott fra kunder	291 807	711 468	299 782	700 379
Netto endring innskott fra Norges Bank og andre finansinstitusjoner	-9 224	9 281	-9 264	9 995
Netto betaling ved endring av obligasjonsgjeld	82 177	101 813	82 177	101 813
Innbetalinger av ansvarleg lånekapital	60 000	60 000	60 000	60 000
Utbetalinger av utbytte	-33 594	-24 500	-33 594	-24 500
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	391 166	858 062	399 101	847 687
Netto kontantstrøm for perioden	-51 219	202 633	-50 843	202 265
Netto endring i kontantar og kontantekvivalenter	-51 219	202 633	-50 843	202 265
Behaldning kontantar og kontantekvivalenter ved starten av perioden	633 708	431 076	633 356	431 091
Behaldning kontantar og kontantekvivalenter ved slutten av perioden	582 489	633 709	582 513	633 356
Avstemming				
Resultat før skattekostnad	159 648	162 424	164 160	150 332
Betalt skatt i perioden	-27 501	-28 681	-28 562	-29 500
Gåver	-50	-3 000	-50	-3 000
Tap/-gevinst ved sal av anleggsmidler	231	-	231	-
Ordinære avskrivninger	4 655	4 399	11 591	13 903
Nedskrivning anleggsmidler	-	-	3 083	-
Andre ikke-kontantposter	19 751	9 568	5 408	8 983
Netto betaling ved handel med verdipapirer for kortsiktige foremål	-121 373	2 437	-121 293	4 290
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	310	1 425	414	5 739
Postar klassifisert som investerings- eller finansieringsaktivitet	6 736	-	6 736	8 861
Endring i andre tidsavgrensingsposter	50 271	4 463	41 351	2 359
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	92 678	153 035	83 069	161 967
Kontantar og kontantekvivalenter er definert som:				
- Kontantar og fordringer på sentralbanker	74 786	71 664	74 786	71 664
- Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	507 703	562 044	507 727	561 692

10. Notar til konsernrekneskapen 2018

Tal i tabellar er i heile 1000 kroner

INNHALD

- Generelle rekneskapsprinsipp
1. Obligasjonar og andre renteberande verdipapir
Ansvarlege lån
 2. Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis
Felleskontrollert verksemd
Dotterselskap
 3. a. Risikoklassifisering av utlånsporteføljen
b. Tap på utlån
c. Utlån fordelt etter næring og geografi
d. Aldersfordeling på forfalle,
men ikkje nedskrive utlån
e. Verkeleg verdi utlån
f. Kredittføretak
g. Overtatte eigedelar
 4. Varige driftsmidlar – avskrivningar
 5. Garantiansvar
 6. Provisjonar og gebyr
 7. Andre driftskostnader
 8. a. Tillitsvalde og tilsette
b. Ekstern revisjon
 9. Pensjonskostnader og -forpliktingar
 10. Finansiell risikokommentar
Renteendringstidspunkt på eigedelspostar og gjeld /
eigenkapital
 11. Likvidetsrisiko
Restløpetid på eigedelspostar og gjeld / eigenkapital
 12. Finansielle derivat
 13. Gjeld
 14. a. Utrekning av betalbare skattar
b. Utsett skatt
 15. Kapitaldekning
 16. Transaksjonar nærstående selskap

GENERELLE REKNESKAPSPRINSIPP

GENERELT

Bankens årsrekneskap for 2018 er utarbeidd i samsvar med rekneskapslova frå 1998, forskrift om årsregnskap for bankar samt god rekneskapskikk. Under nokre av notane er det teke inn ytterlegare forklaringar og vist til postar i resultatrekneskap og balanse. Alle beløp i resultatrekneskapen, balansen og notar er i heile tusen kroner dersom ikkje anna er oppgitt. Årsrekneskapen er utarbeidd i samsvar med reglane i NGAAP (Norwegian Generally Accepted Accounting Principles).

Bruk av estimat

Leiinga har brukt estimat og føresetnader som har påverka resultatrekneskapen og verdsettinga av eigedelar og gjeld, samt usikra eigedelar og forpliktingar på balansedagen i utarbeidinga av rekneskapen i samsvar med god rekneskapskikk.

Tidsavgrensing av renter, provisjonar og gebyr

Renter, provisjonar og gebyr er ført i resultatrekneskapen etter kvart som desse blir opptent som inntekter eller kjem på som kostnader. Utrekningar viser at etableringsgebyr på utlån ikkje overstig kostnadene ved etablering av det einiskilde utlån. Etableringsgebyret blir difor ikkje fordelt over lånet si løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskotsbetalte inntekter ved slutten av året blir tidsavgrensa og ført som gjeld i balansen. Opptente, ikkje betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eigedel i balansen. På engasjement der det blir gjort nedskrivningar for tap, blir renteinntekter resultatført ved bruk av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året det blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap blir resultatført etter gjennomsnittleg kost-prinsippet. Kjøp og sal av verdipapir blir bokført på oppgjerstidspunktet.

UTLÅN – FORKLARINGAR OG DEFINISJONAR

Vurdering av utlån

Banken sine utlån blir i utgangspunktet vurdert til pålydande med unntak av tapsutsette og misleghalde lån. Eit engasjement blir definert som garantiar, kausjonsansvar, løyvde rammekredittar og nedbetalingslån inkludert opptente, men ikkje betalte renter, gebyr og provisjonar. Banken sine utlån er vurdert til verkeleg verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgjande periodar blir utlån vurdert til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med frådrag for betalte avdrag på hovudstol samt eventuelle nedskrivningar for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstig ikkje kostnadene og blir inntektsført ved diskontering.

Utlån med flytande rente vil ha ein bokført verdi tilsvarande verkeleg verdi. For banken sine utlån der det er avtala fastrente, vil verkeleg verdi kunne avvike vesentleg frå bokført verdi. Verkeleg verdi på fastrenteutlån er rekna ut som differansen mellom neddiskontert framtidig kontantstraum frå renteinntekningar og neddiskontert framtidig kontantstraum basert på marknadsrente for restbindingstid ved utgangen av året.

Bustadlån overført til og formidla til kredittføretak som SpareBank 1 Boligkreditt AS (boligkreditt) og SpareBank 1 Næringskreditt AS (næringskreditt) er ikkje balanseført. Risikoen er vurdert til å vere overført til kredittføretaket, også for overførte lån som tidlegare har vore i banken sin balanse, og er difor frårekna. Alle nedbetalingslån i SpareBank 1 Boligkreditt AS ligg innafor 75 %, medan rammelån ligg innafor 60 % av marknadsverdi på bustad og er godt sikra bustadlån. Overførte lån til SpareBank 1 Næringskreditt AS ligg innafor 60 % av marknadsverdi på næringsseigedom. Restrisiko knytt til overførte lån er etter banken si vurdering avgrensa.

Behandling av engasjement som ikkje er misleghalde

Banken gjennomfører kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkundar. Engasjement der det blir avdekt brot på vilkår eller andre negative forhold, vil bli overført til vidare oppfølging og vurdering som tapsutsett. På slike engasjement er det verdien av banken sin sikkerheit, låntakar si betalingsevne osv. som blir vurdert. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påreknast, blir tapet bokført i banken sin rekneskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misleghalde engasjement

Eit lån blir sett på som misleghalde når låntakar ikkje har betalt forfalle terminar innan 90 dagar etter terminforfall, eller når rammekredittar ikkje er dekkja inn som avtalt. Ved misleghald blir kunden sitt samla engasjement vurdert. Låntakar si tilbakebetalingsevne og sikkerheiter avgjer om eit tap må påreknast. Sikkerheita blir vurdert til antatt lågast realisasjonsverdi på berekningstidspunktet, med frådrag for salskostnader. Dersom det ligg føre objektive bevis på verdifall på sikkerheit knytt til bankens sine fordringar, og dermed sannsynleg at engasjementet blir fullt dekt inn blir dette ført som individuelle nedskrivningar.

Behandling av konstaterte tap

Ved misleghald over 90 dagar, konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjement vurdert med omsyn til sikkerheit og betalingsevne for å få oversikt over banken sin risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, blir engasjementet normalt først handsama som individuell nedskrivning. Engasjementet blir rekna som endeleg tapt når konkurs eller akkord er stadfesta, tvangspant ikkje har ført fram eller som følgje av rettskraftig dom eller inngått avtale. Berekna verdifall på engasjementet blir då ført som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivningar blir ført til inntekt. Endelig konstaterte tap blir fjerna frå banken si låneportefølje og frå individuelle nedskrivningar månaden etter at alle sikkerheiter er realisert og det er konstatert at kunden ikkje er søkjegod.

Tilbakeføring av tidlegare tapsnedskrive engasjement

Tilbakeføring av tidlegare tapsnedskrive engasjement skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knytast til ei hending etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av individuelle nedskrivningar på utlån

Individuelle nedskrivningar er avsetning til dekning av forventta tap på engasjement som er identifisert som tapsutsette på balansedagen. For at engasjementet skal klassifiserast som tapsutsett, må det liggje føre objektive bevis for at det har eit verdifall. Vurdering av om det ligg føre objektive bevis for verdifall skal gjerast på alle utlån som blir sett på som vesentlege. Nedskrivninga vil vere forskjellen mellom balanseført verdi og noverdi av framtidig kontantstraum i engasjementet. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og der nedskrivning er gjennomført skal ikkje vere med i gruppevurderinga av utlån. Banken fordeler sine utlån mellom PM – lån til personmarknaden og BM – lån til bedriftsmarknaden.

Behandling av nedskrivningar på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil seie nedskrivning utan at dei enkelte tapsengasjement er identifisert. Låna blir handsama i grupper etter risikoklassifisering der erfaringstal på forventta tap i gruppa er sentral i vurderingane. Nedskrivninga er basert på objektive bevis for verdifall i banken si låneportefølje ut frå banken si vurdering av risiko for manglande betalingsevne med grunnlag i berekningar med basis i erfaringstal, konjunkturedningar, bransjeanalyser og andre tilhøve. Andre forhold kan vere verdifall på fast eigedom ved auka marknadsrenter, svikt i betalingsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplassar.

Tapsutsette engasjement

Grunnlag for vurdering av tap på ikkje-misleghalde engasjement er svak eller negativ eigenkapital og betalingsvanskar der kunden sin økonomiske situasjon medfører ein auka risiko for at tap vil kunne koma på eit seinare tidspunkt. Desse engasjementa blir klassifisert som tapsutsette.

Rapportering av misleghalde låneengasjement

Rapportering av misleghalde lån blir i tråd med myndigheitskrav rapportert slik at om kunden har eit eller fleire misleghalde lån eller overtrekk på innskotskonto, blir heile låneengasjementet til kunden rapportert.

FINANSIELLE INSTRUMENT

Verdipapir

Banken si behaldning av verdipapir blir spesifisert og verdivurdert ved slutten av kvar måned. Omløpsporteføljen og anleggsporetefølje blir verdivurdert etter ulike reglar og kvar for seg. Sjå note 1 og 2.

Obligasjonar og sertifikat

Banken har obligasjonar definert som andre omløpsmiddel. Andre omløpsmidlar er vurdert til den lågaste verdi av kjøpskostnad og verkeleg verdi. Obligasjonsbehaldninga er samansett i samsvar med krav til avkastning og risiko og er ein del av banken sin likviditetsbuffer. Forvaltninga

av obligasjonsporteføljen er sett ut til ein profesjonell aktør. Bokføringa av verdipapirtransaksjonar blir utført av SpareBank 1 SMN som også fastset verkeleg verdi på dei einskilde obligasjonane og sertifikata. Dei nyttar prisar notert i marknaden.

Aksjar og grunnfondsbevis

Aksjar og grunnfondsbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidlar. Omløpsmidlar blir vurdert til den lågaste verdi av kjøpskost og verkeleg verdi. Grunnlag for verkeleg verdi for børsnoterte aksjar som er omløpsmidlar, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for verkeleg verdi for ikkje-børsnoterte aksjar som er omløpsmidlar eller anleggsmidlar, er kjøpskost. Dersom verkeleg verdi av aksjane klassifisert som anleggsmidlar fell under kjøpskostnad, og verdifallet er vurdert til ikkje å vere av forbigåande karakter, blir aksjeverdien skriva ned. Nedskrivinga blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivinga ikkje lenger er til stades.

Investeringar i dotterselskap/tilknytte selskap/felleskontrollert verksemd

Investeringar i dotterselskap blir vurdert etter eigenkapitalmetoden. Resultat frå dotterselskap blir innarbeidd i morbanken kvartalsvis. Investeringar i tilknytte/felleskontrollert verksemd blir vurdert etter kostmetoden i morbanken. Kostmetoden medfører at aksjen blir balanseført til kostpris. Utbytte blir inntektsført på det tidspunktet utbyttet er opptent. I konsernet blir tilknytte selskap/felleskontrollert verksemd vurdert etter eigenkapitalmetoden.

VARIGE DRIFTSMIDDEL OG IMMATERIELLE EIGEDLAR

Varige driftsmiddel

Varige driftsmiddel blir vurdert i balansen til kjøpskostnad, med fråtrekk av ordinære bedriftsøkonomiske avskrivningar og eventuelle nedskrivingar. Nedskrivingar blir gjennomført i den utstrekning verkeleg verdi er lågare enn balanseført verdi. Då blir verdien skriva ned til verkeleg verdi. Sistnemnde er høgaste verdi av salsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivningar blir rekna på grunnlag av egedelen sin økonomiske levetid og eventuell restverdi. Følgjande lineære avskrivingssatsar blir lagt til grunn:

Tomter	0 %
Forretningsbygg	0-10 %
Inventar, maskinar og utstyr	10-30 %
Goodwill	10 %

Pensjonsplikter og pensjonskostnader

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktingar blir rekna inn i samsvar med IAS 19. Denne internasjonale rekneskapsstandard krev at aktuarielle gevinstar og tap blir ført direkte mot eigenkapitalen i den perioden dei oppstår.

Sjå elles note 9 for meir detaljar omkring pensjonskostnader.

SKATT

Skattar blir kostnadsført etter kvart og er knytt til det rekneskapsmessige resultatet før skatt. Netto utsett skattefordel er berekna med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjellar som eksisterer mellom rekneskapsmessige og skattemessige verdiar. Skatteaukande og skattereduserande midlertidige forskjellar, som reverserer eller kan reverserast i same periode, er utlikna og nettoført. Årets skattekostnad omfattar betalbar skatt for inntektsåret og endringar i utsett skatt og utsett skattefordel. Eventuelle endringar i utsett skatt og utsett skattefordel kjem fram som årets skattekostnad i resultatrekneskapsamen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsett skatt blir berekna på bakgrunn av forskjellar mellom rapporterte skattemessige og rekneskapsmessige resultat som vil bli utlikna i framtida.

OMREKNINGSREGLAR FOR VALUTA

Pengepostar i utanlandsk valuta er vurdert til kursen per 31.12.18.

KONTANTSTRAUMOPPSTILLING

Kontantstraumar frå operasjonell drift av banken er definert som renter frå utlåns- og innskotsverksemda mot kundar, netto inn- og utbetalingar frå utlåns- og innskotsverksemda, samt utbetalingar generert frå omkostningar knytt til banken si ordinære verksemd. Investeringsaktivitetar er definert som kontantstraumar frå verdipapirtransaksjonar. I tillegg blir kontantstraumar knytt til investeringar i driftsmiddel og eigedomar teke med. Finansieringsaktivitetar (funding) inneheld kontantstraumar frå opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og innlån frå marknaden.

KONSOLIDERING

Konsernrekneskapsamen som er lagt fram omfattar SpareBank 1 Hallingdal Valdres, samt banken sine heileigde dotterselskap EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS, HallingRegnskap AS, SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS, SpareBank 1 Hallingdal Invest AS, SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS, SpareBank 1 ValHall Eigedomsutvikling AS og Valdres Regnskap AS. Interne føringar og mellomværande mellom banken og dei nemnde dotterselskapa blir eliminert.

LEASING-/FACTORINGAVTALER

Banken har ingen slike avtaler.

Note 1: Obligasjonar og andre renteberande verdipapir morbank

Heile obligasjonsporteføljen er klassifisert som bankportefølje, og er børsnoterte verdipapir. Obligasjonar er vurdert til det lågaste av marknadsverdi (børskurs 31.12) og kostpris. Porteføljepriippet er nytta. Ut frå dagleg gjennomsnittleg verdipapirbeholdning for obligasjonar / ansvarlege lån på kr 413 mill. utgjør avkastninga 2,14 %.

Behaldninga av obligasjonar er sett saman slik:

Obligasjonar/ansvarlege lån morbank	2018	2017
Utstedt av det offenlege	9 000	–
Utstedt av andre	403 795	403 196
Sum obligasjonar / ansvarlege lån morbank	412 795	403 196

Overstående portefølje fordeler seg slik :	Risikovekt	Bokført verdi	Bokført verdi
	0 %	–	–
	10 %	172 209	174 015
	20 %	16 023	11 961
	50 %	136 206	132 892
	100 %	88 357	84 328
		412 795	403 196

Rentefølsemd på verdipapir

Verdipapirportefølja til banken hadde ved slutten av året ei rentefølsemd rekna til kr 1,2 mill. ved 2 %-poeng renteendring. Fastsett ramme for total rentefølsemd er kr 5,6 mill. ved 2 %-poeng renteendring. Plasseringane brukar ein liten del av banken si samla ramme for renterisiko.

Ansvarleg lånekapital	2018	2017
Ansvarleg lån i kredittinstitusjonar	3 214	3 214
Sum ansvarleg lånekapital	3 214	3 214

Note 2: Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis

Behaldninga er klassifisert som bankportefølje (kortsiktig) og anleggsporfølje. Behaldninga er vurdert til det lågaste av marknadsverdi (børsverdi 31.12) og kostpris for porteføljane. Nedskrivning blir gjort dersom marknadsverdi for porteføljen er lågare enn kostpris.

Aksjar:	Organisasjonsnr.	Antal aksjar	Bokført verdi	Marknadsverdi
Tisleidalen Hyttegrend AS *	890 956 262	35 690	3 051	3 051
Sum aksjar			3 051	3 051
Aksjefond :				
Alfred Berg Nordic Gambak		150 000	15 000	14 399
Alfred Berg Global Quant		56 745	27 915	24 887
Parvest Equity Best Sel Europe NOK CL CAP		3 607	5 600	6 548
Parvest Equity World Emerging CL Cap		828	2 889	4 203
Alfred Berg Norge	957 801 412	65 109	30 135	40 013
Sum aksjefond			81 539	90 050
Obligasjonsfond:				
Alfred Berg OMF Kort, Inst II	998 603 358	82 424	85 158	85 020
Alfred Berg Kort stat		28 735	36 000	35 727
Sum obligasjonsfond			121 158	120 747
Pengemarkedsfond:				
Alfred Berg Nordisk Pengemarked		402 113	40 211	40 353
Pluss Likviditet II, pengemarkedsfond	983 900 232	61 646	62 407	62 720
Holberg Likviditet		98 046	10 000	10 059
Odin Pengemarked	980 146 650	19 424	20 216	20 597
Sum pengemarkedsfond			132 834	133 729
Grunnfondsbevis:				
Kvinesdal sparebank	937 894 805	3 546	248	248
Hjelmeland sparebank	937 896 581	4 243	394	394
Sparebank 1 Østlandet	920 426 530	419 962	26 794	38 007
Sum grunnfondsbevis			27 436	38 649
Sum kortsiktig plassering morbank			366 018	386 226

* Tisleidalen Hyttegrend AS er ikke innkonsolidert på grunn av midlertidig eige.

Anleggsaksjar :	Organisasjonsnr.	Antal aksjar	Bokført verdi
Eiendomskreditt AS	979 391 285	3 707	371
Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland AS	953 376 040	50	1 051
FO Secondaries Direct III IS		9	82
Orkla ASA	910 747 711	1 664	177
SpareBank 1 Markets	992 999 101	23 178	4 627
Spama AS	916 148 690	180	16
SpareBank 1 Boligkreditt AS	988 738 387	928 863	139 429
SpareBank 1 Kredittkort AS	975 966 453	30 502	9 454
SpareBank 1 Næringskreditt AS	894 111 232	221 500	27 902
SpareBank 1 SMN Finans AS	937 901 003	1 322	16 324
Visa Inc. A-aksjar		372	161
Visa Inc. C-aksjar		868	375
SpareBank 1 Betaling	916 389 418	97	5 470
SpareBank 1 Asept		1 580	126
SpareBank 1 ID		1 580	262
Betr AS	995 756 080	10 041	301
Konsernbidrag Tisleidalen			188
Nedskrivningar			-64

Sum anleggsaksjar morbank 206 253

Sum aksjar og grunnfondsbevis morbank 572.271

Aksjar Bokført verdi

Anleggsaksjar 01.01 185 915

Tilgang 20 306

Endring i nedskrivningar 32

Anleggsaksjar 31.12 morbank 206 253

Andelar i ansvarleg selskap

Selskapet blir ført til kostpris i morbank og konsern.

Selskap: Samarbeidende Sparebanker Utvikling DA

Andel selskapskapital 5,527 1 045

Felleskontrollert verksemd

Felleskontrollerte verksemd er klassifisert saman med tilknytt selskap. Felleskontrollerte verksemd blir ført til kostpris i morbank. I konsernrekneskapen blir resultatet innarbeidd i hht. eigenkapitalmetoden.

Selskap: Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS

Andel selskapskapital (inkl. andel innskutt overkurs) 7,790 716

Balanseverdi 31.12 5 588

Balanseverdi 01.01 konsern 47 644

Utbytte 0

Verdiregulering -73

Emisjon 0

Resultat andel 4 369

Balanseverdi 31.12 konsern 51 940

Selskap: Samarbeidende Sparebanker AS

Andel selskapskapital 7,750 26 145

Balanseverdi 31.12 72 483

Balanseverdi 01.01 konsern 130 469

Utbytte -22 190

Emisjon

Verdiregulering -994

Resultat andel 22 477

Balanseverdi 31.12 konsern 129 762

Selskap	Land	Eigedelar	Gjeld	Eigenkapital	Driftsinntekter	Resultat
Samarbeidende Sparebanker AS	Norge	1 699 240	23 870	1 675 370	32 973	290 201
Samarbeidende Sparebanker Bankinvest AS	Norge	752 033	85 000	66 419	2 822	56 062

Verdi

Verdiregulering skuldast innarbeidd av urealiserte gevinstar i livsforsikringsselskap. God rekneskapskikk i Norge er for livsforsikringsselskap tilpassa internasjonale rekneskapsreglar (IFRS), som tillet balanseføring av urealiserte gevinstar.

Dotterselskap

SpareBank 1 Hallingdal Valdres er eineksjonær i SpareBank 1 Hallingdal Invest AS, SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS, SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS, EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS, SpareBank 1 Valhall Eigedomsutvikling AS, Valdres Regnskap AS, samt HallingRegnskap AS.

Dotterselskap er innarbeid etter eigenkapitalmetoden.

SpareBank 1 Hallingdal Invest AS (org.nr. 933 659 534) – Selskapet eig diverse lokale aksjar og andelar. I tillegg har selskapet eit tomtefelt på Flå og på Geilo. I tillegg eig selskapet ein leilighet. Selskapet vart stifta i 1982. Selskapet har ingen faste tilsette.

SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS (org. nr 888 222 952) – SpareBank 1 Hallingdal Eigedom AS har i 2018 solgt alle sine bygg til SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Selskapet vart stifta i 2004. Selskapet har ingen faste tilsette.

SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS (org. nr. 980 289 648) – Selskapet har i 2018 sysselsett 40 årsverk. Verksemda består av å yte bistand til næringslivet i form av rekneskapsføring og informasjonsteneste. Dagleg leiar er Knut Oscar Fleten.

EigedomsMegler 1 Fjellmegleren AS (org.nr. 982 082 161) – EigedomsMegler 1 Fjellmegleren AS har i 2018 sysselsett 18 årsverk. Verksemda driv eigedomsmeikling. Dagleg leiar er Gjermund Svendsen-Rosendal.

SpareBank 1 Valhall Eigedomsutvikling AS (org. nr. 994 486 381)

Selskapet vart stifta i 2009. Selskapet har 2 faste eigedomar for drift og utleige. Selskapet leiger ut lokal til banken på Fagernes og Heggenes. Selskapet har ingen faste tilsette.

Valdres Regnskap AS (org. nr. 912 208 958) – Selskapet har ingen tilsette og ingen aktivitet.

HallingRegnskap AS (org. nr. 912 177 769) – Selskapet har ingen tilsette og ingen aktivitet.

Følgjande postar i banken sin morrekneskap er påverka av engasjementet med dotterselskapa:

	SB 1 Hallingdal Invest AS		SB 1 Hallingdal Eigedom AS		EM 1 Fjellmegleren AS		SB 1 Valhall Eigedomsutv. AS	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Renteinntekter på utlån frå kundar	589	548	728	993	12	38	841	878
Renteutgifter på innskot frå kundar	23	19	108	11	18	60	7	9
Andre driftsutgifter	–	–	4 058	6 215	–	–	1 474	–
Andre driftsinntekter	–	–	–	–	142	117	–	–
Innskot frå kundar	1 840	2 231	2 860	1 731	7 654	11 888	527	5 144
Utlån til kundar	22 600	22 600	–	39 678	–	373	25 150	35 615
Bokført verdi i morbanken 01.01	1 485	2 331	14 942	14 339	22 459	20 598	722	3 133
Andel av årets resultat	-1 715	-1 155	495	603	1 140	1 861	-3 842	-2 786
Salg i løpet av året	–	–	19 208	–	–	–	–	–
Utbytte	–	–	-34 000	–	–	–	–	–
Bokført verdi i morbanken 31.12	213	1 485	645	14 942	23 599	22 459	974	722
Bokført eigenkapital i dotterselskapet	229	1 490	2 527	17 382	23 488	20 778	1 000	728
Bokført resultat i dotterselskapet	-1 715	-1 155	470	553	2 710	3 955	-3 842	-2 786
	SB 1 Regnskapsh. ValHall AS		Halling-Regnskap AS		Valdres Regnskap AS			
	2018	2017	2018	2017	2018	2017		
Renteinntekter på utlån frå kundar	–	–	–	–	–	–		
Andre driftsutgifter	–	–	–	–	–	–		
Lønn og generelle adm kost	790	450	–	–	–	–		
Andre driftsinntekter	–	225	–	–	–	–		
Innskot frå kundar	4 958	4 821	3	3	9	9		
Utlån til kundar	–	–	–	–	–	–		
Bokført verdi i morbanken 01.01	7 733	7 531	14	11	16	13		
Andel av årets resultat	-1 321	-2 088	–	3	–	3		
Kjøp i løpet av året	–	–	–	–	–	–		
Utbytte	–	–	–	–	–	–		
Bokført verdi i morbanken 31.12	7 570	7 733	14	14	16	16		
Bokført eigenkapital i dotterselskapet	7 677	7 794	9	9	13	13		
Bokført resultat i dotterselskapet	-1 321	-2 089	–	3	–	3		

Note 3a: Risikoklassifisering av utlånsporteføljen

Risikoklassifisering

SpareBank 1 Hallingdal Valdres risikoklassifiserer alle sine utlånsengasjement. Kundane blir klassifisert etter reint objektive kriterier som åtføring, inntening, tæring og sikkerheit. Klassifiseringa er ein integrert del av kredittprosessen og alle kundar blir kvar månad risikoklassifisert i banken sitt risikoklassifiseringssystem. Privatkundar blir anonymisert. Systemet blir drifta av SpareBank 1-alliansen og gir ein god oversikt over risikoen i utlånsporteføljen til ei kvar tid. Klassifiseringa blir vidare brukt som eit grunnlag for prioritering av ressursbruk, vurdering av framtidige tapsprognosar og val av satsingsområde. Prising av utlån og garantiar er knytt til risikoklassar gjennom banken si prisliste. Prislista er delt inn i intervall for pris i kvar risikoklasse.

	Brutto utlån		Garantiar		Trekkrettar		Individuelle nedskrivningar		Forventa årleg tap
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2019
Svært låg risiko	3 864 368	3 673 968	257 401	306 981	633 882	599 905	-	-	402
Låg risiko	1 868 153	1 772 804	68 571	57 931	80 706	80 814	-	-	482
Moderat risiko	2 355 502	2 374 371	85 724	93 567	101 087	108 065	-	-	2 682
Høg risiko	363 735	242 919	12 242	9 363	7 911	21 212	-	-	1 505
Svært høg risiko	400 714	331 942	32 945	55 995	4 424	14 643	-	-	5 321
Mislegjelde og nedskrive	40 870	28 852	1 296	93	28	30	11 223	10 138	2 927
Sum	8 893 341	8 424 856	458 180	523 930	828 038	824 669	11 223	10 138	13 320

Dei gruppevisse nedskrivningane i SpareBank 1 Hallingdal Valdres utgjer per 31.12.18 totalt 39,6 mill. kroner og er ein auke på 1,7 mill. i høve til 2017. Endringar i porteføljen blir rapportert gjennom året i banken sin risikoreport. Denne avstemminga skjer kvartalsvis og baserer seg på utrapportert migrering mellom risikoklassane. I 2018 har banken hatt ein samla utlånsvekst i balansen på 5,4 % med sterkast vekst innfor bedriftsmarknaden (7,2 %). Forventa framtidig tap byggjer på tal frå risikoklassifiseringssystemet. Banken ventar ein tapskostnad i 2019 som er på 0,15 % av brutto utlån. Forventa årleg tap for 2019 er budsjettert til 2,6 mill. kroner for privatmarknaden og 10,7 mill. kroner for bedriftsmarknaden med ei fordeling mellom risikoklassane som byggjer på forventa tapsprosent for kvar kundegruppe i risikoklassifiseringssystemet per 31.12.18.

Næringsliv	Brutto utlån		Garantiar		Trekkrettar	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Offentleg sektor	0	0	75	75	5 999	6 000
Finansiell sektor	105 666	88 360	4 728	-	-	-
Primærnærings	515 214	460 017	29 178	36 432	52 493	59 548
Industri	79 573	83 825	6 810	11 355	15 275	11 286
Bygg, anlegg og kraft	549 557	414 019	81 277	85 174	64 496	68 013
Handel	105 693	102 462	26 097	25 392	35 519	36 373
Service og personleg tenesteyting	1 864 473	1 845 501	133 501	153 289	126 281	106 319
Sum næringsliv	3 220 177	2 994 184	281 665	311 716	300 064	287 538
Personkundar	5 673 165	5 430 672	176 515	212 213	527 974	537 130
Sum	8 893 341	8 424 856	458 180	523 930	828 038	824 669

Næringsliv	Mislegjelde engasjement		Andre tapsutsette engasjement		Individuelle nedskrivningar	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Offentleg sektor	-	-	-	-	-	-
Finansiell sektor	-	-	-	-	-	-
Primærnærings	9 320	-	-	-	-	-
Industri	-	-	843	-	668	-
Bygg, anlegg og kraft	6 667	3 272	-	-	216	144
Handel	-	-	-	-	-	448
Service og personleg tenesteyting	8 400	12 028	-	-	3 434	4 458
Sum næringsliv	24 387	15 300	843	-	4 318	5 050
Personkundar	13 214	12 321	1 287	2 620	6 906	5 088
Sum	37 601	27 621	2 130	2 620	11 223	10 138

Gruppevisse nedskrivningar er ikkje fordelt på næring. Sjå kommentar ovanfor.

Note 3b: Tap på utlån

	2018	2017	2016	2015	2014
Individuelle nedskrivninger 01.01	10 138	10 157	14 616	18 889	15 052
- konstaterte tap med tidlegare nedskrivninger	-1 794	-2 124	-6 385	-6 268	-5 924
+ auka individuelle nedskrivninger	905	51	576	2 785	693
+ nye individuelle nedskrivninger	2 613	2 893	2 583	1 915	9 747
- tilbakeførte individuelle nedskrivninger	-242	-533	-1 116	-2 975	-684
+ amortiseringseffekt	-407	-306	-117	270	5
Individuelle nedskrivninger 31.12	11 213	10 138	10 157	14 616	18 889
Gruppevis nedskrivninger 01.01	37 900	36 300	30 000	30 000	28 500
-/+ nedskrivninger i perioden	1 700	1 600	6 300	0	1 500
Gruppevis nedskrivninger 31.12	39 600	37 900	36 300	30 000	30 000
Avsetning på garantiar 01.01	-	-	1 000	400	400
- konstaterte tap med tidlegare avsetningar	-	-	-1 000	-400	-
+ nye individuelle avsetningar	-	-	-	1 000	-
Avsetning på garantiar 31.12	-	-	-	1 000	400
Endring i individuell nedskrivning	1 264	287	-4 341	-4 543	3 832
Tapsført amortiseringseffekt	626	1 002	378	2 430	1 565
Endring i gruppevis nedskrivning	1 700	1 600	6 300	-	1 500
Endring i nedskrivning på garantiar	-	-	-1 000	600	-
Konstaterte tap med tidl. nedskrivning	1 784	2 124	6 384	6 668	5 924
Konstaterte tap utan tidl. nedskrivning	505	5 419	5 804	2 066	5 140
Inngang på tidlegare konstaterte tap	-472	-1 449	-4 377	-889	-3 586
Tapskostnad utlån / garantiar i perioden	5 407	8 983	9 148	6 332	14 375
Brutto misleghaldne engasjement	37 601	27 620	68 195	76 899	87 875
Individuelle nedskrivninger	-9 348	-7 794	-10 016	-13 842	-18 889
Sum netto misleghaldne engasjement	28 253	19 826	58 179	63 057	68 986
Tapsutsette engasjement	2 130	2 620	1 617	1 309	454
Individuelle nedskrivninger	-1 875	-1 166	-141	-377	-
Sum netto tapsutsette engasjement	255	1 454	1 476	932	454

Resultatførte renter på utlån der det er gjennomført nedskrivning for tap utgjør kr 1.662.869

Note 3c: Utlån fordelt etter næring og geografi

	2018	2017	2016	2015	2014
Fordeling av utlån til kundar					
Utlån til næringsliv	3 220 177	2 994 184	2 846 432	2 850 621	2 787 523
Utlån til personmarknad	5 673 164	5 430 672	4 838 923	4 237 296	3 982 067
Sum utlån til kundar	8 893 341	8 424 856	7 685 355	7 087 917	6 769 590
Utlån fordelt etter geografi					
Kjerneområde, Hallingdal og Valdres	5 567 056	5 314 928	4 945 306	4 926 648	4 807 162
Buskerud, øvrige	353 375	377 168	301 830	223 021	228 469
Oppland, øvrige	102 045	65 317	45 740	62 840	54 507
Oslo / Akershus	2 236 494	2 037 391	1 631 932	1 417 636	1 253 864
Andre	634 371	630 052	760 547	457 772	425 588
Sum	8 893 341	8 424 856	7 685 355	7 087 917	6 769 590

Note 3d: Aldersfordeling på forfalle, men ikkje nedskrivne utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskott fordelt på antall dagar etter forfall som ikkje skuldast forsinkelsar i betalingsformidlinga. Heile utlånsengasjementet er inkludert når delar av eit engasjement er forfalle. Tilsvarande er heile engasjement med nedskrivning helde utanom.

2018	1-3 mnd.	3-6 mnd.	6-12 mnd.	over 12 mnd.	Sum
Utlån og fordringar til kundar					
Personmarknad	28 079	281	962	2 537	31 859
Bedriftsmarknad	66 714	9 281	–	5 611	81 606
Sum misleghald	94 793	9 562	962	8 148	113 466
2017	1-3 mnd.	3-6 mnd.	6-12 mnd.	over 12 mnd.	Sum
Utlån og fordringar til kundar					
Personmarknad	34 680	5 089	1 577	1 230	42 576
Bedriftsmarknad	3 001	–	517	3 744	7 262
Sum misleghald	37 681	5 089	2 094	4 973	49 838

Note 3e: Verkeleg verdi utlån

Nedbetalingslån med fastrente	31.12.2018	31.12.2017
Marknadsverdi	571 842	447 805
Bokført verdi	568 994	449 759
Meir- /mindreverdi (-)	2 848	-1 954

Av fastrenteutlån på 569 mill. kroner er 295 mill. sikra med rentebytteavtaler.

Note 3f: Overførte lån til kredittføretak

Banken har per 31.12.2018 overført bustadlån for 2.381 mill. til SpareBank 1 Boligkreditt AS og næringslån for 73,2 mill. til SpareBank 1 Næringskreditt AS. For kvart overført lån mottek banken ein provisjon som er lik differansen mellom kunderenta og kredittforetaket si finansieringsrente (avrekningsrente) med fråtrekk av administrasjonskostnader. Total provisjon frå SpareBank 1 Boligkreditt i 2018 er 18,8 mill. kroner. Motteke provisjon frå SpareBank 1 Næringskreditt utgjer 1,4 mill.

SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt blir rekna som nærståande partar (sjå note 16).

Note 3g: Overtakne egedelar

	31.12.2018	31.12.2017
Gartneri	–	1 846
Leilighetsbygg for fritidsmarknaden	13 500	13 500
Forretningsbygg	–	4 484
Tomtefelt for fritidsmarknaden	500	700
Tomtefelt for fritidsmarknaden	–	800
	14 000	21 330

Note 4: Varige driftsmidler – avskrivningar

Varige driftsmidler er ført opp i balansen til anskaffelseskost med fråtrekk for ordinære lineære avskrivningar. Det er nytta same avskrivingsatts som tidlegare år.

	Maskiner inventar	Bygningar tomter	Påkost leigde lokaler	Sum morbank	
Morbank					
Anskaffelseskost per 01.01	24 233	3 690	10 284	38 207	
- avgang i året	2 363	–	–	2 363	
+ tilgang i året	2 778	60 031	–	62 809	
Anskaffelseskost per 31.12	24 648	63 721	10 284	98 653	
Samla ordinære avskrivningar 01.01.	14 540	71	7 962	22 573	
Avskrivning på avgangar i året	2 132	–	–	2 132	
Nedskrivning	–	–	–	–	
Årets ordinære avskrivning	3 291	545	820	4 656	
Samla ordinære avskrivningar 31.12	15 699	616	8 782	25 097	
Bokført verdi per 31.12	8 949	63 105	1 502	73 555	
Ordinær avskrivingsatts	10-30 %	0-10%	10 %		
Konsern					Goodwill
Anskaffelseskost per 01.01	41 718	126 892	10 284	178 894	44 876
- avgang i året	2 558	–	–	2 558	–
+ tilgang i året	4 848	285	–	5 133	–
Anskaffelseskost per 31.12	44 008	127 177	10 284	181 469	44 876
Samla ordinære avskrivningar 01.01.	25 228	45 063	7 962	78 253	43 462
Avskrivning på avgangar i året	2 196	–	–	2 196	–
Nedskrivning	–	1 000	–	1 000	–
Årets ordinære avskrivning	5 124	4 233	820	10 177	1 414
Samla ordinære avskrivningar 31.12	28 156	50 296	8 782	87 234	44 876
Bokført verdi per 31.12	15 852	76 880	1 502	94 234	–
Ordinær avskrivingsatts	10-30%	0-10 %	0-10 %		

Banken sin funksjonærbustad er i sin heilskap leigd ut. Totale leigeinntekter frå eksterne leigetakarar for bustaden i 2018 utgjer kr 106.324,-

Note 5: Garantiar og andre betinga forpliktingar

Banken sitt garantiansvar per 31.12 fordeler seg slik:	2018	2017
Lånegarantiar/valutalångarantiar	349 341	429 154
Betalingsgarantiar	31 827	27 694
Kontraktsgarantiar	42 536	35 792
Skattegarantiar	2 802	2 872
Anna garantiansvar	31 675	28 418
Totalt garantiansvar	458 181	523 930

Pantstillingar

Banken har ingen obligasjonar som er pantstilt for tilgang til lån i Norges Bank.

Bankenes Sikringsfond

Lov om sikringsordningar for bankar og offentleg administrasjon mv. av finansinstitusjonar pålegg alle sparebankar å vera medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet pliktar å dekkje tap som ein innskytar får på innskot i ein medlemsinstitusjon. Dersom ein innskytar har innskot som samla overstig kr 2 mill., pliktar ikkje fondet å dekkje tap på den delen av samla innskot som overstig dette beløpet.

	2018	2017
Avgift	4905	4 892

Note 6: Prinsipp for periodisering av provisjon, gebyr m.v.

Gebyr og provisjon blir tatt inn i resultatregnskapen etter kvart som disse blir tent opp som inntekter eller kjem på som kostnader.

Etableringsgebyr blir periodisert i den utstrekning dei overstig kostnader i tilknytning til etablering av det enkelte utlån og Finanstilsynet sine beløpsgrenser. Det er ikkje periodisert gebyr eller provisjon ved utgangen av året.

Fordeling av opptente andre provisjonar og gebyr:	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
	2018	2018	2017	2017
Betalingsformidling	22 705	22 705	21 273	21 273
Verdipapirhandel	3 291	3 291	2 917	2 917
Forsikring	15 595	15 595	17 123	17 123
Kredittformidling	36 808	36 808	36 134	36 134
Øvrige gebyr	565	565	544	544
Sum andre provisjonar og gebyr	78 964	78 964	77 991	77 991

Note 7: Andre driftskostnader

	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
	2018	2018	2017	2017
Andre utgifter eigen verdipapirportefølje	1 699	1 699	1 674	1 674
Andre tap	91	1 274	676	2 670
Revisjonshonorar	355	585	631	915
Repr. / vedlikehald / service av maskiner	1 040	1 075	951	1 577
Utgiftsførte maskiner / inventar	511	706	741	853
Leige lokaler / maskiner / inventar	8 734	6 098	9 820	2 815
Andre konsulenttenester	1 576	1 903	631	250
SamSpar kostnader / Alliansekostnader	3 196	3 196	2 859	2 859
Forsikringar	87	490	187	553
Driftsutgifter leide lokaler	4 239	5 684	4 834	4 834
Driftsutgifter overtatte eigedomar	1 245	1 245	994	994
Kostnader vedr eigedomsoppdrag	–	3 790	–	4 693
Diverse	1 810	4 299	1 781	7 524
Sum andre driftskostnader	24 583	32 044	25 779	32 211

Note 8a: Tillitsvalde og tilsette

Banken skal etter Forskrift om godtgjersle i finansinstitusjoner m.v. § 3 andre ledd offentliggjere informasjon om foretaket si ordning for godtgjersler, herunder informasjon om hovudprinsippa for fastsetting av godtgjersle, kriterier for fastsetting av eventuell variabel godtgjersle, samt kvantitativ informasjon om godtgjersle til leiande tilsette.

Den totale økonomiske godtgjersla for tilsette i bankverksemda består av tre komponentar:

1. Fastløn + overtidsbetaling - hovudkomponenten i godtgjersla - som følgjer av kompetansekrav til stillinga og individuell lønsutvikling basert på leiaren si vurdering av kompetanse(utvikling), prestasjonar og måloppnåing.
2. Den andre delen består av pensjonsordningar, forsikringar og andre faste ytingar.
3. Den tredje delen består av en variabel godtgjersle, etter bonusordninga til banken.

Det første punktet er hjemla i bedriftsavtala. Den faste løna blir vurdert årleg i ein fast prosess for individuelle lønsjusteringar i tillegg til dei generelle tillegg som følgjer av sentrale forhandlingar.

Alle tilsette med minimum 20 % stillingsbrøk er omfatta av banken si tenestepensjonsordning, jf note 9.

Det eksisterer ikkje nokon etterlønsavtaler for leiande tilsette i konsernet. Adm. direktør og banksjef fellestjenester kan fråtre ved 62 år. Avtalene er aktuareberekna. Administrasjonen skal etter forskrifta minst årleg utarbeide ein skriftleg rapport om korleis ordninga for godtgjersler i selskapet blir praktisert. Rapporten vil bli lagt fram for kompensasjonsutvalet og selskapet sitt styre. Kompensasjonsutvalet består av leiar i styret og to styremedlemmer.

Styret legg til grunn følgjande retningslinjer for godtgjersle til leiande tilsette i 2018:

- Tillitsvalgte blir honorert etter satsar fastsett av forstanderskapet / generalforsamlinga.
- Godtgjersle for adm. banksjef blir fastsett av styret.
- Godtgjersle for andre leiande tilsette blir fastsett av adm. direktør etter drøftingar med kompensasjonsutvalet nedsett av styret.
- Fastløn med overtidsbetaling utgjer hovudkomponenten i godtgjersla. Adm. direktør og enkelte leiande stillingar mottek ikkje overtidsbetaling.

Antall tilsette per 31.12:

Det er 86 tilsette i morbanken, dette utgjer 83 faktiske årsverk. Det er 159 tilsette i konsernet, som utgjer 151 årsverk.

	Samla godtgjersle	Samla lån	Samla garantiar
Tilsette i konsernet:	-	238 484	13 649
Sum medlemmer av styret:	1 152	6 478	1 860
Sum nærstående til medlemmer av styret:	-	31 011	-
Sum forstanderskapet:	244	20 987	-

Tilsette i konsernet er subsidiert med ca. 1,6 mill kroner grunna rentevilkår under normale marknadsvilkår.

Banken har god tryggleik. Subsidiiekostnaden er ikkje bokført i rekneskapan, men påverkar banken sin rentenetto. Tillitsvalgte blir ikkje subsidiert, men har same vilkår som andre kundar i konsernet.

	Løn/ godtgjersle/ andre fordelar	Endring i pensjons- rettigheitar	Innbetaling innskots- pensjon	Lån	Garantiar	Rentesats	Avdragsplan
Leiarar:							
Knut Oscar Fleten (adm. direktør *)	2 302	498	181				
- Lån 1				1 879		1,5	Flexilån
- Lån 2				199		2,8	25 år
- Lån 3				3 261		2,8	24 år
- Lån 4				1 658		2,8	25 år
- Lån 5				480		2,8	6 år
Arne Wangensteen *)	1 047		151	2 753		1,5/2,7	
Einar Øyo	1 055		128	190		1,5	
Jostein Sørbøen	1 040		157	250		1,5	
Frode Kristoffersen	751		67	1 764		1,5	
Bodil H. Rudlang	824		85	451		1,5	
Ellen Møllerplass	801		77	1 941		1,5/1,3	
Espen Karlsten	1 058		95	1 773		1,95	
Styret:							
Kjell Vidar Bergo (formann)	324						
- Lån 1				244		2,85	Flexilån
Kristin Ourom (nestformann)	187						
Odd Holde	120			3 405		2,85/3	
Ragnhild Kverberg	110						
Tore Østlund	139			167		2,85	
Gro Lundby	126						
Vidar Isungset	781		56	325	960	1,5	
Ellen Intelhus	752		48	1 815	900	1,5/1,75	
Forstanderskap – Innskytarvalde:							
Ove S. Skaret (formann)	51			2		3,9	
Marianne Stue	8			1 606		2,6	
Gunn Eidhamar	8						
Margunn Berget Kristiansen	8						
Halvar Hjelmen	8			351		3	
Forstanderskap – Kommunevalde:							
Marit Foss	8			2 208		2,35	
Tor Skattebo	5			1 055		3	
Per Egil Rese	9			2 734	100	2,7/2,85	
Karianne Sørbøen	9			1 994		3,25	
Frå stiftelsane Øystre Slidre og Hallingdal:							
Arnstein Alund	6				58		
Jan Kristian Dalen	4						
Torleif Bjella	8						
Tove Eggen Lien	6			2 985		2,5	
Torhild Helling Bergaplass	11			958		3,25	
Kjell Erik Skølt	6						
Kjersti Lilleslett	10						
Rune Cederløf	10						
Endre Ulsaker	25			206		3	
Ingunn Stræte	6			1 247		2,65	
Funksjonærvalde:							
Mona Ø. Øen	566		38	2 637		1,5/2,85	
Gudny G Nysveen	605		45				
Ellen Møllerplass	801		77	1 940		1,3/1,5	
Vidar Solheim	809		92	906		1,5	

*) Fleten og Wangensteen har ei avtale om førtidspensjon. Endringar i desse avtalene går fram av note 9.

Note 8b: Ekstern revisjon

	Morbank	Konsern
Lovpålagt revisjon	428	657
Andre attestasjonsoppgåver	5	5
Andre tenester utanfor revisjon	129	139
Mva	140	199
Sum	702	1 000

Det er ikkje avsett kostnader for årsrevisjonen 2018. Oversikten viser fakturert revisjon i 2018.

Tilbakeført avsetning for årsrevisjonen i 2017 utgjer kr 346.875,- slik at bokført revisjonskostnader i morbank i 2018 er kr 355.436,-.

Note 9: Pensjonskostnader og -forpliktingar

Banken har ei pensjonsordning for dei tilsette. Alle tilsette er knytt til ei innskotspensjonsordning.

Banken si pensjonsordning tilfredsstiller krava til obligatorisk tenestepensjon.

Innskotssatsane er 6 % av løn mellom 0 og 7,1 G, og 21 % for løn mellom 7,1 og 12 G.

	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
	2018	2018	2017	2017
Samansetning av pensjonskostnad i perioden				
Noverdi av årets pensjonsopptening (inkl. arbeidsgjevaravgift)	480	480	1 075	1 075
Avsatt pensjonskonto	-	104	-	-
AFP-kostnad	684	774	930	930
Innskotspensjon	4 921	7 144	3 913	6 297
Pensjonskostnad i resultatrekneskapen	6 085	8 502	5 918	8 302
Usikra pensjonsavtaler	19 698	19 698	19 895	19 895
Pensjonskonto tilsett	-	104	-	-
Balanseført netto pensjonsforplikting inkl. arbeidsgjevaravg.	19 698	19 802	19 895	19 895
Underdekning usikra ordning adm. direktør	16 298	16 298	15 800	15 800
Underdekning usikra ordning leiande tilsett	3 400	3 400	4 095	4 095
Underdekning usikra ordning tilsett	-	104	-	-
Sum	19 698	19 802	19 895	19 895

Det er gjennomført aktuarberegning av pensjonsforpliktingane til adm. direktør

Adm. direktør kan pensjonere seg frå fylte 60 år med 80 % pensjon.

Pensjonsavtala er livsvarig og blir i si heilheit avsatt fram til det tidspunktet som adm. direktør har mogelegheit til å pensjonere seg.

Ved utrekning er følgjande føresetnad lagt til grunn:

	IAS-19	IAS-19	IAS-19	IAS-19
	2018	2018	2017	2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,60 %	2,30 %	2,30 %
Lønsregulering	2,75 %	2,75 %	2,50 %	2,50 %
Regulering av løpande pensjonar	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Regulering av grunnbeløpet i folketrygda	2,50 %	2,50 %	2,25 %	2,25 %
Forventa avkastning av pensjonsmidlar	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Ein leiande tilsett i banken har avtale om førtidspensjon tilsvarande 80 % av løn fram til fylte 67 år. Det står att 3 år og 7 mnd. av avtala. I resultatrekneskapen er avsetninga redusert med kr 695.000 som følge av at den leiande tilsette per 31.12 ikkje har teke ut pensjon.

Ein tilsett i dotterselskap, har i 2018 inngått ei pensjonsavtale som medfører ein årleg kostnad på kr 250.000.

Pensjonsutbetaling skjer frå fylte 67 år.

Note 10: Finansiell risikokommentar

Renterisiko

Ved ei endring i marknadsrenta kan ikkje SpareBank 1 Hallingdal Valdres parallelt gjennomføre renteendringar for alle balansepostar, dersom desse har rentebindingstid. Ei endring av marknadsrenta vil derfor gi ein auke eller reduksjon av rentenettoen.

Postar med rentebinding på utlån til kundar utgjer kr 569 mill. Banken har 7 swapkontraktar som rentesikrar 550 mill. kroner.

Banken har fastrenteinnskot på 158,9 mill. kroner som ikkje er rentesikra.

Renteendringstidspunkt for eigedels- og gjeldspostar:	SUM	Postar utan renteeksp.	Inntil 1 md.	1 md. til 3 md.	3 md. til 1 år	1-5 år	Over 5 år
Kontantar og fordringar på sentralbankar	74 786	19 057	55 729	-	-	-	-
Innskot i andre finansinstitusjonar	507 703	-	507 703	-	-	-	-
Brutto utlån til kundar	8 893 341	8 324 347	574	6 198	71 158	410 443	80 621
- nedskrivningar	50 823	50 823	-	-	-	-	-
Overtatte eigedelar	14 000	14 000	-	-	-	-	-
Sertifikat, obligasj. o.a.renteb.verdipapir	412 795	-	90 039	322 756	-	-	-
Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis	684 419	684 419	-	-	-	-	-
Andre eigedelar	95 902	92 902	-	-	-	3 000	-
Sum eigedelar	10 632 123	9 083 902	654 045	328 954	71 158	413 443	80 621
Innskot frå andre finansinstitusjonar	100 057	57	-	100 000	-	-	-
Innskot frå kundar	7 600 246	7 441 392	-	65 954	92 900	-	-
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	1 324 278	170 000	-	899 383	-	254 895	-
Anna gjeld	281 851	161 851	-	120 000	-	-	-
Eigenkapital	1 325 691	1 325 691	-	-	-	-	-
Sum gjeld og eigenkapital	10 632 123	9 098 991	-	1 185 337	92 900	254 895	-
Postar utanom balansen:							
Ikkje balanseførte finansielle instrument	-	-	-	-	-50 000	60 000	-50 000
Netto renteeksponeering på balansen		-15 089	654 045	-856 383	-71 742	218 548	30 621

Valutarisiko

Banken har eigen valutabehaldning på kr 0,2 mill. Banken har ikkje nokon annan valutarisiko.

Note 11: Likviditetsrisiko

Så lenge banken sine lånekundar ynskjer langsiktig finansiering, og banken sine innskotskundar i praksis på veldig kort varsel kan disponere sine innskot, har banken overtatt ein likviditetsrisiko. I tillegg er SpareBank 1 Hallingdal Valdres avhengig av å finansiere differansen mellom innskot frå kundar og utlån til kundar.

Restløpetid på følgjande

eigedels- og gjeldspostar:	SUM	Utan løpetid	Inntil 1 md.	1 md. til 3 md.	3 md. til 1 år	1-5 år	Over 5 år	Avkast- ning
Kontantar og fordringar på sentralbankar	74 786	19 057	55 729	-	-	-	-	-
Innskot i andre finansinstitusjonar	507 703	-	507 703	-	-	-	-	0,66 %
Brutto utlån til kundar	8 893 341	1 448 157	1 904	6 670	104 104	770 538	6 561 968	3,35 %
- nedskrivningar	-50 823	-50 823	-	-	-	-	-	-
Overtatte eigedelar	14 000	14 000	-	-	-	-	-	-
Sertifikat, obligasj. o.a.renteb.verdipapir	412 795	-	-	-	26 178	333 586	53 032	2,14 %
Aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis	684 419	-	684 419	-	-	-	-	-
Andre eigedelar med restløpetid	85 468	-	82 468	-	3 000	-	-	-
Andre eigedelar utan restløpetid	10 434	10 434	-	-	-	-	-	-
Sum eigedelar	10 632 123	1 440 825	1 332 223	6 670	133 282	1 104 124	6 615 000	
Innskot frå andre finansinstitusjonar	100 057	57	-	-	-	100 000	-	1,82 %
Innskot frå kundar	7 600 246	6 753 751	-	846 495	-	-	-	1,01 %
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	1 324 278	-	-	169 924	-	1 154 351	-	1,99 %
Anna gjeld	281 851	161 851	-	-	-	-	120 000	-
Eigenkapital	1 325 691	1 325 691	-	-	-	-	-	-
Sum gjeld og eigenkapital	10 632 123	8 241 350	-	1 016 419	-	1 254 351	120 000	
Netto likviditetseksponeering		-6 800 525	1 332 223	-1 009 749	133 282	-150 227	6 495 000	

Note 12: Finansielle derivat

Renterelaterte derivat – Sikringsavtaler

Banken har inngått rentebytteavtaler (renteswap) for å redusere banken si eksponering for svingingar i rente/avkastning på balanseposter. Avtalene er rene sikringsforretninger. Rentebytteavtaler medfører ein avtale om bytte av rentevilkår for eit avtalt beløp over ein avtalt periode. Rentevalene er vurdert i samheng med den sikra post. Inntekter eller kostnader frå desse avtalene blir resultatført i samsvar med dei postane dei sikrar.

	Løpetid	Nominell verdi	Marknadsverdi	Fastrente
Sikring av fastrenteutlån:				
	27.05.2015–15.09.2019	50 000	-106	1,66
	30.09.2013–15.12.2020	80 000	-2 550	3,05
	21.12.2016–15.12.2020	40 000	1	1,42
	03.07.2018–15.09.2022	75 000	-103	1,55
	21.12.2016–15.09.2024	50 000	-211	1,82
Sikring av fastrenteinnlån:				
	28.09.2018–03.10.2023	200 000	-3 975	2,65
	23.10.2018–03.10.2023	55 000	-1 146	2,65

Note 13: Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjonar	Forfall	Volum	Gj.rente 2018	Berekningsrente
Kredittforeningen for Sparebanker	11.05.2022	100 000	1,70 %	*)
Sum gjeld til kredittinstitusjonar		100 000		
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	Forfall	Volum	Gj.rente 2018	Berekningsrente
Obligasjonslån NO0010708423	25.03.2019	170 000	1,78 %	*)
Obligasjonslån NO0010771066	26.08.2020	300 000	1,94 %	*)
Obligasjonslån NO0010805369	12.09.2022	300 000	1,73 %	*)
Obligasjonslån NO0010811151	23.02.2021	300 000	1,66 %	*)
Obligasjonslån NO0010833577	03.10.2023	255 000	1,79 %	**)
Per overkurs obligasjonslån		-722		
Sum verdipapirgjeld		1 324 278		
Ansvarleg lånekapital	Forfall	Volum	Gj.rente 2018	Berekningsrente
Obligasjonslån NO0010796592	14.06.2027	60 000	2,93 %	*)
Obligasjonslån NO0010823180	22.05.2028	60 000	2,69 %	*)
Første ordinære calldato: 14.06.2022				
Sum verdipapirgjeld		120 000		

*) 3 mnd nibor + margin

***) Fastrentelån, men inngått rentebytteavtale til flytande rente som er oppgitt her. Sjå også note 12.

Note 14a: Opplysninger om grunnlaget for utrekning av betalbare skattar

	Morbank 2018	Morbank 2017
Resultat før skattekostnad	159 648	162 425
Permanente forskjellar	–	–
Årets endring i midlertidige forskjellar	-1 739	1 446
Konsernbidrag	-3 447	-4 999
Skattefrie inntekter/kostnader aksjar/grunnfondsbevis	-50 199	-56 326
Grunnlag for utrekning av inntektsskatt	104 263	102 546
Utrekna inntektsskatt	27 850	26 300
Utrekna formueskatt	600	700
Betalbare skattar i balansen	28 450	27 000
For mykje/lite avsett skatt i fjor	-445	1 593
Endring utsett skatt	-11	-545
Skattekostnad i resultatregneskapen	27 994	28 048

Note 14b: Utsett skatt

	Morbank 2018	Konsern 2018	Morbank 2017	Konsern 2017
Skatteaukande skilnader				
Aksjer	–	8	–	–
Gevinst- og tapskonto	18	266	23	1 235
Driftsmidlar	931	1 463	–	164
Sum	949	1 737	23	1 399
Skattereduserande skilnader				
Driftsmidlar	–	2 525	546	1 329
Gevinst- og tapskonto	–	722	–	–
Pensjonsforplikting	19 698	19 802	19 895	19 895
Varebeholdning	–	4 000	–	2 500
Framførbart underskot	–	–	–	48
Andre forpliktingar	–	542	–	–
Fordringar	–	50	–	363
Sum	19 698	27 641	20 441	24 135
Netto skattereduserande skilnader	-18 749	-25 904	-20 418	-22 736
Utsett skatt 25% for morbank	-4 700	–	-5 193	–
Utsett skatt 22 % - 25% for konsernet	–	-6 405	–	-5 379
Utsett skattefordel	-4 700	6 405	-5 193	-6 121
Utsett skattegjeld	–	–	–	742
	-4 700	6 405	-5 193	-5 379

Note 15: Kapitaldekning

Banken nyttar standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Per 31. desember 2018 er kravet til rein kjernekapital 4,5 prosent av berekningsgrunnlaget. I tillegg kjem krav til bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3 prosent og motsyklisk kapitalbuffer 2 prosent. Samla minstekrav til rein kjernekapital er 12 prosent. Utover dette er kravet til kjernekapital 1,5 prosent og tilleggskapital 2 prosent som gir eit samla kapitalkrav på 15,5 %. Det skal også setjast av kapital for å dekke risiko som banken er eksponert for og som ikkje inngår i kredittrisiko og operasjonell risiko, det såkalla pilar 2-tillegget. Banken har ikkje fått fastsett pilar 2-krav av Finanstilsynet enno, men det er kalkulert inn i kapitalmåla for bank og konsern.

Kapitalmål fastsett av styret 11.12.17	Min. lovkrav	Morbank	Konsern
Rein kjernekapitaldekning	12,0 %	15,5 %	15,5 %
Kjernekapitaldekning	13,5 %	16,5 %	16,5 %
Kapitaldekning	15,5 %	18,5 %	18,5 %

I eit konsern skal kapitaldekning utarbeidast på konsolidert nivå for alle selskap i finansiell sektor og selskap som utfører tilknytte tenester. Både eigedomsdrift, eigedomsmekling og rekneskapsføring er av Finanstilsynet tolka til å høyre inn under tilknytte tenester og utløyser dermed konsolideringsplikt. Balansestørrelsen i desse dotterselskapa ligg over vesentlegheitsgrensa for unntak i regelverket og kapitaldekning er utarbeidd på konsernnivå i tillegg til morbank.

I tillegg har Finanstilsynet med heimel i finanstilsynslova § 4 punkt 3, pålagt bankane ei utvida konsolideringsplikt for eigarforetak i samarbeidende gruppe for eigarandelar under 10 %. Kravet vart gjeldande frå 1. januar 2018. Reglane gjeld eigarandelar i andre finansforetak som driv verksemd som samarbeidet omfattar, jf. Finansforetaksloven § 17-13. Frå 2018 rapporterer konsernet etter desse reglane.

Følgende foretak inngår i forholdsmessig konsolidering:

SpareBank 1 Boligkreditt AS
SpareBank 1 Næringskreditt AS
SpareBank 1 Kredittkort AS
SpareBank 1 SMN Finans AS
SamSpar Bankinvest I AS (BN Bank)

Forholdsmessig konsolidering	Konsern
	31.12.2018
Ansvarleg kapital	
Rein kjernekapital	1 455 285
Kjernekapital	1 475 050
Ansvarleg kapital	1 624 561
Beregningsgrunnlag	7 959 886
Kapitaldekning	
Rein kjernekapitaldekning	18,28 %
Kjernekapitaldekning	18,53 %
Kapitaldekning	21,41 %
Uvekta kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	9,64 %

	Morbank		Konsern	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Ansvarleg kapital				
Innskote eigenkapital	817 281	817 281	817 281	817 281
Opptent eigenkapital	508 410	409 098	613 953	510 811
Sum eigenkapital	1 325 691	1 226 379	1 431 234	1 328 092
Frådrag for utsett skatt, goodwill og andre immaterielle egedelar	-	-	-	-1 414
Frådrag ansvarleg kapital i andre finansinstitusjonar	-	-	-	-
Frådrag for direkte og indirekte investeringar i selskap i finansiell sektor **)	-187 555	-153 949	-177 109	-145 294
Rein kjernekapital	1 138 136	1 072 430	1 254 125	1 181 384
Fondsobligasjon	-	-	-	-
Frådrag for direkte og indirekte investeringar i selskap i finansiell sektor **)	-	-	-	-
Kjernekapital	1 138 136	1 072 430	1 254 125	1 181 384
Tidsavgrensa ansvarleg lån	120 000	60 000	120 000	60 000
Frådrag for direkte og indirekte investeringar i selskap i finansiell sektor **)	-1 876	-14 417	-1 768	-13 607
Tilleggskapial	118 124	45 583	118 232	46 393
Ansvarleg kapital	1 256 260	1 118 013	1 372 357	1 227 777
Risikovekta balanse *)	6 274 076	6 008 821	6 518 040	6 235 556
Rein kjernekapitaldekning	18,14	17,85	19,24	18,95
Kjernekapitaldekning	18,14	17,85	19,24	18,95
Kapitaldekning	20,02	18,61	21,05	19,69
Bufferkrav				
Bevaringsbuffer (2,5 %)	156 852	150 221	162 951	155 889
Motsyklisk buffer (2,0 %)	125 482	120 176	97 771	93 533
Systemrisikobuffer (3,0%)	188 222	180 265	195 541	187 067
Sum bufferkrav til rein kjernekapital	470 556	450 662	456 263	436 489
Minimumskrav til rein kjernekapital (4,5 %)	282 333	270 397	293 312	280 600
Tilgjengeleg rein kjernekapital	503 371	396 954	622 782	510 688
*) Spesifikasjon av risikovekta volum	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Kredittrisiko				
Lokale og regionale myndigheiter	2 049	248	2 049	248
Offentleg eigde foretak	4 022	4 016	4 022	4 016
Institusjonar	197 672	197 381	197 677	197 311
Foretak	1 474 000	1 266 469	1 426 246	1 168 743
Massemarknad	3 395	10 320	3 395	10 320
Pantesikkerheit i eigedom	3 692 078	3 694 613	3 692 078	3 694 613
Forfalte engasjement	19 429	18 661	19 429	18 661
Obligasjonar med fortrinnsrett	17 243	17 402	17 243	17 402
Andelar i verdipapirfond	104 621	98 691	104 621	98 691
Eigenkapitalposisjoner	171 242	186 930	252 636	248 643
Øvrige engasjementer inkl utsett skatt	110 880	57 493	195 713	195 124
Sum kredittrisiko	5 796 631	5 552 224	5 915 109	5 653 772
Marknadsrisiko	-	-	-	-
Motpartsrisiko derivater (CVA risiko)	3 508	1 050	3 508	1 050
Operasjonell risiko	473 937	455 547	599 423	580 734
Sum risikovekta balanse	6 274 076	6 008 821	6 518 040	6 235 556

***) I henhold til Forskrift om berekning av ansvarleg kapital for finansinstitusjonar, oppgjerssentralar og verdipapirforetak skal frådrag for ikkje-vesentlege investeringar i selskap i finansiell sektor fasast inn med følgjande prosentstassar:

i 2015: 40 prosent

i 2016: 60 prosent

i 2017: 80 prosent

Note 16: Vesentlege transaksjonar med nærstående selskap

Transaksjonar mellom nærstående partar. Nærstående partar er dotterselskap, tilknytte selskap og felleskontrollerte verksemdar, samt andre nærstående som er spesifiserte. Banken sitt mellomverande med tilsette og medlemmer av styret kjem fram i note 8, og mellomverande med dotterselskap i note 2.

	Tilknytte selskap og felleskontrollerte verksemdar		Dotterselskap	
	2018	2017	2018	2017
Lån				
Lån utestående per 01.01	6 624	9 278	98 266	101 536
Lån overtatt i perioden	-	-	-	-
Tilbakebetaling	-	2 654	50 516	3 270
Utestående lån per 31.12	6 624	6 624	47 750	98 266
Renteinntekter	143	-	2 171	2 480
Innskot				
Innskot per 01.01	-	-	20 843	14 764
Nye innskot i perioden	-	-	3 546	6 574
Uttak	-	-	6 538	495
Innskot per 31.12	-	-	17 851	20 843
Rentekostnader	-	-	216	119

	SpareBank 1 Boligkreditt	
	2018	2017
Lån overført boligkreditt per 01.01	2 197 000	2 092 551
Endringar gjennom året	184 299	104 449
Lån overført boligkreditt per 31.01	2 381 299	2 197 000

Provisjonsinntekter	18814	18 600
---------------------	-------	--------

	SpareBank 1 Næringskreditt	
	2018	2017
Lån overført Næringskreditt per 01.01	73 200	-
Endringar gjennom året	-	73 200
Lån overført Næringskreditt per 31.12	73 200	73 200

Provisjonsinntekter	1 357	97
---------------------	-------	----

11. Erklæring frå styret og dagleg leiar

(Jf. lov om verdipapirhandel § 5-6)

Styret og dagleg leiar har i dag handsama og godkjent årsmelding og årsrekneskap for SpareBank 1 Hallingdal Valdres, konsern og morselskap, for kalenderåret 2018 og per 31.12.18.

Rekneskapen er avlagt i samsvar med norske opplysningskrav som følgjer av rekneskapslova, og som skal nyttast per 31.12.18. Det ligg ikkje føre transaksjonar gjennomført av nærstående som har hatt vesentleg innverknad på verksemda si stilling eller resultat i løpet av rapporteringsperioden.

- Me stadfester at årsrekneskapen og årsmeldinga etter vår beste overtyding er utarbeidd i samsvar med gjeldande rekneskapsstandardar og at opplysningane i rekneskapen gir eit rettvisebilete av banken og konsernet sine egedelar, gjeld, finansielle stilling og resultat som heilheit.
- Me stadfestar at årsmeldinga gir ein rettvise oversikt over utviklinga, resultatet og stillinga til banken og konsernet, saman med ei skildring av dei mest sentrale risiko- og usikkerheitsfaktorar føretaket står overfor.

Hallingdal, 31. desember 2018 / 12. februar 2019

Kjell Vidar Bergo (sign.) Kristin Ourom (sign.) Ragnhild Kvernberg (sign.)
styreleiar nestleiar

Odd Holde (sign.) Tore Østlund (sign.) Gro Lundby (sign.)

Vidar Isungset (sign.) Ellen Intelhus (sign.) Knut Oscar Fleten (sign.)
adm. direktør

Til generalforsamlingen i SpareBank 1 Hallingdal Valdres

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Hallingdal Valdres' årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på tkr 131 654 og et overskudd i konsernregnskapet på tkr 136 441.

Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sparebank 1 Hallingdal Valdres per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Sparebank 1 Hallingdal Valdres per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om

selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Gjøvik, 12. februar 2019

Deloitte AS

Bård Mamelund

Statsautorisert revisor

ANNA INFORMASJON

12. Hovudorganisasjon

Konsern:

Adm direktør
Knut Oscar Fleten

Adm. sekretær
Lise Myrvollen

Fellestjenester
Arne Wangenstein

Adm direktør
Knut Oscar Fleten

Daglig leder
Gjermund Svendsen Rosendal

Daglig leder
Knut Oscar Fleten

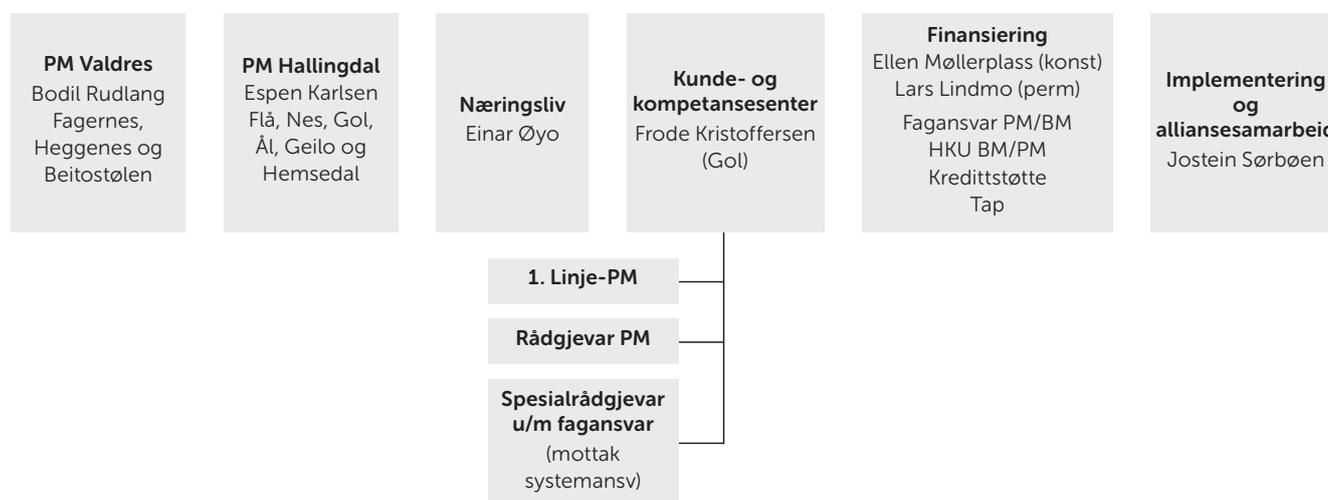
Morbank:

Adm direktør
Knut Oscar Fleten

Adm. sekretær
Lise Myrvollen

Fellestjenester konsern
Arne Wangenstein

13. Presentasjon av styret

Presentasjon av styret per 31.12.2018

Kjell Vidar Bergo, styreleiar

Født 1950. Har utdanning i samfunnsfag og økonomi frå Universitetet i Bergen. Dagleg leiar i Hallingdølen fram til 2014, no pensjonist. Har vore styremedlem sidan 1995, nestleiar 1999-2006 og styreleiar sidan 2006 i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Leiar av risiko- og revisjonsutvalet frå 2011. Bur i Ål.

Kristin Ourom

Født 1971. Har juridisk embetseksamen frå Universitetet i Oslo i 1996. Advokatløyve frå 1998. Er partner i Kvale Advokatfirma DA med bank og finans, energirett og selskapsrett som område. Har vore styremedlem sidan 2010, nestleiar frå 2016. Medlem av risiko- og revisjonsutvalet frå 2011. Bur i Oslo.

Vidar Isungset

Født 1959. Har utdanning frå vidaregåande skule. Arbeider som autorisert finansiell rådgjevar i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Styremedlem som representant for tilsette sidan 1998. Bur i Ål.

Tore Østlund

Født 1958. Vidaregåande skule med etterutdanning innan administrasjon og leiing. Sveinebrev og meisterbrev som tømrer. Har drive eige firma i over 30 år. Arbeider som rådgjevar i næring og byggesak i Øystre Slidre kommune. Medlem i styret i Øystre Slidre Sparebank frå 2010 og seinare SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Bur i Rogne i Øystre Slidre.

Odd Holde

Født 1949. Utdanna siviløkonom. Driv eige firma med utleigehytter og konsulentfirma. Har over 30-års erfaring frå reiselivet i Hemsedal. Styremedlem frå 2012. Bur i Hemsedal. Medlem av risiko- og revisjonsutvalet frå 2018.

Gro Lundby

Født i 1954. Er utanna adjunkt og har arbeidd i om lag 25 år i ungdomsskulen. Har vore heiltidspolitikar i 12 år, som ordførar i Øystre Slidre i 8 år (2003-2011) og fylkesordførar i Oppland i 4 år (2011-2015). Diverse styreverv dei siste åra. Styremedlem sidan 2016. Medlem av risiko- og revisjonsutvalet frå 2017. Bur i Øystre Slidre kommune.

Ragnhild Kvernberg

Født 1954. Etter fullført vidaregåande og engelsk grunnfag har yrkesaktivt liv vore innanfor reiselivet med stilling som turistsjef i Hemsedal, leiing av hotell og konsulent innan destinasjonsutvikling samt fleire styreverv. Driv gard med utleigehytter og hjorteoppdrett. Har tidlegare hatt verv i banken sitt forstandarskap og styre. Er nestleiar i styret for Sparebankstiftelsen Hallingdal. Styremedlem sidan 2018. Bur i Hemsedal.

Ellen Intelhus

Født 1967. Har utdanning frå vidaregåande skule med diverse etterutdanningskurs frå BI. Arbeider som autorisert finansiell rådgjevar i SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Varamedlem i styret frå 2005-2012. Styremedlem som representant for tilsette frå 2016. Bur på Gol.

14. Forstandarskap, styre og revisjon

FORSTANDARSKAPET:

Kundane

Hallingdal: Karianne Sørbøen
Marianne Stue
Per Egil Rese
Margunn Berget Kristiansen
Gunn Eidhamar
Marit Foss
Valdres: Ove Skaret (leiar)
Tor Skattebo
«Fritt»: Halvar Hjelman

Varamedlemmer

Hallingdal: Ove Bråten
Kari Jegleim
Gunnar Halbjørhus
Valdres: Gunvor Hegge

Frå stiftelsane

Øystre Slidre og Hallingdal:

Arnstein Alund
Jan Kristian Dalen
Torteif Bjella
Tove Eggen Lien
Torhild Helling Bergaplass
Kjell Erik Skølt
Kjersti Lilleslett
Rune Cederløf
Endre Ulsaker
Ingunn Stræte

Varamedlemmer:

Berit Aspaas Müller
Janniche Ulrichsen
Christoffer Norhaug
Anneli R. Vølle
Anne Vetteren Grøthe

Funksjonærvalde

Ann Kristin J. Bakkene (vald inn som vara til styret frå 2018 og vara må nyttast)
Erland Espelien (vald inn som vara til styret frå 2017 og vara må nyttast)
Gudny G. Nysveen
Ellen Møllerplass
Mona Ø. Øen
Vidar Solheim

Varamedlemmer

Gro Storebråten
Ellen Blakkestad
Kristin Bakke Haugen

Styret:

Kjell Vidar Bergo, leiar
Kristin Ourom, nestleiar
Odd Holde, medlem
Ragnhild Kvernberg, medlem
Tore Østlund, medlem
Gro Lundby, medlem
Vidar Isungset, medlem, vald av tilsette
Ellen Intelhus, medlem, vald av tilsette

Varamedlemmer:

Sissel Skrindo
Steinar Dahlen
Ann Kristin J. Bakkene (frå tilsette)
Erland Espelien (frå tilsette)

Revisor:

Deloitte AS

Meir enn 600.000 kroner til løypelag i Hallingdal og Valdres i 2018

I 2018 vart det det gitt 516.100 kroner til preparering av skiløyper frå Sparebankstiftelsen Hallingdal, fordelt på 36 løypelag. Til saman har desse løypelaga preparert eit løypenett på 2783 kilometer i Hallingdal og Valdres. I Øystre Slidre fordelte Sparebankstiftelsen Øystre Slidre i underkant av 100.000 kroner til løypelaga i kommunen.

Støtte til lokale eldsjeler

Om Driv

DRIV er merkenamnet for samfunnsengasjementet til sparebankstiftelsane, næringsfondet og konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres med sine dotterselskap. Kort sagt: All verksemd som har sitt utspring i SpareBank 1 Hallingdal og Øystre Slidre Sparebank som fusjonerte i 2012.

I arbeidet med DRIV blir me heile tida minna om at det er engasjerte menneske som får ting til å skje.

Det blir skapt imponerende verdiar og aktivitetar i både Valdres og Hallingdal. Me har vald å kalle vårt bidrag til samfunnsnyttige føremål for DRIV – nettopp fordi begge dalføra er i godt driv. I DRIV-bloggen går me bak kulissane og blir betre kjent med nokre av eldsjelene i lokalsamfunnet vårt. Dei som legg ned mykje tid og krefter i å få til noko for andre – som oftast utan anna betaling enn gleda ved å sjå resultata av innsatsen.

I arbeidet med DRIV blir me heile tida minna om at det er nettopp dei engasjerte menneska som får ting til å skje. Det flotte er at dei spreier engasjementet vidare.

Les om Driv på: www.driv.sb1.no

